

Bestuursrapportage 2023

Inhoudsopgave

■ 1 Inleiding	
1.1 Inleiding	5
1.2 Periodieke rapportages	6
1.3 Leeswijzer	7
■ 2 Verantwoording programma's	
2.1 Bouwend Voorst	9
2.2 Mooi Voorst	20
2.3 Bedrijvig Voorst	35
2.4 Gezond Voorst	40
2.5 Sociaal Voorst	52
2.6 Veilig Voorst	58
2.7 Dienstverlenend Voorst	62
2.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen (gewijzigd)	69
2.9 Overhead	70
■ 3 Verantwoording paragrafen	
3.1 Paragraaf Grondbeleid	72
■ 4 Totaaloverzicht financiële gevolgen	
4.1 Resultaat	74
■ 5 Bijlagen tussentijdse rapportages	
5.1 Check op lijst geheime stukken	77
5.2 Afdoening acties rapporten RKC	78
5.3 Koerswijziging St. Mens en Welzijn	79
5.4 Voortgang addendum duurzaamheid 2022	80
5.5 Transitievisie Warmte	83

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 Inleiding

Voor u ligt de Bestuursrapportage 2023. De bestuursrapportage vormt, samen met het voortgangsbericht dat u dit jaar hebt behandeld, de derde stap in de planning en controlcyclus. In het voortgangsbericht en de bestuursrapportage leggen wij tussentijds verantwoording af over de uitvoering van de programma's in het lopende begrotingsjaar. Definitieve verantwoording vindt plaats na afloop van het begrotingsjaar met de programmarekening, de vierde en laatste stap in de planning en controlcyclus. Deze rapportage behandelt zowel de beleidsmatige als de financiële voortgang.

De Septembercirculaire 2023 over de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt op de 3e dinsdag in september gepubliceerd. Dat is dit jaar op dinsdag 19 september. De uitkomsten hiervan bieden wij u daarom separaat aan en hebben we niet in deze bestuursrapportage verwerkt.

1.2 Periodieke rapportages

In de Bestuursrapportage 2023 zijn de volgende rapportages opgenomen:

- 5.1 Check op de lijst geheime stukken;
- 5.2 Afdoening acties rapporten rekenkamercommissie;
- 5.3 Koerswijziging Mens en Welzijn;
- 5.4 Voortgang addendum nota duurzaamheid 2022;
- 5.5 Transitievisie Warmte.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 treft u zowel de beleidsmatige als de financiële ontwikkelingen per programma aan. De financiële ontwikkelingen hebben we aan het einde van een programma samengevat in een tabel.

In hoofdstuk 3 van deze bestuursrapportage rapporteren wij over de diverse paragrafen. Hier zijn alleen de paragrafen opgenomen waarbij ontwikkelingen of afwijkingen zijn te melden.

In hoofdstuk 4 presenteren wij het totaaloverzicht met de financiële gevolgen.

In hoofdstuk 5 zijn de tussentijdse, periodieke rapportages opgenomen.

Hoofdstuk 2

Verantwoording programma's

2.1 Bouwend Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieprogramma 2022-2026)

Vorst is een heerlijke plek om te wonen. Groen, goed bereikbaar, met een eigen karakter te midden van grotere steden. Mensen moeten zich verbonden voelen met Twello en de dorpen in de gemeente Voorst en de kans krijgen om hier prettig en betaalbaar te kunnen wonen. Het is belangrijk dat er woningen bij komen en dat er gebouwd wordt voor specifieke doelgroepen.

Wonen en bouwen

De druk op de woningmarkt is hoog. Woningen zijn schaars, net als de grond. Bovendien zijn de materiaalkosten hoog en is er een personeelstekort in de bouw. Dit alles zorgt ervoor dat het voor veel mensen erg moeilijk is om aan een woning te komen.

Er moeten extra woningen bijkomen. Maar de nood is nú hoog en nieuwe woningen zijn niet morgen gebouwd. Dit vraagt om flexibiliteit en creativiteit. Zijn er snelle oplossingen mogelijk, zoals prefab woningen, tijdelijke woningen, tiny houses en vernieuwende woonvormen, meerdere generaties op één erf of het splitsen van woningen. Maar ook goedkoper bouwen of kleinere woningen behoort tot de mogelijkheden. Variatie in woningen is een doel. In alle gevallen geldt dat de groei moet passen bij de gemeente Voorst, om het mooie landelijke en dorpse karakter te behouden.

Binding met Voorst gaat voor

Mensen die een sociale of economische binding hebben met Voorst, krijgen een streepje voor zodra de regelgeving dit mogelijk maakt. Dit geldt zowel voor nieuwbouwwoningen die opgeleverd worden, als voor huurwoningen. Verschillende doelgroepen moeten worden bediend met het woningaanbod. Bijvoorbeeld door woningen voor jongeren en ouderen te stimuleren, maar ook woningen voor mensen die een aangepaste woning nodig hebben.

Duurzaam en betaalbaar

Duurzaamheid is bij alle nieuwe woningen vanzelfsprekend. Ook wordt ingezet op de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad in samenwerking met IJsseldal Wonen. Bij woningbouwplannen wordt gekeken naar de kansen die ontstaan, zoals klimaatadaptatie, de energietransitie, circulariteit, sociale veiligheid en verkeer. Wonen moet ook betaalbaar zijn. Aan de percentages sociale woningbouw zoals vermeld in de Woonvisie wordt vastgehouden. Dat betekent 40% in Twello, 30% sociaal in Terwolde, Voorst, Klarenbeek en Wilp. In de kleine dorpen wordt maatwerk toegepast op basis van behoefte. Gestreefd wordt naar een gevarieerd en passend woningaanbod, met woningen vanaf € 240.000.

Ruimtelijke ordening

Twello Noord

Alle partijen in de coalitie zijn ongelukkig met de keuzes voor het woningbouwprogramma die gemaakt zijn in Twello Noord, net voor de start van de nieuwe coalitieperiode. Het vaststellen van dit bestemmingsplan in de vorige raad is een feit waar wij verder mee moeten.

Tijdens de onderhandelingen is geïnventariseerd wat de gevolgen zijn van stoppen of het aanpassen van de woningbouw op deze plek. De conclusie hiervan is dat het financieel niet verantwoord is om het vastgestelde bestemmingsplan terug te draaien, want de kosten hiervan bedragen minimaal 5,5 miljoen.

Wij gaan wel met omwonenden van Twello Noord in gesprek om binnen het vastgestelde bestemmingsplan samen met inwoners de beste oplossingen te zoeken voor de verkeersafwikkeling en de inrichting van de wijk.

Doen wat kan

In onze mooie dorpen bouwen we naar behoefte, om de algehele leefbaarheid te bevorderen. Daarom luisteren we naar de inwoners en streven we per dorp en het buitengebied naar een dorpsvisie of geactualiseerde visie.

Rondom wonen willen wij doen wat kan. Met andere woorden: we benaderen particuliere en collectieve initiatieven met een positieve grondhouding. En als initiatieven toch niet kunnen, leggen we uit waarom niet en denken we mee over alternatieven.

Activiteiten

Ruimtelijke ordening

Implementatie Omgevingswet	
Inhoud	<p>Omgevingswet</p> <p>De beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is vooralsnog 1 januari 2023. We houden er echter rekening mee dat invoering opnieuw wordt uitgesteld. Eind 2022 neemt de gemeenteraad een aantal besluiten om een vloeiende overgang te creëren van oude naar nieuwe wetgeving. Een van de besluiten betreft het participatiebeleid en een participatieverordening. Het gaat om besluiten die gevolgen hebben voor inwoners van onze gemeente en voor onze interne organisatie. Kort samengevat staat het jaar 2023 voor wat betreft de Omgevingswet vooralsnog vooral in het teken van de implementatie ervan in de praktijk.</p> <p>Het is de bedoeling om in 2023 verder uitvoering te geven aan de door de raad te nemen besluiten, zowel binnen als buiten de organisatie. Daarnaast moet in 2023 een Commissie ruimtelijke kwaliteit worden ingesteld en wordt veel ingezet op scholing van medewerkers.</p> <p><i>Programma Ruimtelijke Kwaliteit</i></p> <p>In 2023 werken we daarnaast verder aan het programma Ruimtelijke Kwaliteit. Hierin staat de ruimtelijke kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal, door maatschappelijke opgaven in samenhang aan te pakken. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt er voor de gemeente ook een 'bruidsschat' aan regelgeving vanuit de Rijksoverheid mee. Een natuurlijk moment om te herijken of we per gebied de ruimtelijke kwaliteit nog op de gewenste wijze regelen. In het programma Ruimtelijke kwaliteit wordt de wijze geïntroduceerd waarop in de daaropvolgende jaren het omgevingsplan wordt opgesteld. Het programma is in lijn met het programma Mooi Nederland van de Rijksoverheid.</p>
Beoogd effect	<p>Het implementeren van de Omgevingswet per 1 januari 2023 (beoogde datum inwerkingtreding van de Omgevingswet). Door concrete toekomst- en handelingsperspectieven houden wij de gemeente Voorst mooi, dienstverlenend, functioneel, robuust en duurzaam</p>
Verantwoording Berap 2023	<p>De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024. Met deze wet wordt een groot aantal wetten en regels over de fysieke leefomgeving gebundeld. In maart 2023 heeft de Eerste Kamer ingestemd met deze datum. Verder uitstel wordt niet verwacht.</p> <p>De planning is hierop aangepast. In 2023 hebben we diverse voorbereidingen getroffen om de overgang naar de nieuwe wet zo soepel mogelijk te laten verlopen, waaronder de voorbereidingen om te komen tot een nieuw omgevingsplan en het inrichten van de processen voor omgevingsvergunningen.</p> <p>Uw raad heeft op 3 juli 2023 een aantal besluiten genomen die nodig zijn om te voldoen aan de nieuwe wetgeving, waaronder de vaststelling van het participatiebeleid, het delegatiebesluit en de gevallen waarvoor het bindend adviesrecht geldt. In het laatste kwartaal van 2023 worden er nog enkele aan de wet gerelateerde verordeningen aan u voorgelegd ter vaststelling. Eén daarvan is de legesverordening.</p> <p>Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt zeer waarschijnlijk ook de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Deze wet heeft impact op de wijze waarop omgevingsvergunningen worden verleend en toezicht wordt gehouden bij bouwprojecten. In oktober 2023 organiseren wij een informatieavond voor professionals over de Omgevingswet, participatie binnen de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging.</p> <p>Verder zijn wij in 2023 gestart met de voorbereiding van het programma Ruimtelijke Kwaliteit. Hieraan geven wij in 2024 een vervolg.</p>

Programma Landelijk Gebied (PLG) en Ruimtelijk Perspectief	
Inhoud	<p><i>Ruimtelijk Perspectief</i></p> <p>De provincies hebben onlangs opdracht gekregen van het Rijk in het kader van het Nationaal programma Landelijk Gebied, om voor 1 juli 2023 de ruimtelijke opgaven voor wonen, natuur, energie, landbouw en economie in samenhang in kaart brengen. Met het water- en bodemsysteem als leidend principe. De provincie Gelderland wil dit op regionale schaal uitwerken en werkt samen met partners aan het Ruimtelijk Perspectief. Sommige opgaven kunnen worden gekoppeld, maar soms zullen opgaven botsen en is een ruimtelijke afweging nodig. De provincies moeten hiervoor voor 1 juli 2023 een bod neerleggen bij het Rijk. Om dit op een goede manier te kunnen doen, wil het Rijk voor 1 oktober 2022 al duidelijkheid geven over een aantal nationale vraagstukken die er liggen via de nationale programma's.</p> <p>De provincie Gelderland wil dit in regioverband oppakken en gaat werken met regioteams om dit te realiseren. Ook Voorst sluit hierbij aan. Wij vinden het belangrijk dat wij hieraan vanuit de ambtelijke organisatie een bijdrage leveren, om ook kennis in huis te kunnen houden. Dit betekent dat wij prioriteit geven aan inzet op dit onderdeel. Wij nemen deel aan de werkgroepen in regioverband en gaan daarnaast aan de slag met het Programma Landelijk Gebied.</p> <p><i>Programma Landelijk Gebied</i></p> <p>Ook in Voorst zien we dat ons buitengebied onder grote druk staat. Vanuit het Rijk en de provincie komt de vraag naar een meer duurzame en extensievere landbouw, waarbij het streven is dat we voor een deel in ons eigen voedsel kunnen voorzien (korte keten). Daarnaast is de stokstofdiscussie losgebarsten. Er komen agrarische gebouwen vrij en we hebben een opgave voor meer natuur en bos. Om tegelijkertijd goede input te kunnen leveren aan het Ruimtelijk Perspectief (zie hierboven) willen wij een Programma Landelijk Gebied opstellen. Samen met inwoners en gebruikers gaan we werken aan een integrale ruimtelijke visie (Programma) op ons landelijk gebied waarin de ruimtelijke opgaven gebiedsgericht en in samenhang uitgewerkt worden. Het doel is een robuust buitengebied waarbinnen meerdere functies naast elkaar kunnen bestaan en elkaar zelfs kunnen versterken. Keukentafelgesprekken met onze agrariërs zijn gestart; de komende tijd gaan we een aantal pilots draaien voor een nieuw functieveranderingsbeleid en we gaan in gesprek met deskundigen voor ondersteuning.</p> <p>De opbrengst van het proces rondom het programma Landelijk Gebied, gebruiken wij als input bij onze deelname aan het regionaal overleg in het kader van het Ruimtelijke Perspectief. Dit is een soortgelijke methode als we destijds met de VES en de RES hebben toegepast.</p> <p>Concreet starten we met het opstellen van een plan van aanpak 'Programma Landelijke Gebied'. We stellen ons een proces voor in drie fases. In de eerste fase brengen we het speelveld in kaart door middel van een aantal kaartlagen; in de tweede fase ontwikkelen we een gewenst programma in gesprek met inwoners, bedrijven en experts; en in de derde fase werken we het programma verder uit tot een Programma Landelijk Gebied. Wij streven naar een afronding eind 2023. In de prioriteitennota hebben wij aangegeven welke middelen hiervoor beschikbaar moeten worden gesteld.</p>
Beoogd effect	Een toekomstbestendig landelijk gebied.
Verantwoording Berap 2023	<p>Onlangs hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken ten aanzien van het PLG en heeft u het participatieplan voor het te volgen proces vastgesteld. Het speelveld voor het vervolg is in kaart gebracht: wij starten namelijk niet vanaf nul; er gebeurt al veel in het buitengebied. Bestaand beleid is verkend, alle interviews zijn afgerond en nu lopende ontwikkelingen van een bepaalde omvang zijn in beeld gebracht. Wij zijn gestart vanuit diverse thema's (waaronder landbouw, water en bodem, landschap en natuur, cultuurhistorie, recreatie, wonen, werken, infrastructuur, duurzame energie en lokaal initiatief) waarvoor verschillende thematische kaarten zijn gemaakt. Aan de hand van deze kaarten hebben wij zeven hoofdopgaven geformuleerd. Deze hebben wij ter check voorgelegd aan meer dan 50 geïnterviewden (bewoners en (agrarische) ondernemers; de dorpsbelangenverenigingen; publieke partners zoals buurgemeentes, provincie en waterschap; experts op het gebied van onder andere ecologie, landschap en landbouw; en diverse medewerkers van de gemeente Voorst zelf). Deze hoofdopgaven vormen het startpunt voor de vervolggesprekken over de toekomst en zijn nadrukkelijk een startpunt; ze zijn niet in beton gegoten. In de gesprekken die volgen, worden de opgaven, wanneer nodig, aangevuld en aangescherpt.</p>

Programma Landelijk Gebied (PLG) en Ruimtelijk Perspectief (vervolg)	
Verantwoording Berap 2023	<p>In de komende periode bereiden wij de openbare bijeenkomsten voor die gepland zijn in het najaar van 2023 en het begin van 2024. Dat doen we om nog meer kennis te vergaren over de hoofdpogaven om zo de kaders voor het vervolg zo helder mogelijk te hebben. Daarvoor zijn we voor een deel afhankelijk van de landelijke en provinciale regels.</p> <p>Wij voorzien dat het door de raad beschikbare mogelijk budget niet voldoende is. Zo merken we nu al dat de belangstelling van individuen en diverse organisaties om actief mee te doen, groot is en willen we de kennis over de hoofdpogaven vergroten bijvoorbeeld door meer deskundigen te consulteren. Zodra hierover meer duidelijkheid is informeren wij u hierover via het Voortgangsbericht 2024.</p>

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Een regisserend grondbeleid voeren	
Inhoud	In 2020 is de Nota grondbeleid opnieuw vastgesteld, waarin we het regisserend grondbeleid doorzetten. Hierbij kijken we per ontwikkeling of wij een actieve of een faciliterende rol innemen. Bij een actieve rol voert de gemeente de exploitatie zelf. Bij een faciliterende rol ligt de ontwikkeling in handen bij een particuliere exploitant of ontwikkelaar, waarbij de gemeente al de nodige afspraken met de ontwikkelende partij contractueel vastlegt. De nota grondbeleid wordt eens per vier jaar opnieuw vastgesteld. In 2023 starten wij met de voorbereidende werkzaamheden voor actualisatie van het grondbeleid in 2024.
Beoogd effect	Voorzien in de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwbehoefte in de verschillende Voorster kernen.
Verantwoording Berap 2023	Zie de paragraaf grondbeleid voor de stand van zaken van de lopende grondexploitaties.

Wonen en bouwen

Woningbouwplannen in de kernen	
Inhoud	<p>Op basis van PRIMOS-prognoses zijn met de provincie Gelderland en de regiogemeenten kwantitatieve afspraken gemaakt over het te realiseren aantal woningen en dit is vastgelegd in de regionale Woonagenda. Voor onze gemeente bedraagt de woningbouwopgave in de periode tot 2030 800 – 975 woningen. Dit sluit goed aan bij onze ambitie voor de toevoeging van gemiddeld 80 nieuwbouwwoningen per jaar, zoals verwoord in onze Woonvisie.</p> <p>De grootste woningbouwopgave ligt in Twello, maar ook in onze andere kernen werken wij aan verschillende nieuwbouwprojecten. Hieronder een opsomming van plannen waar in 2023 verder aan wordt gewerkt waarvan sommige ontwikkelingen zich al in de uitvoerende en afrondende fase bevinden.</p> <p><i>Twello</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herontwikkeling locatie voormalig Veluws College, gemeentewerf en brandweer; ▪ Rijksstraatweg 93 – 97, Overmarslocatie ; ▪ Hoek Stationsstraat – Veilingstraat ▪ Duistervoordseweg 54 ; ▪ Woningbouwplan De Vier Erven; ▪ Locatie Beersen; ▪ Tijdelijk parkeerterrein naast de Aldi aan de Duistervoordseweg; ▪ Twello – Noord ; ▪ IJsaanweg. <p><i>Terwolde</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dorpszicht fase 2 ; ▪ Wijzigingsbevoegdheid aan het leuward. <p><i>Wilp</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwplan Binnenweg – Rijksstraatweg <p><i>Posterenk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwplan Enkweg.

Woningbouwplannen in de kernen (vervolg)	
Inhoud	<p><i>Teuge</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Locatie Hessenlaan. <p><i>Voorst</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwlocatie Winkler Prins ▪ Diverse maatwerklocaties voor herontwikkeling naar woningbouw op basis van de Kansenskaart Voorst <p>Naast de hierboven genoemde projecten werken we ook in 2023 aan andere projecten in verschillende kernen waar op dit moment verkennende gesprekken over plaatsvinden, of die op dit moment (nog) niet in beeld zijn.</p>
Beoogd effect	Op basis van de actuele woningbouwprognoses en een goede ruimtelijke ordening voorzien in de (korte en lange termijn) woningbouwbehoefte in de kernen.
Verantwoording Berap 2023	<p>In 2023 is ingezet op de planvorming en uitvoering van verschillende woningbouwplannen in de gemeente. Daarnaast is op 8 maart 2023 de Regionale Woondeal regio Stedendriehoek ondertekend door de regio, provincie en het Rijk. Dit betekent voor de gemeente Voorst een opgave van ca. 900 woningen in de periode 2022 tot en met 2030.</p> <p>Het bestemmingsplan voor het woningbouw aan de Hessenlaan in Teuge is inmiddels vastgesteld. Dit geldt ook voor de ontwikkeling van appartementen aan de Duistervoordseweg 54 in Twello. Hier is inmiddels begonnen met de verkoop van de appartementen.</p> <p>Het streven is om in 2023 het bestemmingsplan voor de herontwikkeling van de locatie Veluws College, gemeentewerf en brandweer te laten vaststellen. Dit geldt ook voor de herontwikkelingslocatie Winkler Prins in Voorst.</p> <p>Daarnaast wordt er op dit moment ook volop gebouwd, of beginnen de bouwwerkzaamheden binnenkort. Denk hierbij aan de woningbouwontwikkelingen op de hoek Stationsstraat – Veilingstraat in Twello, het woningbouwplan in Wilp en het plan De Vier Erven in Twello. De 7 patiowoningen aan de IJsbaanweg zijn inmiddels opgeleverd.</p> <p>In het verdere restant van 2023 wordt doorgewerkt aan de andere ontwikkelingen zoals onder andere de Overmarslocatie in Twello, herontwikkeling Korderijnklocatie in Twello en de locaties leuwlund en Dorpszicht in Terwolde. Ook worden er gesprekken gevoerd over de Intratuinlocatie in Twello, de Vordermanlocatie in Terwolde en locaties Beersen en tijdelijk parkeerterrein Duistervoordseweg in Twello.</p> <p>Voor wat betreft de woningbouwontwikkeling Twello – Noord, hierover moet de Raad van State nog een zitting plannen en uitspraak doen.</p> <p>Belangrijke kanttekening is wel dat de situatie op de woningmarkt grillig is. Zowel aan de kant van de huizenprijzen en stijgende rente, maar ook aan de ontwikkelkant (zoals stijgende bouwrijzen). Daarnaast wordt er vanuit het Rijk meer regie genomen en wordt van elke gemeente verwacht dat het nieuw te ontwikkelen woningbouwprogramma voor tweederde uit bereikbare woningen bestaat en 30% sociale huur. Gelet op de woningmarkt in onze gemeente en regio en de relatief kleine omvang van onze woningbouwprojecten maakt dit het van de grond laten komen van woningbouwprojecten niet makkelijker. Samen met de betrokken partijen kijken wij continue naar de best mogelijke invulling waarbij wij onze verantwoordelijkheid nemen in het realiseren van bereikbare woningen maar ook kijken naar de lokale behoefte.</p>

Variatie in woningtypen en prijssegmenten	
Inhoud	<p>Bij nieuwbouwprojecten in de gemeente Voorst is het uitgangspunt voorzien in de (lokale) behoefte waarbij ingezet wordt op variatie in woningtypen en prijssegmenten. Dit staat beschreven in de Woonvisie. Dit betekent dat wij ook verder kijken dan de 'traditionele' manier van ontwikkelen en manier van wonen. Wij hebben hiervoor aandacht en in de planvormingen vinden vernieuwende woonvormen steeds meer hun plek. Ook willen we eventuele kansen in de bestaande woningvoorraad (beter) benutten.</p> <p>In de gemeente zijn er concrete plannen in uitvoering. Zo heeft de gebiedscoöperatie Nijbroek het initiatief genomen om een voormalig agrarisch erf te herontwikkelen naar woningbouw waarbij sprake is van differentiatie in de woningen en verbetering van het landschap. In het plan De Vier Erven worden woningen (compacte appartementen en grondgebonden) gerealiseerd gericht op de doelgroep een- en tweepersoonshuishoudens. In Twello Noord is ook een diversiteit aan woningen voorzien zoals een hofje en micro-wonen.</p> <p>In 2023 gaan we aan de slag met diverse plannen voor 1 en 2 persoonshuishoudens in en nabij het centrum van Twello. Het gaat hierbij om de Overmars locatie en appartementen op de locaties aan de Duistervoordseweg 54 en de hoek Stationsstraat - Veilingstraat. Door op deze inbreidingslocaties ruimte te bieden voor de doelgroep 1 en 2 persoonshuishoudens, komen naar verwachting op andere plekken weer (ruime) eengezinswoningen vrij voor andere doelgroepen.</p> <p>Daarnaast is IJsseldal Wonen eigenaar van het tijdelijke parkeerterrein aan de Duistervoordseweg in Twello. Het streven is om richting en in 2023 grote stappen te zetten naar herontwikkeling naar woningbouw. Hier zijn 14 compacte huurappartementen, geschikt voor één- en tweepersoonshuishoudens voorzien. Dit woningbouwproject zal ook deel uitmaken van de nieuwe prestatieafspraken.</p> <p>In 2023 gaan wij voor de kern Teuge met de belangenvereniging en inwoners aan de slag om te kijken naar mogelijkheden voor kleinschalige inbreiding met woningen die geschikt zijn om langer zelfstandig te wonen. Op die manier kunnen we ruimte bieden voor huisvesting van ouderen die graag in het dorp willen blijven wonen. We verkennen hierbij de mogelijkheid van (collectief) particulier opdrachtgeverschap.</p> <p>Ook bij herontwikkeling van voormalige agrarische erven in het buitengebied willen we in 2023 en verder meer gaan inzetten op differentiatie in woningtypen. Hiervoor is nieuw beleid in ontwikkeling</p> <p>We zetten bij toekomstige ontwikkelingen in op het realiseren van kleine woonvormen, innovatieve woonconcepten en/of creatieve woonvormen als die aansluiten bij de behoeften van bijvoorbeeld starters, lagere (midden)inkomens en senioren op daartoe geschikte locaties. Variatie in woningen is een doel. In alle gevallen geldt dat de groei moet passen bij de gemeente Voorst, om het mooie landelijke en dorpse karakter te behouden.</p>
Beoogd effect	Voorzien in de (lokale) behoefte waarbij ingezet wordt op variatie in woningtypen en prijssegmenten.
Verantwoording Berap 2023	<p>Bij de diverse woningbouwlocaties in onze gemeente kijken we naar het gewenste woningbouwprogramma. Dit gaat om zowel prijzen van de woningen, maar ook om het type woning.</p> <p>Samen met de woningcorporatie IJsseldal Wonen worden gesprekken gevoerd om met elkaar te kijken naar nieuwbouwontwikkelingen, maar ook hoe de bestaande woningvoorraad beter ingezet kan worden. Denk hierbij aan vernieuwende woonconcepten (zoals meerdere huurders in één woning, flexibele woonconcepten en herstructurering van bestaande woningen).</p> <p>Ook onderzoeken we mogelijkheden voor het realiseren van 'flexwonen' om verschillende doelgroepen te kunnen huisvesten.</p> <p>Daarnaast zijn locaties nabij (centrum)voorzieningen geschikt voor woningen voor bijvoorbeeld kleine huishoudens. Zo zijn er in Twello Centrum aan de Duistervoordseweg en de hoek Stationsstraat – Veilingstraat appartementen voorzien voor onder ander starters en senioren. Ook op de locatie Korderijk wordt gewerkt aan een woningbouwplan met een groot aandeel bereikbare appartementen.</p> <p>Met IJsseldal Wonen worden gesprekken gevoerd over de ontwikkeling van het tijdelijk parkeerterrein naast de Aldi, op de hoek Duistervoordseweg/Grote Barteldweg in Twello. Onder andere door de grillige situatie op de woningmarkt is de ontwikkeling nog niet zo ver als dat de betrokken partijen hadden gehoopt, wel blijft deze ontwikkeling onderwerp van gesprek. Verder ontwikkelt IJsseldal Wonen 16 compacte appartementen geschikt voor een- en tweepersoonshuishoudens aan de Julianastraat.</p>

Variatie in woningtypen en prijssegmenten (vervolg)	
Verantwoording Berap 2023	<p>Inmiddels is het bestemmingsplan Hessenlaan, Teuge vastgesteld en kan hier binnen afzienbare tijd gestart worden met het maken van de bouwplannen. Deze woningbouwlocatie richt zich op de realisatie van maximaal zes levensloopbestendige woningen die in collectief particulier opdrachtgeverschap worden ontwikkeld.</p> <p>Ook bij toekomstige woningbouwprojecten richt IJsseldal Wonen zich steeds meer op de primaire doelgroep die bestaat uit kleinere en oudere huishoudens. Dit vraagt dan ook om een ander type woningen.</p> <p>Ook verkennen wij de mogelijkheden voor flexwonen voor verschillende doelgroepen, waarbij ook ervaringen bij andere gemeenten worden meegenomen.</p> <p>Vanwege allerlei maatschappelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld stikstof) vinden in het buitengebied de nodige ontwikkelingen plaats. Ook hier willen wij meer inzetten op differentiatie in woningtypen. Hiervoor is in 2023 de tweejarige pilot Rood voor Groen beleid door de raad aangenomen waar we komende jaren mee werken.</p> <p>Ook bij toekomstige woningbouwprojecten richt IJsseldal Wonen zich steeds meer op de primaire doelgroep die bestaat uit kleinere en oudere huishoudens. Dit vraagt dan ook om een ander type woningen.</p> <p>Ook verkennen wij de mogelijkheden voor flexwonen voor verschillende doelgroepen, waarbij ook ervaringen bij andere gemeenten worden meegenomen.</p> <p>Vanwege allerlei maatschappelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld stikstof) vinden in het buitengebied de nodige ontwikkelingen plaats. Ook hier willen wij meer inzetten op differentiatie in woningtypen. Hiervoor is in 2023 de tweejarige pilot Rood voor Groen beleid door de raad aangenomen waar we komende jaren mee werken.</p>

Lokale binding	
Inhoud	<p>Uitgangspunt bij woningbouwontwikkelingen in onze gemeente is het bedienen van verschillende doelgroepen door het realiseren van een gedifferentieerd woningaanbod in woningtype en prijssegmenten. Daarnaast onderzoek wij welke mogelijkheden er zijn om woningzoekenden met een lokale binding voorrang te geven bij woningbouwprojecten.</p> <p>Voor de sociale huurwoningen geldt het volgende: IJsseldal Wonen hanteert binnen de juridische kaders een voorrangregeling voor woningzoekenden met een lokale binding. Concreet betekent dit dat maximaal 50% van het vrijkomende woningaanbod mag worden toegewezen aan een actief woningzoekende uit de desbetreffende kern, dit wordt met name in de kleine kernen toegepast. Verder hanteert IJsseldal voor bepaalde doelgroepen, gekoppeld aan specifieke woonruimten een voorrangslabel (bijvoorbeeld jongeren of senioren). Ook bij verkoop van vrijkomende huurwoningen hanteert IJsseldal Wonen een voorrangregeling voor starters uit de desbetreffende kern en vervolgens uit de gemeente.</p> <p>De koopwoningenmarkt gaat voornamelijk uit van vrije vestiging. Op dit moment wordt gewerkt aan landelijke regelgeving om de slaagkansen van woningzoekenden met een sociale of economische binding aan de regio of gemeente te vergroten. Wij volgen deze ontwikkeling met belangstelling en zodra de regeling is gewijzigd en de voorwaarden bekend zijn, komen wij met voorstellen hoe dit instrumentarium toe te passen.</p>
Beoogd effect	Waar mogelijk woningzoekenden met een lokale binding voorrang geven bij woningbouwprojecten.
Verantwoording Berap 2023	<p>IJsseldal Wonen hanteert binnen de afspraken in Woonkeus Stedendriehoek verband en de juridische kaders een voorrangregeling voor woningzoekenden met een lokale binding. Uit het jaarverslag van Woonkeus Stedendriehoek blijkt dit effect te sorteren. In deze voorrangregeling zijn ook voorwaarden voor terugkeerders opgenomen, waaronder een termijn van een jaar waarin de desbetreffende persoon onafgebroken woonachtig had moeten zijn in (een kleine kern in) het landelijk gebied van de regio Stedendriehoek. De samenwerkende partijen binnen Woonkeus Stedendriehoek zien echter onvoldoende aanleiding deze termijn te op te rekken.</p> <p>De koopwoningenmarkt gaat in de basis uit van vrije vestiging. Echter is in juni 2023 het wetsvoorstel voor de wijziging van de Huisvestingswet 2014 aangenomen. Met de nieuwe wet worden gemeenten in staat gesteld om door middel van een huisvestingsvergunning op basis van een huisvestingsverordening vaker voorrang te geven aan personen met een maatschappelijke of economische binding. In de komende periode onderzoeken wij de geschiktheid van dit instrumentarium voor de gemeente Voorst.</p>

Lokale binding (vervolg)	
Verantwoording Berap 2023	In 2023 zijn samen met ontwikkelende partijen bij verschillende woningbouwplannen afspraken gemaakt over de toewijzing van (bereikbare) koopwoningen aan zoveel mogelijk lokaal woningzoekenden. Samen met ontwikkelaars is afgesproken zo 'klein' mogelijk te adverteren en de woningen bijvoorbeeld niet direct op Funda te plaatsen. Zowel bij het woningbouwplan De Vier Erven als het woningbouwplan in Wilp bleek dit effect te sorteren. Een groot deel van de kopers zijn lokaal/regionaal woningzoekenden of hebben op één of andere wijze een binding met onze gemeente.

Duurzaam en betaalbaar	
Inhoud	<p>Voor de sociale huur geldt dat in de prestatieafspraken met IJsseldal Wonen en de huurdersbelangenvereniging afspraken zijn gemaakt op het gebied van verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. IJsseldal Wonen reserveert jaarlijks een bedrag voor het verduurzamen van haar woningvoorraad op basis van de kaders uit de duurzaamheidsvisie die geldt voor de periode 2021 – 2025. Op dit moment is IJsseldal Wonen bezig de totale opgave in beeld te brengen en financieel te vertalen. In totaal gaat het om circa 400 woningen met energielabel D, E, F of G die IJsseldal Wonen in de periode t/m 2028 planmatig wil verduurzamen tot minimaal energielabel B. Tevens wil IJsseldal Wonen in 2023 starten met de uitrol van PV panelen. We maken nieuwe en concrete prestatieafspraken met IJsseldal Wonen over deze duurzaamheidsopgave, de huidige energiecrisis maakt dit extra urgent.</p> <p>Bij nieuwbouwwontwikkelingen hanteren we de percentages voor sociale woningbouw zoals vermeld in de Woonvisie. Binnen het sociale woningbouwprogramma vallen zowel sociale huurwoningen als bereikbare koopwoningen. Voor deze laatste categorie heeft de raad bij de tussenevaluatie van de Woonvisie ingestemd met de bandbreedte tot maximaal de NHG-grens. Bij toekomstige woningbouwontwikkelingen hanteren we deze percentages en binnen de bandbreedte zetten we in op een gedifferentieerd aanbod waarbij de prijs-kwaliteitsverhouding in evenwicht is. We maken nieuwe en concrete prestatieafspraken met IJsseldal Wonen over de nieuwbouwoopgave voor sociale huurwoningen voor de komende jaren.</p>
Beoogd effect	Een duurzame woningvoorraad en variatie in prijssegmenten zoals vastgelegd in de Woonvisie.
Verantwoording Berap 2023	<p>In maart 2023 is de Regionale Woondeal regio Stedendriehoek ondertekend door de regiogemeenten, de provincie en het Rijk. Voor de gemeente Voorst gaat het om een woningbouwopgave van ca. 900 woningen in de periode 2022 tot en met 2030 waarbij uitgegaan wordt van 30% sociale huur (toevoeging van ca. 270 huurwoningen). Om deze aantallen te realiseren worden gesprekken gevoerd waarbij niet alleen naar nieuwe locaties wordt gekeken, maar ook naar het beter benutten van de bestaande voorraad en herstructurering van bestaande wijken. Ook in het koopsegment zetten we in de toevoeging van bereikbare woningen (tot €355.000), passend bij de kern en locatie.</p> <p>Met IJsseldal Wonen zijn in de meerjaren-samenwerkingsafspraken afspraken gemaakt over het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. IJsseldal Wonen zet de komende jaren (tot en met 2028) prioriteit aan het verduurzamen van de woningen met labels E-F-G en D. In de meerjaren-samenwerkingsafspraken is afgesproken dat in 2023 ca. 38 woningen van labels E,F en G naar label A worden verduurzaamd. IJsseldal Wonen is ook bezig met de uitrol van zonnepanelen. Helaas duurt dit langer dan verwacht doordat er een lange levertijd zit op zonnepanelen en omvormers. Daarnaast moet IJsseldal Wonen ook vanwege verduurzaming (zoals uitvoeren van isolatiemaatregelen en aanleg van zonnepanelen) een procedure doorlopen rondom de wet Natuurbescherming. Een recente uitspraak van de Raad van State bevestigt dit nog eens. Samen met IJsseldal Wonen wordt er daarom gekeken om een soortenmanagementplan te maken zodat de ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming niet per woning afzonderlijk afgegeven hoeft te worden. Dit scheelt tijd en geld. Hierbij wordt gekeken of de koopwoningen hierin meegenomen kunnen worden. Binnen de regio Stedendriehoek vindt er overleg plaats met de provincie, omdat er nog veel onduidelijkheid is.</p> <p>De gelden van energiearmoede zetten wij in door middel van de Groene Bon (zie ook programma Mooi Voorst, activiteit Energiereductie), we werken daarbij samen met lokale ondernemers. Huurders kunnen daarmee een energiebespaarbox aanvragen of een oud apparaat vervangen voor een energiezuinig apparaat (koelkast, wasmachine, inductiekookplaat). De inkomensgrens hiervoor is 150% van het minimum inkomen.</p>

Duurzaam en betaalbaar (vervolg)	
Verantwoording Berap 2023	<p>Met IJsseldal Wonen zijn aanvullende afspraken gemaakt voor alle bewoners die dit jaar een nieuwe keuken krijgen. Normaal gesproken moeten zij zelf de inductiekookplaat betalen, maar nu krijgt iedereen een inductiekookplaat, ongeacht het inkomen. Daarnaast betaalt de huurdersbelangenvereniging de aanpassing van het werkblad voor het installeren van de inductiekookplaat. IJsseldal Wonen heeft elk jaar €10.000 beschikbaar vanuit de gemeente voor onderzoeken naar de mogelijkheden voor zonnepanelen, maar dat zetten we nu hiervoor in. Zo besparen we samen op gas.</p> <p>Bij de evaluatie van de meerjaren-samenwerkingsafspraken in de loop van 2024 wordt de voortgang besproken.</p>

Twello Noord	
Inhoud	<p>Het college werkt in 2022 het participatieproces uit en rondt het verkeersonderzoek af. Zij gaat met de omwonenden van Twello Noord in gesprek om samen binnen het vastgestelde bestemmingsplan de beste oplossingen te zoeken voor de inspraak over de inrichting per wijk en de verkeersafwikkeling.</p> <p>In afwachting op de zitting (datum nog onbekend) bij de Raad van State en een uitspraak in de bodemprocedure worden de werkzaamheden zonder onomkeerbare effecten vervolgd. Hiermee is de verwachting dat wij in 2023 fase 1 (De Enk, De Boerderij en de Dernhorstlaan) bouwrijp maken en starten met de verkoop.</p>
Beoogd effect	<p>Het woningbouwplan zorgt voor noodzakelijke huisvesting en minder druk op de Voorster woningmarkt. Met het verkeersonderzoek en het participatieproces bij de uitvoering van het woningbouwplan wordt het draagvlak bij de bestaande buurt verhoogd.</p>
Verantwoording Berap 2023	<p>We zijn in afwachting van een zittingsdatum bij de Raad van State. Dit heeft als gevolg dat wij in 2023 enkel werkzaamheden zonder onomkeerbare gevolgen kunnen verrichten. Zoals het verrichten van noodzakelijk onderzoek naar archeologie, ontplofbare oorlogsresten en het opstellen van inrichtingsplannen. Dit is conform de afspraak met de Raad van State.</p> <p>Naar verwachting kunnen wij in 2024 starten met het bouwrijp maken van fase 1 van het project en starten met de verkoop.</p>

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Bouwend Voorst

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
8-3 Wonen en bouwen	Wet Goed Verhuurderschap	-22.384	0	0	0
	Strategische opgaven:				
	Planontwikkelaar (2 fte)	-53.548	-214.192	-214.192	-214.192
	Beleidsadviseur ruimtelijke ontwikkeling (1fte)	-25.248	-100.992	-100.992	-100.992
	Totaal programma Bouwend Voorst	-101.180	-315.184	-315.184	-315.184

+ = voordeel / - = nadeel

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

8-3 Wonen en bouwen

Wet Goed Verhuurderschap

In het coalitieakkoord van het kabinet is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel goed verhuurderschap. Het wetsvoorstel introduceert een landelijke basisnorm voor goed verhuurderschap, in de vorm van algemene regels, waaraan verhuurders en verhuurbemiddelaars zich dienen te houden. Het Rijk heeft bij de meicirculaire 2023 gemeentefonds middelen ter beschikking gesteld om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. Het gaat om een bedrag van € 22.384.

Strategische opgaven

We hebben binnen het taakveld Ruimtelijke Ordening nog steeds te maken met een hoge druk op ons grondgebied door een toename van strategische opgaven en projecten, zoals verschillende complexe gebiedsopgaven (bv Wilp-Achterhoek), versnellen van de woningbouwopgave, de landbouwtransitie, uitbreiding van enkele lokale bedrijven, regionale positionering en het realiseren van flexwoningen.

Het is binnen de huidige capaciteit niet mogelijk om deze projecten uit te voeren. Om onze ruimtelijke ontwikkeling niet op slot te zetten en ook initiatiefnemers te kunnen blijven bedienen, kiezen wij er voor om een stap naar voren te zetten en te investeren in de ontwikkeling van onze gemeente. De kosten gaan hierbij voor de baten. Het is noodzakelijk om hiervoor formatie beschikbaar te stellen. Hierbij gaat het om 2 fte planontwikkelaar en 1 fte beleidsadviseur ruimtelijke ontwikkeling. De loonkosten die hieruit voortvloeien bedragen in totaal € 315.184 per jaar.

2.2 Mooi Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieprogramma 2022-2026)

Voorst ligt centraal tussen drie grotere steden, met een goed wegennet en OV-verbindingen. Het spoor zorgt voor een goede bereikbaarheid van Apeldoorn, Deventer en Zutphen en achterliggende gebieden.

De gemeente Voorst heeft een belangrijke opgave met betrekking tot de energietransitie en het vergroten van de biodiversiteit. De klimaatverandering stelt ons voor nieuwe uitdagingen die onze huidige inwoners én de volgende generaties raken. Niets doen is geen optie.

Verkeer en vervoer

Met de auto is Voorst goed bereikbaar, mede dankzij de A1. De snelweg zorgt echter soms ook voor drukte op kleinere wegen, wanneer automobilisten files vermijden en een binnendoorroute kiezen. Het intensieve gebruik van het wegennet zorgt ook voor geluidsoverlast en fijnstof. Een goede bereikbaarheid en doorstroming van autoverkeer is belangrijk.

Verkeer in Twello

De veiligheid op de H.W. Iordensweg en de afwikkeling van industrieverkeer vragen aandacht. Inzichtelijk moet worden welke factoren bijdragen aan de verkeersdruk in Twello en hierbij worden de verkeerssituaties bij basisscholen en sportaccommodaties meegenomen. Verder onderzoeken we fysieke oplossingsrichtingen en verkeersmaatregelen (bijvoorbeeld voor vrachtverkeer) en besluiten hierover na overleg met inwoners. De komende jaren worden er woningen gebouwd in Twello, wat vraagt om de aanleg van veel nieuwe wegen en een goede aansluiting op het bestaande wegennet.

Verkeersveiligheid in de dorpen en het buitengebied

In veel dorpen hebben inwoners zorgen over de verkeersveiligheid. Daarom kijken wij met inwoners zorgvuldig naar de oorzaken, met speciale aandacht voor de verkeersveiligheid van voetgangers en fietsers. Samen bepalen we waar welke maatregelen mogelijk en gepast zijn. Provinciale wegen zijn ook punt van zorg. De invloed van de gemeente op het provinciale verkeersbeleid is beperkt. We wenden onze invloed aan om de provincie deelgenoot te maken van bestaande zorgen en te stimuleren om samen de verkeersveiligheid te verbeteren.

Recreatieve routes

Er is een uitgebreid netwerk van recreatieve routes in Voorst. Van klompenpaden tot meerdaagse routes en van ruiterspaden/menroutes tot prachtige fietspaden. We houden in de gaten of het landschap en inwoners niet lijden onder de recreatieve druk, maar we staan ook open voor nieuwe routes. De gemeente draagt zorg voor goed en tijdig onderhoud.

Openbaar vervoer

Het spoor zorgt ervoor dat Voorst goed en snel bereikbaar is, de trein brengt inwoners snel in andere delen van het land. Wel baart het goederenvervoer en de veiligheid bij overgangen sommige inwoners zorgen. Het is van groot belang dat stations en het netwerk van bussen goed op elkaar aan blijven sluiten. We willen de behoefte van gebruik van het openbaar vervoer monitoren in samenwerking met provincie en vervoerders. De gemeente blijft hierover in gesprek met inwoners en houdt het onderwerp op de agenda van de provincie.

Doelgroepenvervoer

Bijzondere aandacht hebben wij voor het doelgroepenvervoer. Omdat het hier vaak maatwerk betreft, en de kwetsbaarheid van sommige gebruikers hoog is, volgen wij dit intensief.

Samen met inwoners

We betrekken inwoners bij planvorming van de afwikkeling van verkeer in hun directe omgeving, waarbij de gemeente de gevolgen van verschillende opties duidelijk in kaart brengt. De discussie over dit soort vraagstukken zien wij tijdens ontwikkelplannen in de dorpen al regelmatig ontstaan. We willen de dialoog graag op gang houden.

Wij willen milieuvriendelijke vormen van vervoer stimuleren en het voor inwoners makkelijk maken om te kiezen voor milieuvriendelijke vormen van vervoer.

Duurzaamheid en milieubeheer

Visie op grondgebruik

Wonen, werken, recreatie, circulaire landbouw en de energietransitie leggen allemaal een claim op de beschikbare grond binnen de gemeente Voorst. Waar is ruimte voor welke opgave? Daarnaast zien wij dat gemeenten om Voorst heen plannen (willen) ontwikkelen aan onze gemeentegrenzen. Dit alles vraagt voor Voorst om een visie op het grondgebruik, die de kwaliteit van het unieke Voorster landschap bewaakt en waar mogelijk versterkt.

Circulaire landbouw

Een belangrijke partner en doelgroep bij het vergroten van de biodiversiteit is de agrarische sector. Wij willen stappen zetten naar een circulaire landbouw. Wij realiseren ons dat de agrarische sector onderdeel is van een mondiaal krachtenveld. Naast het vergroten van de biodiversiteit en het ontwikkelen van circulaire landbouw is het van belang dat de agrarische ondernemer een goed inkomen kan verdienen. Wij willen met de sector in gesprek om te bespreken wat er nodig is om deze belangen te verenigen. De koers is duidelijk, de weg maken we samen.

Circulaire economie

Materialen zijn schaars en kostbaar. Daarom onderzoeken we hoe we circulariteit kunnen stimuleren. Afval kan in veel gevallen weer een grondstof zijn. We onderzoeken hoe we inleverpunten beter bereikbaar kunnen maken voor inwoners. We werken toe naar een circulaire economie.

Energietransitie

Wij vinden het belangrijk dat de energietransitie voor iedereen betaalbaar is, waarbij de baten en de lasten eerlijk worden verdeeld. Terugdringen van het energieverbruik is hier een belangrijke factor. We gaan vol inzetten op energiebesparing, met inzet van geld dat het Rijk daar naar verwachting voor beschikbaar stelt.

Met inwoners, wijken, agrariërs en bedrijven gaan graag wij in gesprek om te kijken in hoeverre zij zelfvoorzienend kunnen worden in hun energieverbruik. De opmars van de elektrische auto stimuleren wij, daarom willen wij versnellen met de aanleg van laadpalen. We bouwen verder met de Voorster energiestrategie, waarin de rol voor zonne-energie en windenergie verder uitgewerkt wordt. Bij het benutten en uitbouwen van duurzame energiebronnen is draagvlak in de samenleving een belangrijk aandachtspunt.

Openbaar groen

Biodiversiteit

Wij willen de biodiversiteit vergroten. Dit is een verantwoordelijkheid voor nu, naar de volgende generaties toe. Het vastgestelde programma Groen van de gemeente Voorst geeft hier een mooie aanzet toe en dit gaan wij dan ook uitvoeren. We stimuleren groene schoolpleinen, om bewustwording bij kinderen te vergroten en een gezonde leeromgeving te creëren.

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Verkeer en vervoer

Verbetering verkeersveiligheid	
Inhoud	<p>Op grond van het Programma Mobiliteit staat het verbeteren van verkeersveiligheid hoog op de agenda. De volgende activiteiten worden de komende jaren uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stimuleren fietsgebruik (ook fysieke aanpassingen); ▪ 2022 Aanleg fietsstraat Woudweg Teuge, binnen bebouwde kom; ▪ 2023 Aanbrengen fietsstroken Veilingstraat Twello; ▪ 2024 Verkeersveiligheid verbeteren voor fietsers door fysieke maatregelen Bandijk Terwolde; ▪ 2025 Verkeersveiligheid verbeteren voor fietsers door fysieke maatregelen de Zanden Teuge. <p>Ook werken wij samen met de provincie aan verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid op provinciale wegen. De volgende activiteiten worden de komende jaren uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2023 Verbetering N345 tussen A1 en Sluinerweg ; ▪ 2023 Groot onderhoud N792 Twello – Terwolde – Vaassen; ▪ 2023 Aanleg vrijliggend fietspad Wilpsedijk tussen Wilp en Steenkamer; ▪ 2022 e.v. Start samenwerking verkeersveiligheid Wilp N790/N791.
Beoogd effect	Verbeteren van de veiligheid op de weg en op het spoor, van de (regionale) bereikbaarheid voor een goed vestigingsklimaat en van de leefbaarheid en het woonklimaat in Twello.
Verantwoording Berap 2023	<p>Met ons verkeersveiligheidsbeleid zetten wij in op het bieden van veilige infrastructuur (wegen, fietspaden etc.), een veilige inrichting van schoolomgevingen en op verkeersveilig weggedrag (gedragsbeïnvloeding).</p> <p>Infrastructuur</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De aanpassing van de Veilingstraat in Twello is uitgesteld i.v.m. het nieuwe verkeersplan Twello. In het verkeersplan worden beleidskeuzen gemaakt voor de functie en inrichting van de hoofdwegenstructuur in Twello. Dit kan leiden tot nieuwe inzichten voor de inrichting van de Veilingstraat. ▪ Voor de verkeersveiligheidsmaatregelen op de Bandijk (Terwolde) en De Zanden (Teuge) is Rijkssubsidie aangevraagd en toegekend. Het uitvoeren van de verkeersveiligheidsmaatregelen op deze wegen is voorzien in 2024-2025. ▪ De werkzaamheden aan de provinciale weg N345 tussen de A1 en de Sluinerweg zijn afgerond. De verkeerssituatie is verbeterd en veiliger gemaakt door de realisatie van verkeersregelinstallaties (VRI's) op de kruising N345/Zutphensestraat en een rotonde op de kruising N345/Sluinerweg. ▪ Het groot onderhoud aan de provinciale weg N792 Twello-Terwolde-Vaassen wordt in 2e helft van 2023 uitgevoerd. Tegelijk met het groot onderhoud wordt de maximum snelheid op de provinciale weg aangepast (buiten de bebouwde kom van 80 naar 60 km/u, binnen de bebouwde kom van Terwolde van 50 naar 30 km/u) en voorzien van bijpassende inrichtingsmaatregelen zoals snelheid beperkende maatregelen. Als gevolg van de lagere maximum snelheid op de provinciale weg wordt de maximum snelheid op de gemeentelijke 50-wegen in kom van Terwolde eveneens ingesteld op 30 km/u. Bijpassende inrichtingsmaatregelen op gemeentelijke wegen zijn voorzien in 2024-2025. ▪ De aanleg van het vrijliggende fietspad langs de provinciale weg N790 Wilpsedijk tussen Wilp en Steenkamer is door Provincie Gelderland uitgesteld naar 2024. ▪ Voor de verkeersveiligheid Wilp/provinciale wegen N790/N791 heeft Provincie Gelderland een plan gemaakt. De uitvoering is onzeker als gevolg van het ontbreken van financiële middelen. <p>Veilige schoolomgevingen</p> <p>Wij werken aan veilige schoolomgevingen o.a. door het instellen van schoolzones en het uitvoeren van de landelijke campagne "onze scholen zijn weer begonnen". In 2023 zijn schoolzones ingesteld op de HW Iordensweg (bij basisschool De Wingerd) en in de omgeving Jachtlustweg/Sweelinkstraat (bij Brede School De Fliert).</p>

Verbetering verkeersveiligheid (vervolg)	
Verantwoording	Gedragsbeïnvloeding
Berap 2023	<p>In het kader van gedragsbeïnvloeding zijn meer kosten gemaakt dan voorzien. Deze zijn verwerkt in dit programma onder het kopje "Wat mag het kosten".</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ten behoeve van het uitvoeren van de lokale campagnekalender verkeersveiligheid (campagnes gericht op de verkeersveiligheidsthema's alcoholmisbruik, afleiding in het verkeer, snelheid en fietsverlichting) zijn 14 campagneborden aangeschaft. De campagneborden worden geplaatst langs gemeentelijke en provinciale wegen in de gemeente Voorst. ▪ Als gevolg van een toenemende vraag naar de inzet van snelheidsdisplays op gemeentelijke wegen zijn 4 extra snelheidsdisplays aangeschaft. Daarmee zijn in totaal 8 snelheidsdisplays beschikbaar als communicatiemiddel voor het snelheidsgedrag van automobilisten.

Uitvoering aanbevelingen onderzoek Rekenkamercommissie en motie "De vrouwen uit de broek"	
Inhoud	<p>Op 30 juni 2021 heeft de raad ingestemd met zeven voorstellen van de Rekenkamercommissie om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van het onderzoek 'Verkeersveiligheid, een verhaal apart'. Daarnaast heeft de raad op 8 november 2021 de motie 'De vrouwen uit de broek' aangenomen. Wij willen uitvoering geven aan het raadsbesluit en de motie. Echter, een goede uitvoering van het raadsbesluit en de motie vergt de nodige inzet. Dit kan binnen de huidige capaciteit en de bestaande werkzaamheden binnen het taakveld Verkeer en vervoer niet worden uitgevoerd. Door uitbreiding van het areaal, uitgebreide participatietrajecten, een toename van klachten en meldingen, meer regionale inzet en samenwerking, de uitvoering van het Programma Mobiliteit (2020) en de opmars van de laadinfrastructuur is de druk op de huidige capaciteit binnen het taakveld Verkeer en vervoer niet toereikend. Op 7 maart 2022 besloot de gemeenteraad om geen structurele middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de zeven voorstellen van de Rekenkamercommissie en de motie 'De Vrouwen uit de broek', maar het voorstel opnieuw te bespreken in de prioriteitennota. In de prioriteitennota hebben wij daarom gevraagd om de extra middelen hiervoor beschikbaar te stellen.</p>
Beoogd effect	Uitvoering aanbevelingen onder Rekenkamercommissie en motie "De vrouwen uit de Broek"
Verantwoording	De extra middelen zijn eind 2022 gehonoreerd en ingezet voor het taakveld verkeer. De
Berap 2023	aanbevelingen worden uitgevoerd. De motie 'vrouwen uit de broek' is afgedaan.

Kwaliteitsverbetering omgeving A1-verbreding	
Inhoud	<p>Door Rijkswaterstaat wordt samen met de provincies Gelderland en Overijssel en de Cleantech regio gewerkt aan de verbreding van de A1 tussen Apeldoorn en Azelo. Hierbij wordt het gedeelte van de A1 dat door de gemeente Voorst loopt verbreed naar 2x4 rijstroken. Dit heeft gevolgen voor de inpassing van de A1 in onze gemeente. Fase 1 is inmiddels voltooid. Fase 2 loopt vanaf Apeldoorn tot de afslag Twello/Posterenk en loopt in de periode van 2021 tot 2025. Voor een goede inpassing van de verbreding voeren wij de komende jaren enkele landschappelijke projecten uit. Deze projecten, waaronder de Poort van Twello, de onderdoorgang Groote Wetering, Gebiedsopgave Wilp-Achterhoek, A1 miljoen bomen, landschapvisie Posterenk en de ontwikkeling van het klompenpad Posterenk worden in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie, het waterschap, landschapsbeheer Gelderland, de gemeente Apeldoorn en de omgeving voorbereid en uitgevoerd.</p>
Beoogd effect	Het met deze werkzaamheden realiseren van een kwaliteitsverbetering voor de fysieke leefomgeving bovenop de plannen voor een betere verkeersdoorstroming.
Verantwoording	In opdracht van Rijkswaterstaat is aannemer Heijmans gestart met de werkzaamheden voor de verbreding van de A1. Onderdeel van die werkzaamheden is het verbeteren van de ecologische en landschappelijke verbinding ter hoogte van de Fliert en de Groote Wetering. Bij de Fliert (nabij de open afritten Twello) versterken we de landschappelijke kwaliteit van het gebied en verbeteren we de ecologische verbinding door de aanleg van natte en droge verbindingen, zoals bosjes en graslanden, die gekoppeld zijn aan de Fliert. Bij de onderdoorgang Groote Wetering op de grens van de gemeente Voorst met de gemeente Apeldoorn verbeteren we de beleving van het water, versterken we het landschap en voorzien we de onderdoorgang van een faunapassage. De uitvoering van de werkzaamheden is met samenwerkingsovereenkomsten geborgd bij Rijkswaterstaat. Recent heeft u besloten om extra middelen beschikbaar te stellen voor de aanleg van een rotonde nabij Posterenk ter verbetering van de verkeersveiligheid. Samen met aannemer Heijmans is het proces daarvoor opgestart. Gezamenlijk met Posterenks Belang en de aannemer Heijmans wordt nadrukkelijk gezocht voor een nog optimalere landschappelijke en ecologische inpassing van de snelweg en de geluidsschermen.

Verbetering fietsroutes (fiets snelwegen)	
Inhoud	In 2015 is door de Cleantech Regio, inclusief de gemeente Voorst, de "go" uitgesproken voor de regionale fietsroute Apeldoorn – Deventer. De 1e fase aan maatregelen is uitgevoerd. De Woudweg in Teuge is onderdeel van de snelfietsroute F344. Hier willen wij inzetten op de naleving van de maximumsnelheid, inrichten volgens Duurzaam Veilig en het waarborgen van verkeersveiligheid voor fietsers door het treffen van fysieke maatregelen. Hierbij sluiten wij aan op het aangepaste wegontwerp van de weg op het Apeldoorns grondgebied. In 2021 is de Woudweg buiten de bebouwde kom heringericht tot fietsstraat. In het derde kwartaal van 2022 starten wij met het inrichten van de Woudweg binnen de bebouwde kom tot fietsstraat.
Beoogd effect	Het verbeteren van de (snel)fietsroutes om zodoende het fietsgebruik te stimuleren.
Verantwoording Berap 2023	Het Voorster deel van de snelfietsroute F344 is klaar. Door de regio Stedendriehoek wordt in 2024 de regionale fietsvisie geactualiseerd. Deze visie zal ingaan op het doel en de eisen voor het verbeteren van de fietsinfrastructuur tussen de kernen en in steden en dorpen in de Stedendriehoek. Hierbij wordt een relatie gelegd met de ruimtelijke ontwikkeling in de regio (woningbouw, bedrijventerreinen) en de omschakeling naar Andere Mobiliteit (mobiliteitstransitie). Ook gaat de visie in op het stimuleren van het fietsgebruik in brede zin door middel van gedragsbeïnvloeding. De geactualiseerde regionale fietsvisie wordt ter vaststelling aangeboden aan de Raad.

Verkeer in Twello	
Inhoud	Het uitvoeringsprogramma en de wegategorisering in het Programma Mobiliteit 2020 t/m 2030 zijn niet meer actueel na het besluit van 13 juni 2022 over de Randweg Twello, omdat deze zijn gebaseerd op een volledige westelijke randweg. Dit betekent dat voor de kern Twello als onderdeel van het Programma Mobiliteit een nieuwe wegategorisering en uitvoeringsplan moet worden gemaakt. In overleg met de samenleving starten wij een nieuw onderzoek naar nieuwe mogelijke maatregelen voor een veilig, bereikbaar en leefbaar Twello. De financiële effecten hiervan hebben wij verwerkt in de Prioriteitennota. In 2022 werken wij al aan drie verkeersonderzoeken in Twello, waarvan wij de uitkomsten meenemen in het aangekondigde verkeersonderzoek voor Twello. Het gaat om de volgende onderzoeken: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Motie Gelijk oversteken: onderzoek naar o.a. de verkeersveiligheid op de H.W. Iordensweg nabij De Wingerd en bij de oversteek ter hoogte van de Maarten Tromplaan. ▪ Motie Richting Zuid: Plan maken om de situatie aan de Zuiderlaan te optimaliseren. ▪ Motie Verkeerssituatie Twello Noord: Samen met omwonenden en relevante partijen overleggen om te komen tot verkeersmaatregelen voor optimaliseren verkeerssituatie Twello Noord.
Beoogd effect	Het realiseren van een veilige en optimale verkeersafwikkeling in Twello.
Verantwoording Berap 2023	Om tot een nieuw verkeersplan voor Twello te komen maakten wij eerst een plan van aanpak. Het plan van aanpak beschrijft met welke stappen wij tot een nieuw verkeersplan komen en welke nieuwe informatie en onderzoeken nodig zijn. Het plan is tot stand gekomen met betrokkenheid van onder meer inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bezoekers van Twello en ligt ter besluitvorming aan u voor. Vooruitlopend op het verkeersplan voor Twello zijn de volgende verkeersmaatregelen doorgevoerd naar aanleiding van de verkeersonderzoeken uit 2022: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Verkeersveiligheidsanalyse: Bij de Wingerd is door het plaatsen van bebording en het aanbrengen van markering een schoolzone ingesteld met een adviessnelheid van 30 km/u. Daarnaast is de bebording en belijning verduidelijkt op de kruising H.W. Iordensweg – Maarten Tromplaan en is een schoolzone ingesteld nabij brede school De Fliert. ▪ Verkeersonderzoek Zuiderlaan: Op de Zuiderlaan zijn verkeersborden bijgeplaatst ter attentie van de oversteeklocatie voor wandelaars ter hoogte van de Twellose Beek en ter hoogte van de oversteeklocatie voor fietsers bij de Doornweerdstraat. Daarnaast zijn er bermreflectorpaaltjes geplaatst langs de Zuiderlaan. ▪ Verkeersstudie Twello-Noord: We hebben een verkeersbesluit genomen om stopborden te plaatsen met bijbehorende stopstrepen op Koningin Wilhelminaweg, Parkelerweg, Kruisweg en Hunderenslaan waar deze wegen aansluiten op de provinciale weg. Ook werken we aan een informeel voetpad langs de Koningin Wilhelminaweg en Reuvekampsweg. De omgeving is hierover geïnformeerd. <p>In juli 2023 is een verkeersonderzoek uitgevoerd naar de verkeerssituatie op het kruispunt Molenstraat – Frans Halsstraat in Twello. Wij gaven verkeersbureau BonoTraffics de opdracht het onderzoek uit te voeren met betrokkenheid van een afvaardiging van omwonenden van de Molenstraat. Het college heeft verschillende kortetermijn -maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid op het kruispunt, uitgevoerd. Daarnaast werken wij een voorstel voor de middellange termijn verder uit en blijven wij in overleg met de bewoners van de Molenstraat. Een en ander heeft financiële consequenties, zodra duidelijk is om welk bedrag het in totaal gaat, informeren wij u hierover via het Voortgangsbericht 2024.</p>

Openbaar vervoer

Verbetering openbaar vervoer	
Inhoud	<p>Volgens het Programma Mobiliteit 2020 t/m 2030 zijn de huidige (buurt)bus en PlusOV (nu: HalteTaxiRRReis) goede basisvoorzieningen. Maar het kan mogelijk beter, slimmer en schoner. Daarom staan wij met de regio open voor mogelijkheden voor een beter, slimmer en schoner mobiliteitsnetwerk voor die mensen die voor hun mobiliteit afhankelijk zijn van de overheid. Het huidige aanbod van openbaar vervoer mag niet verslechteren, voordat duidelijkheid en overeenstemming is over goede alternatieven. De provincie Gelderland werkt dit uit onder de noemer 'Andere Mobiliteit'.</p> <p>Gedeputeerde Staten (provincie Gelderland) dragen zorg voor de coördinatie en afstemming van het openbaar vervoer in de provincie (Wet personenvervoer 2000). De provincie Gelderland is concessieverlener van de concessie IJssel-Vecht, waar gemeente Voorst onder valt. Deze concessie is recent gegund aan EBS. EBS verzorgt vanaf december 2022 het busvervoer in het noordelijk deel van de Veluwe en Midden-Overijssel. Gemeenten worden door de provincie betrokken bij de implementatie en uitvoering van de concessie.</p>
Beoogd effect	Het behouden van het openbaar vervoer in de gemeente Voorst en de Cleantech regio en waar mogelijk het vervoersaanbod verbeteren.
Verantwoording Berap 2023	Als gevolg van oplopende exploitatietekorten in het OV is het onzeker of het OV-aanbod zoals we dat nu kennen op lange termijn in stand kan blijven. Voor de korte termijn (2023/2024) stellen Provinciale Staten extra middelen beschikbaar om het tekort in de exploitatie te dichten. Dit betekent dat er op korte termijn geen buslijnen verdwijnen. Inzet voor de lange termijn is het intensiveren van de lobby van Provincies richting het Rijk om meer geld beschikbaar te stellen voor het openbaar vervoer in Nederland.

Doelgroepenvervoer	
Inhoud	<p>De regie op het doelgroepenvervoer voor mensen met beperkingen (na indicatie) ligt bij de PlusOV, Dit vervoer wordt uitgevoerd door gecontracteerde, professionele, vervoerders. PlusOV regelt het leerlingenvervoer, het (Wmo-)dagbestedingsvervoer, het Jeugdwetvervoer en het vraagafhankelijk vervoer oftewel de regiotaxi.</p> <p>Daarnaast bieden we vervoer dat wordt uitgevoerd door vrijwilligers; voor mensen met een fysiek/ mentale beperking die als groep bij elkaar willen komen is er (bus)vervoer (de Ontmoetingslijn). Ook is er de Boodschappendienst voor mensen die problemen ondervinden met zelfstandig boodschappen doen en tot slot kennen we een haal- en brengservice voor bezoek aan de huisarts, het ziekenhuis etc.</p> <p>De komende tijd worden binnen het regionale samenwerkingsverband (PlusOV is een gemeenschappelijke regeling) de ambities op het gebied van basismobiliteit heroverwogen. Ook het gemeentelijke beleid wordt daarbij onderzocht. Hiermee wordt in 2023 gestart. Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen om het beleid ook daadwerkelijk aan te passen. Er zijn diverse risico's en ontwikkelingen die een grote rol kunnen spelen rondom het doelgroepenvervoer, zoals de mogelijke invloed van nieuwe corona- of vergelijkbare maatregelen, het tekort aan chauffeurs bij PlusOV en de gestegen brandstofprijzen. Deze ontwikkelingen volgen we nauwgezet en sturen bij indien nodig en mogelijk.</p>
Beoogd effect	Het borgen van een kwalitatief goed en betaalbaar niveau van doelgroepenvervoer.
Verantwoording Berap 2023	PlusOV heeft te maken met hogere vervoerskosten dan in de begroting waren voorzien, vooral vanwege de brandstofprijzen. Bij het programma Gezond Voorst ramen wij dit bedrag bij onder het kopje "Wat mag het kosten". Hierin wordt uitgegaan van de landelijk toegepaste indexering door het samenwerkingsverband van het Nederlands Vervoerswetenschappelijk Instituut (NVI) het Economisch Bureau voor het Wegvervoer (EWB) en het Administratief Centrum Beroepsvervoer (ACB), de zogenoemde NEA-index, en verhogingen worden conform de overeenkomst door de vervoerders aan PlusOV doorbelast.
	Het aantal leerlingen met een vervoersindicatie is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van een jaar geleden (+/- 100 leerlingen).

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Aanleg recreatieve route en natuurvriendelijke oever De Fliert	
Inhoud	<p>In samenwerking met Waterschap Vallei en Veluwe zijn wij een project gestart om tussen de Voordersteeg en de Vermeersweg een fietsroute en een natuurvriendelijke oever langs de Fliert te realiseren. Het waterschap heeft reeds een natuurvriendelijke oever aangelegd. Vanwege bezwaren op de vergunning voor het fietspad langs de Fliert gaat de aanleg van een fietspad niet door.</p> <p>De raad is hierover met een raadsmededeling geïnformeerd. Wij zijn nu in overleg met de belangengroep Fliert Natuurlijk, Stichting IJssellandschap en enkele aanliggende eigenaren om te onderzoeken op welke wijze een wandelpad kan worden gecreëerd met inachtneming van diverse belangen (mens en natuur). De verwachting is dat eind 2022 bekend is voor welk tracé wordt gekozen. De verwachting is dat het wandelpad in 2023 kan worden aangelegd.</p>
Beoogd effect	Door deze ontwikkeling ontstaat er een aantrekkelijke wandelroute met ruimte voor landschapsherstel, natuurontwikkeling en ecologie.
Verantwoording Berap 2023	De noordelijke verbinding/aantakking van het wandelpad op de Vermeersweg is moeizaam te realiseren. Een particulier wenst gebruik te maken van de tijdelijke beleidsregel rood voor groen. Een deel van de groene opgave wordt ingevuld door o.a. toevoegen van groen én aanleg van dit deel van het wandelpad. De uitvoerbaarheid van het 'rode' onderdeel van dit plan blijkt moeizaam. Mocht het noodzakelijk zijn om een alternatieve route te bedenken, dan pakken we dit gezamenlijk met de belangengroep Fliert en Stichting IJssellandschap op.

Polder Nijbroek	
Inhoud	<p>De Polder Nijbroek is een nu nog relatief gaaf 14e eeuws cultuurlandschap die het waard is te behouden en waar mogelijk te herstellen. Hiervoor hebben we een gebiedsproces gestart in de lijn van het 'Weteringse Broek'. In dit proces wordt tevens gekeken naar een klimaatrobuuste inrichting en de mogelijkheden van 'energielandschap' als leverancier voor duurzame energie. Burgerparticipatie is uitgangspunt in dit proces, vier werkgroepen zijn bezig met diverse thema's. In 2023 vervolgen wij ons proces om samen met de stakeholders dit project verder concreet vorm te geven. Nadere ondersteuning voor dit project volgt uit de toekenning van de zogenaamde Erfgoed Deal vanuit Rijk en provincie. Deze financiële bijdrage is speciaal bedoeld voor projecten die op een 'erfgoedinclusieve' manier bijdragen aan het klimaatadaptief maken van polder Nijbroek. Ook dit onderdeel is inmiddels gestart en pakken we samen met de Nijbroekers en het Waterschap op</p>
Beoogd effect	Het verbinden van gebiedsambities en –kansen met individuele ambities van bewoners en ondernemers.
Verantwoording Berap 2023	<p>In de polder zijn diverse deelprojecten op korte termijn voorzien of al in uitvoering: er is samen met een vrijwilligersgroep een start gemaakt met het ecologisch beheer van het oude bos Boerdam. In de 2e helft van 2023 wordt de gemetselde duiker ter hoogte van Middendijk 87 gerestaureerd en deze krijgt daarna de status van gemeentelijk monument. Vanuit de Erfgoed Deal is ook bijgedragen aan de restauratie van de brug bij boerderij Lommerlust.</p> <p>Samen met het waterschap en diverse bewoners en grondeigenaren krijgen we steeds meer zicht in de gewenste natuurontwikkeling aan de Nijbroekse Wetering. Daarnaast is een viertal particulieren aangehaakt om met toepassing van het tijdelijke Rood voor Groenbeleid een nieuwe woning te mogen bouwen in ruil voor natuurontwikkeling aan onder meer de Nijbroekse Wetering.</p>

Recreatieve routes	
Inhoud	<p>Ook in 2023 dragen wij zorg voor een mooi kwalitatief aanbod van recreatieve fiets- en wandelroutes. Onderhoud hiervan is onderdeel van de jaarlijkse activiteiten/begroting. Extra investeringen en uitbreiding van het netwerk maken geen onderdeel uit van een huidig programma met financiële dekking. Uit de voorlopige resultaten van de evaluatie van de toeristisch recreatieve ontwikkelingen, blijkt onder andere dat er veel behoefte is aan het ontwikkelen van een wandelknooppuntensysteem en thematische routes. Ook is er geconstateerd dat er weinig aanbod is aan ruiterspaden. In 2023 kan er een start gemaakt worden met de inventarisatie van het te ontwikkelen wandelknooppuntensysteem. De knooppuntensystemen (voor fietsen en wandelen) kunnen dan als basis fungeren voor het ontwikkelen van thematische routes.</p> <p>Daarnaast wordt er in 2023 verder gegaan met de ontwikkeling van twee klompenpaden (Posterenk/Bussloo en Wilp) en wordt er gestart met de ontwikkeling van een klompenpad in Wilp-Achterhoek. Aandachtspunt bij het realiseren van nieuwe routes is de recreatieve druk van de routestructuren in de gemeente Voorst op het landschap en de inwoners</p>
Beoogd effect	Instandhouden en uitbreiden van een kwalitatief aanbod van recreatieve fiets- en wandelroutes.

Verantwoording Berap 2023	Dit jaar is en wordt er verder gewerkt aan het instandhouden van een kwalitatief aanbod aan recreatieve fiets- en wandelroutes. Er loopt een eerste inventarisatie naar alle fiets- en wandelstructuren in de gemeente Voorst en er wordt inzichtelijk gebracht waar nog potentiële kansen liggen voor versterking van het routenetwerk. Daarnaast wordt er in het najaar van 2023 alvast een start gemaakt met de inventarisatie van het te ontwikkelen wandelknooppuntensysteem. In april 2023 is het klompenpad van Posterenk, het Posterpad, geopend. Er is door vele inwoners en vrijwilligers een mooie route ontwikkeld door het afwisselende landschap van Posterenk en Bussloo. De ontwikkeling van het nieuwe klompenpad in Wilp zit nog in de fase van het ontwerp van de route. In oktober van dit jaar zal er gestart worden met het proces tot ontwikkelen van een klompenpad in Wilp-Achterhoek. Hiervoor wordt een startavond georganiseerd met inwoners en geïnteresseerden met als doel om een werkgroep te formeren en een route te ontwerpen. Ook zijn er in samenwerking met een werkgroep van horeca ondernemers en streekproducenten drie smakelijke fietsroutes gelanceerd die de streekproducten van onze gemeente op de (menu)kaart zetten. Hierdoor is het aanbod van themafietsroutes uitgebreid en is er een mooie samenwerking tussen ondernemers ontstaan.
----------------------------------	---

Biodiversiteit	
Inhoud	In november 2020 is het Programma Groen (2022 t/m 2025) vastgesteld. In 2022 zijn ook de middelen beschikbaar gesteld die horen bij het uitvoeringsprogramma. Met het Programma Groen kunnen wij de doelstellingen uit het coalitieprogramma uitvoeren. Het uitvoeringsprogramma met bijbehorende planning is hierbij leidend. Door bij het beheer en nieuwe aanleg rekening te houden met de flora en fauna wordt een verhoging van de natuurwaarde en biodiversiteit bewerkstelligd.
Beoogd effect	Het programma Groen beoogt een opwaardering van drie kernbegrippen; leefbaarheid, duurzaamheid en biodiversiteit. Hiermee houden we rekening bij al onze ingrepen in de openbare ruimte en proberen daar waar mogelijk anderen hier ook bewust van te maken.
Verantwoording Berap 2023	De uitvoering van het programma Groen is lopende. De groenstructuurkaart voor Twello is in concept gereed, andere dorpen volgen. De bermen in het buitengebied worden grotendeels ecologisch beheerd. Een deel van de gazons en bermen binnen de bebouwde kom wordt al extensief beheerd, de overige gazons en intensief beheerde groenstroken worden onderzocht hoe om te vormen naar meer biodivers groen binnen de openbare ruimte.

Klimaat en energie

Klimaatadaptatie	
Inhoud	Het klimaat verandert, hitte, droogte en wateroverlast komen vaker voor en het risico op overstromingen neemt toe. In het Programma Water (2020-2025) is opgenomen hoe we hierop willen anticiperen. Veel aandacht gaat uit naar het voorkomen van wateroverlast door heftige regenbuien binnen de bebouwde kom. Het rijk heeft in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en impulsregeling opgesteld. Hierbij wordt een financiële impuls gegeven om projecten te versnellen of te verbreden. Ook Voorst heeft hiervoor een eerste aanvraag gedaan. In 2023 pakten wij het parkeerterrein en de directe omgeving van het Barteldplein in Twello aan. In 2024 pakken we het parkeerterrein de Afslag in Twello aan. Daarnaast wordt bij elke wegconstructie het regenwater van de riolering gehaald en worden nieuwbouw wijken volledig gescheiden aangelegd.
Beoogd effect	Door het scheiden van regenwater en vuilwater neemt het risico op water-op-straat af, voegen we water toe aan de ondergrond en zijn riooloverstorten minder frequent en minder vervuilend.
Verantwoording Berap 2023	De aanbesteding van het Barteldplein is gereed. Er kan gestart worden met de werkzaamheden. Ook hebben wij een tweede impulsaanvraag gedaan voor werkzaamheden in Terwolde, hierbij staat naast afkoppelen ook vergroenen op de agenda. Ook vorderen de werkzaamheden aan de Mozartstraat en Lindelaan in Twello en de Binnenweg in Wilp goed. Daarnaast hebben we het gemaal Bremstraat in Twello geheel vervangen. Dit gemaal is nu weer helemaal up to date en de bedrijfszekerheid kan weer vele jaren gegarandeerd worden.

Energiereductie	
Inhoud	<p>De komende jaren zetten we de projecten voort die afgelopen jaren zijn gestart voor het verduurzamen van woningen. Hierbij ligt een focus op inwoners tijdens de hele klantreis te begeleiden. Vanaf de oriëntatie via een energieloket, advies van energiecoaches en energieadviseur, tot het uitvoeren van de maatregelen. In 2022 zijn de projecten afgerond die zijn gestart met behulp van de subsidie van de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen en is gestart we met een aanpak om energiearmoede tegen te gaan. Bij deze aanpak tegen energiearmoede zorgen we ervoor dat de energierekening structureel wordt verlaagd. Bij de huurders wordt dit gedaan door middel van kleine maatregelen en het vervangen van oude (energie slurpende) apparaten. Bij koopwoningen wordt ingezet op het isoleren van de woningen. Vanuit het budget voor energiearmoede is substantieel geld beschikbaar waardoor het volledige bedrag (tot een zekere mate) van de apparaten of de isolatie betaald wordt.</p> <p>Vanuit het Nationaal Isolatieprogramma wordt extra ingezet op wijkaanpakken. Daarnaast worden er concrete plannen gemaakt om dorpen aardgasloos te maken met behulp van Wijkuitvoeringsplannen. Een belangrijk aandachtspunt bij het maken van de plannen is participatie, zoals ook beschreven in de Transitievisie Warmte.</p> <p>Met IJsseldal Wonen zijn afspraken over het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad (zie ook Programma 1 Bouwend Voorst). Deze afspraken worden de komende jaren verder verscherpt. IJsseldal Wonen heeft ook een grote rol en verantwoordelijkheid bij de Wijkuitvoeringsplannen.</p> <p>Via de Werkgeverskring Voorst en Burgers met Energie blijven we bedrijven helpen met besparen door middel van energiescans. Daarnaast blijft er ook toezicht op de wettelijke verplichting van bedrijven om energie te besparen.</p> <p>We zetten ons de komende jaren in om nog meer zonnepanelen op de daken te realiseren. Op dit moment ligt er al 12 hectare aan zonnepanelen op daken en dit willen we verhogen naar 65 hectare in 2030.</p>
Beoogd effect	Realiseren van onze doelstelling; Energieneutraal in 2030.
Verantwoording Berap 2023	<p>De aanpak tegen energiearmoede is gestart door middel van de Groene Bon. In de eerste helft van 2023 zijn er ongeveer 300 bonnen gebruikt. We schatten de doelgroep op ongeveer 1.200 adressen. De komende periode wordt er actief gecommuniceerd om de doelgroep te bereiken.</p> <p>Een aandachtspunt is dat voor het isoleren een ontheffing van de wet natuurbescherming nodig is. Er is contact met IJsseldal Wonen en de regio om te bepalen hoe we hiermee omgaan en welke financiële consequenties dit heeft.</p> <p>Het meerjaren isolatieprogramma voor het isoleren van de koopwoningen is vastgesteld. De bijbehorende subsidie van de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie wordt daarvoor aangevraagd. De komende tijd wordt dit programma op poten gezet.</p> <p>Bedrijven krijgen korting op een energiescan van Werkgeverskring Voorst en Burgers met Energie. Werkgeverskring Voorst heeft aangegeven dit project dit jaar af te ronden. Burgers met Energie gaat hier de komende jaren nog mee door.</p>

Uitvoering Transitievisie Warmte	
Inhoud	<p>In 2022 is gestart met het uitvoeren van de Transitievisie Warmte. In 2022 en 2023 wordt er een wijkuitvoeringsplan gemaakt voor Wilp. Het uiteindelijke doel is om Wilp aardgasvrij te maken. Participatie is hierbij belangrijk. Het plan wordt dan ook samen met de stakeholders (inwoners, bedrijven, Liander, IJsseldal Wonen etc) opgesteld. Tegelijkertijd wordt er gestart met de uitvoering door aan de slag te gaan met projecten zoals het maken van warmtescans.</p> <p>In 2024 wordt gestart met een Wijkuitvoeringsplan voor Engelenburg en in 2026 met een Wijkuitvoeringsplan voor de Planetenbuurt in Twello. Door deze ervaringen hopen we daarna een versnelling te realiseren. Als er in de tussentijd wijken/dorpen aan de slag willen dan gaan we hiermee aan de slag. Zo worden er al stappen ondernomen in Steenenkamer in samenwerking met De Worp.</p>
Beoogd effect	Het doel is aardgasvrije wijken in 2050. In 2030 moet hierin een grote stap zijn gemaakt.

Verantwoording Berap 2023	<p>Het opstellen van het Wijkuitvoeringsplan voor Wilp verloopt voorspoediger dan gedacht en kan waarschijnlijk nog in 2023 naar de raad. In 2024 zal de uitvoering van dat plan worden opgepakt, in nauwe samspraak met bewoners, IJsseldal Wonen, lokale bedrijven en Liander. Inmiddels hebben 10 voorbeeldwoningen in Wilp al vergevorderde plannen om van het aardgas af te gaan. Hun ervaringen worden gedeeld met het dorp en de rest van de gemeente.</p> <p>In Wilp wordt naar verwachting in 2023-2024 een praktijktest gedaan met een 'warmtekoffer', waarin een woning overtollige zonnestroom van het dak kan opslaan in de vorm van warmte, die de woning in de winter kan helpen verwarmen. Daarnaast doen we in Wilp ook een test met een semi-geautomatiseerd energieadvies voor 50 woningen, waarbij bewoners een digitale 3D 'kopie' (Smart Twin) van hun huis krijgen, voorzien van concrete maatregelopties en kostenramingen om van het aardgas af te kunnen. Mocht dat succesvol zijn, dan kunnen we daarmee nog meer snelheid maken.</p> <p>Voor Steenenkamer hebben we in 2023, samen met de gemeente Deventer en het Expert Team Warmte van de provincie Gelderland, onderzoek gedaan of een warmtenet mogelijk is (op basis van warmte uit de IJssel) in het hele gebied van Steenenkamer en De Worp. Een warmtenet blijkt echter financieel onhaalbaar, vooral omdat de woningdichtheid in het gebied te laag is om daarvoor het dure warmteleidingnetwerk met installaties aan te leggen. De studie heeft echter bewoners van Steenenkamer enthousiast gemaakt om versneld te beginnen aan een Wijkuitvoeringsplan. We doen samen met bewoners eerst een informele 'scan' van de energiesituatie bij de bewoners en hun wensen of zorgen. Daarna beginnen we sneller dan gepland met het maken van een plan.</p> <p>In Engelenburg start in september 2023 een studie om het energieprofiel van alle bedrijven in kaart te brengen en verduurzamingsopties in een route uit te stippelen. Daarmee kunnen we in de jaren daarna mogelijk ook de plaatselijke netcongestie (overvol stroomnet) voor de bedrijven helpen oplossen, bijvoorbeeld door slim om te gaan met bestaande stroomaansluitingen, lokale stroomopslag en het spreiden van pieken.</p>
----------------------------------	---

RES en VES	
Inhoud	<p>Eind 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Op regionaal niveau wordt gewerkt aan de RES 2.0 Het is nu van belang dat de RES 1.0 wordt vastgelegd in het (gemeentelijke) omgevingsbeleid, waarbij het vooral gaat om de projecten met grootschalige opwek van wind- en zonne-energie. Voor Voorst betekent dit dat de Beleidsuitgangspunten Zonnevelden 2.0 worden aangepast eind 2022, rekening houdend met datgene wat in RES 1.0 is opgenomen op het gebied van grootschalige zonprojecten. Windenergie is nog een onderwerp van onderzoek in de RES van de Cleantech Regio, met name vanwege de beperkingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van de Wespandief op en rond de Veluwe. Diverse werkgroepen zijn op regionaal niveau actief om het bod uit de RES 1.0 uit te werken richting de RES 2.0. Daartoe hoort het onderzoek naar de mogelijkheden voor windenergie op en rond de Veluwe, maar ook uitwerking van de opgave Zon op Dak en Zon op Land. Een aparte werkgroep houdt zich bezig met communicatie. Het streven is om in juli 2023 de RES 2.0 op te leveren met daarin de stand van zaken over de uitwerking van het bod. Daarnaast speelt een juridische kwestie rond de relatie RES en MER. Vaststaat dat de RES 1.0 niet MER-plichtig is. In hoeverre en wanneer vervolgsappen MER-plichtig zijn moet in de komende periode duidelijk worden</p>
Beoogd effect	Oplevering RES 2.0 in juli 2023.
Verantwoording Berap 2023	<p>Het proces is op advies van het Nationaal Programma RES aangepast. De RES 2.0 wordt gesplitst in een RES 2.0 Monitoring en een RES 2.0 Herijking. De RES 2.0 Monitoring geeft de stand zaken rond realisatie van het bod uit de RES 1.0 weer en is opgeleverd op 1 juli 2023. De verdere uitwerking van het bod uit de RES 1.0 vindt plaats in de RES 2.0 herijking. Hier kunnen nadere locatiekeuzes in opgenomen worden en de RES 2.0 Herijking kan ook nieuwe beleidscomponenten bevatten, bijvoorbeeld nadere locatiekeuzes. De RES 2.0 herijking wordt dan ook door de raden vastgesteld en oplevering wordt verwacht in de tweede helft van 2024. Hier is geen tijdslimiet vanuit het rijk aan verbonden.</p> <p>Het Voorster zonneveldenbeleid zou eind 2022 herzien worden, met daarin meegenomen de opbrengsten vanuit de VES. Mede door de netcongestie, die bleek uit een onderzoek van Tennet eind 2022, en het plan om een Programma Landelijk Gebied op te stellen is besloten om het bestaande zonneveldenbeleid buiten werking te stellen en evaluatie en herziening mee te nemen in het proces rond het Programma Landelijk Gebied. Naar verwachting zullen nieuwe initiatieven niet eerder dan in 2029 kunnen worden aangesloten en dat biedt de ruimte om de herziening van het beleid mee te nemen in het proces van het Programma Landelijk Gebied.</p>

Landbouw

Landbouwtransitie	
Inhoud	<p>Wij zijn met de agrarische sector in gesprek in de vorm van keukentafelgesprekken. Het gaat dan om open, anonieme gesprekken door externe agrarische coaches, waarbij de boer het onderwerp bepaalt. Eind 2022 zijn deze gesprekken naar verwachting afgerond. De uitkomsten van deze gesprekken nemen we onder meer in het op te stellen programma Landelijk Gebied. Middelen hiervoor zijn in de prioriteitennota gevraagd. De gemeente Voorst wil meedenken met de individuele boer, en aan het werk gaan met de oogst van de keukentafelgesprekken. Daarnaast komen er ook al direct vragen voor de gemeente uit de gesprekken waar we op individueel niveau mee aan de slag gaan. Samen met de agrariërs gaan we op zoek naar ruimtelijke mogelijkheden die bijdragen aan een verdienmodel en passen binnen onze kaders. Qua uitstraling moeten de ontwikkelingen passen bij het landschap en de schaal van Voorst.</p> <p>De provincie Gelderland heeft aangegeven dat men nog in 2022 (vanaf oktober) de regio's wil betrekken bij de uitwerking van het stikstofdossier en daarnaast bij het ontwikkelen van een Ruimtelijk Perspectief voor 1 juli 2023 9zieook Programma 1 Bouwend Voorst). Wij bereiden ons voor om de situatie van de Voorster landbouw zo goed mogelijk in beeld te krijgen. Om diverse redenen stoppen bedrijven en/of er treedt een vorm van functieverandering op. Het is noodzakelijk te beschikken over een zo actueel mogelijk landbouwdossier om de juiste input te kunnen leveren. Het uitgangspunt is om dit samen met de provincie en de landbouwsector op te pakken.</p> <p>In regionaal verband werken we daarnaast aan landbouw transitie door het versterken van het toekomstperspectief van onze agrariërs door in projecten, waarbij ook agrariërs zijn aangesloten, toe te werken naar een systeemverandering richting een duurzame landbouwsysteem binnen een hoogwaardig landschap. Hiervoor is de regionale visie transitie voedsel, landbouw en landschap vastgesteld. Onder de visie hangt een uitvoeringsprogramma met concrete projecten waar we aan werken. Dat doen we via de sporen natuurinclusieve kringlooplandbouw, korte keten productie, verbeteren relatie boer/burger/gedragsverandering burger en duurzaam agrotourisme.</p> <p>Wij gaan werken aan het versterken van het netwerk van boeren die aan de slag willen met natuur inclusieve landbouw. Wij gaan door het organiseren van een aantal themagerichte bijeenkomsten het netwerk voeden en versterken waarmee we ook weer meer boeren willen motiveren om aan de slag te gaan. Wij richten ons daarbij ook op de reguliere sector. Centraal staat daarbij de vraag; wat is het verdienmodel dat gevonden kan worden voor natuur inclusieve landbouw. Ook bieden we een nieuwe cursus natuur inclusieve landbouw aan voor agrariërs (afh. van toekenning subsidie). Voorst is als onderdeel van de Cleantech regio tevens aangesloten bij het Gelders platform NIL</p> <p>Daarnaast werken we in regionaal verband aan de ontwikkeling van betere verdienmodellen voor agrariërs. Dit zoeken we in productie en afzet van lokale producten en versterken van andere neventakken. Er lopen meerdere projecten gericht op de lokale productie en consumptie. Hiervoor dragen we bijvoorbeeld de vanuit de regio ontwikkelde campagne "Super die Boer" campagne uit en liggen er lokale producten in supermarkten waaronder in Twello. Ook hebben we een proactieve rol in het versterken van de boer-burger relatie, hiervoor werken we samen met "IJsselvallei boert en eet bewust " waar een mooi aantal boeren uit Voorst actief voor zijn.</p>
Beoogd effect	Toekomstperspectief agrarische sector.
Verantwoording Berap 2023	<p>Om op te halen wat leeft onder agrariërs zijn in de periode november 2021 tot maart 2023 keukentafelgesprekken (KTG) gevoerd met agrariërs. Op 25 mei 2023 is het traject afgesloten met een slotavond. Op deze avond is doorgepraat met aanwezigen over de aanbevelingen die geformuleerd zijn op basis van de keukentafelgesprekken.</p> <p>Opvallende resultaten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De relatief hoge leeftijd van de ondernemers (50% is ouder dan 50) ▪ Het ontbreken van opvolgers en/of de onzekerheid over de opvolging (30% heeft zeker een opvolger) ▪ De grote hoeveelheid inkomens van buiten het bedrijf (75% van de bedrijven) ▪ Het aantal mensen dat bedrijfsmatige en/of sociale vraagstukken benoemt <p>Wat er verder uit is gekomen: De huidige tijd is onduidelijk en onzeker voor boeren. Er bestaat veel wantrouwen richting overheden. Het signaal: 'ze willen ons weghebben' in combinatie met het gemis aan een duidelijke visie wordt genoemd. Een open gesprek met oog voor elkaars belangen biedt de meeste kansen voor een gezamenlijke visie en individuele aanpak.</p>

	<p>Wij zijn voornemens om met de verbeterpunten aan de slag te gaan. Het belangrijkste verbeterpunt is een vast aanspreekpunt aanstellen voor agrarische bedrijven ("agrarisch contactpersoon"). De bedrijfscontactfunctionaris kan vragen afhandelen waar het kan, doorgeleiden naar andere collega's waar nodig en toezien op de beantwoording. Ook kan deze persoon participeren in regionale projecten, pro-actief verbinding houden met agrariërs, door indien relevant actief informatie delen en bijeenkomsten organiseren. Het contactpersoon agrariërs de rol om dit samen met agrariërs vorm geven en uit te bouwen. Toezien op een goede verbinding met agrariërs binnen het spoor van het programma landelijk gebied.</p> <p>In een separaat raadsvoorstel vragen wij u middelen beschikbaar te stellen voor dit nieuwe beleidsveld. De post is opgenomen onder programma 3 Bedrijvig Voorst, onderdeel 'Wat mag het kosten'</p>
--	--

Cultureel erfgoed

Karakteristieke panden	
Inhoud	Nog in 2022 wordt een ontwerp-paraplubestemmingsplan ter inzage gelegd. De bedoeling is om daarmee een wijzigingsbevoegdheid in de geldende bestemmingsplannen in het buitengebied op te nemen waarna het college – gedoseerd – panden als karakteristiek kan aanwijzen. Dit gebeurt na het informeren van de eigenaren van de betreffende panden. De verwachting is dat begin 2023 de parapluziening ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden.
Beoogd effect	Beschermen karakteristieke panden en bouwwerken.
Verantwoording Berap 2023	<p>Het ontwerpbestemmingsplan dat de bevoegdheid om panden als karakteristiek aan te wijzen is door alle commotie (meer dan 100 zienswijzen) tijdens de terinzageligging door het college uit de procedure gehaald. De raad is daarover geïnformeerd met een raadsmededeling. Dat heeft geleid tot een door het presidium gevraagd juridisch advies van externen. De reactie van het college daarop is aan de raad medegedeeld.</p> <p>Er ligt nog steeds een opdracht van de raad om de karakteristieke panden in de kernen in kaart te brengen. Het college wacht de reactie van de raad op voorgenoemde raadsmededeling af voordat zij een start maakt met deze inventarisatie.</p>

Afval

Grondstoffenplan	
Inhoud	<p>De huidige afvalinzamelingscontracten en afspraken lopen af per 1 januari 2024. Ook is het denken over afval in relatie tot duurzaamheid veranderd. Wij gaan daarom aan de slag met een nieuw grondstoffenplan. Het totale systeem van afvalinzameling en -verwerking in de gemeente Voorst wordt hierbij opnieuw tegen het licht gehouden. Omdat goed scheiden van afval waardevolle grondstoffen oplevert, gaan wij het een grondstoffenplan noemen. De eerste stap om te komen tot het grondstoffenplan is een evaluatie van het huidige beleid. Hiervoor is in de zomer van 2022 o.a. een enquête uitgezet onder de inwoners.</p> <p>Het grondstoffenplan wordt naar verwachting begin 2023 ter vaststelling aangeboden aan de raad. In de uitwerking van het grondstoffenplan kunnen we onderzoeken hoe we circulariteit verder kunnen stimuleren. Ook kunnen we onderzoeken hoe we inleverpunten beter bereikbaar kunnen maken voor inwoners.</p>
Beoogd effect	Duurzame omgang met grondstoffen.
Verantwoording Berap 2023	<p>De kwaliteit van de PMD inzameling is verslechterd. Ook zijn de eisen voor de PMD hoger geworden. Om dit te verbeteren starten we in het najaar met het project 'Schone Stroom'. Door middel van communicatie hopen we de kwaliteit te verbeteren.</p> <p>In het najaar start het project van de wasbare luiers. Door wasbare luiers wordt luierafval aan de voorkant voorkomen.</p> <p>Vanaf volgend jaar gaat Circulus zelf het afval inzamelen in plaats van Ter Horst. Hiervoor zijn andere containers nodig. De containers worden eind dit jaar omgewisseld. De communicatie hierover doen we gezamenlijk met Circulus. Er komt een apart telefoonnummer voor inwoners om de klantcontactcentrums van Circulus en gemeente zoveel mogelijk te ontzien. In 2023 zijn de voorbereidingen hiervoor gestart.</p>

Milieubeheer

Programma Milieu Afval en Duurzaamheid	
Inhoud	Wat betreft Duurzaamheid is er de laatste periode veel veranderd door de stijgende energieprijzen en innovaties. Daarom wordt er eerst gekeken of de huidige energiemix nog volstaat. Met dit nieuwe inzicht wordt in 2023 het Programma en ook de Voorster Energie Strategie opnieuw tegen het licht gehouden. Tegelijkertijd gaan we verder met de bestaande en nieuwe projecten zoals beschreven onder het kopje energiereductie, Transitievisie Warmte en Regionale Energie Strategie.
Beoogd effect	Uitvoeren Programma Milieu Afval en Duurzaamheid.
Verantwoording Berap 2023	<p>Bij aanbestedingen wordt gestuurd op het verminderen van emissie van mobiele werktuigen. Dit is onder andere afgesproken in het actieplan maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen.</p> <p>Sinds de invoering van de legesverhoging op een ontheffing voor snoeihoutverbranding, is het aantal aanvragen fors gedaald, namelijk van 25 in 2022 naar 7 in 2023. De snipperroute, die sinds 2022 niet meer gratis is, heeft ook minder aanmeldingen, namelijk van gemiddeld 100 aanmeldingen per jaar in 2020 en 2021 naar gemiddeld 40 per jaar in 2022 en 2023. Het is onbekend, of dit heeft geleid tot meer illegale snoeihoutverbranding.</p> <p>De Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ) is in opdracht van de gemeente gestart met een inventarisatie welke kantoorpanden in de gemeente Voorst (nog) niet voldoen aan de label C-verplichting en heeft alle eigenaren hiervan schriftelijk geïnformeerd. Er zijn op peildatum 1 april 2023 in de gemeente Voorst 26 kantoren die niet, en 73 kantoren die wel voldoen aan de label C-verplichting. Vanaf 2024 zullen de 26 kantoren die niet voldoen, verplicht worden om hun pand te laten voldoen, ofwel een andere functie te geven.</p> <p>In 2023 is met 10 kacheleigenaren een proef gestart met houtrookfilters. In overleg met de kacheleigenaren en hun burens zal in de loop van 2024 worden geëvalueerd of de houtrookfilters geschikt zijn om subsidie op te verlenen. Verder is in 2023 een eerste workshop 'goed stoken' georganiseerd.</p> <p>Om de doelen uit het Klimaatakkoord te bereiken heeft het Rijk geld beschikbaar voor extra ambtelijke capaciteit voor de provincies en gemeenten. Dit is de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Dit geld is aangevraagd en hiervan wordt onder andere de adviseur warmte betaald en een nieuwe medewerker duurzaamheid .</p>

Circulaire economie	
Inhoud	<p>Binnen het afval wordt gewerkt aan circulaire economie. Door in het grondstoffenplan verder scheiding te stimuleren en faciliteren ontstaan er meer en betere grondstoffen. Daarnaast wordt ingezet op verbetering van de kwaliteit van het ingezamelde materiaal (door communicatie en toezicht).</p> <p>Voor de circulaire economie hebben wij ook als gemeente een belangrijke rol door onze inkoop en aanbesteding. Het huidige beleid voor Maatschappelijk verantwoord Inkopen liep tot en met 2020. Er ligt nu een nieuw Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) klaar, voor de periode 2022-2025. Met dit Actieplan geven wij de komende jaren invulling aan het Nationaal plan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2021 – 2025 dat opgesteld is door het Rijk.</p>
Beoogd effect	Stimuleren circulaire economie.
Verantwoording Berap 2023	<p>In het najaar wordt onderzocht hoe we een circulair ambachtscentrum kunnen starten en welke voorwaarden hieraan zitten .</p> <p>Het Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) is gepresenteerd aan alle medewerkers zodat het nog meer bekendheid krijgt in de organisatie. Met mooie voorbeelden is laten zien wat er al mee is gedaan en hoe de medewerkers het zelf in kunnen zetten. Hiermee wordt er nog meer gestuurd op CO₂ reductie, afvalreductie, social return of investments, ketenverantwoordelijkheid en inclusie.</p>

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Mooi Voorst

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
2-1 Verkeer en vervoer	Verbeteren verkeersveiligheid:				
	Campagneborden en snelheidsdisplays (kapitaal- en onderhoudslasten)	-1.610	-7.485	-7.475	-7.470
	Henkenburgweg Klarenbeek	-230.000	0	0	0
	Totaal programma Mooi Voorst	-231.610	-7.485	-7.475	-7.470

+ = voordeel / - = nadeel

Investerings	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	Campagneborden en snelheidsdisplays	-32.000	0	0	0
	Totaal programma Mooi Voorst	-32.000	0	0	0

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

2-1 Verkeer en vervoer

Verbetering verkeersveiligheid (campagneborden en snelheidsdisplays)

In het kader van gedragsbeïnvloeding zijn meer kosten gemaakt dan voorzien (€ 32.000 eenmalig).

- Ten behoeve van het uitvoeren van de lokale campagnekalender verkeersveiligheid (campagnes gericht op de verkeersveiligheidsthema's alcoholmisbruik, afleiding in het verkeer, snelheid en fietsverlichting) zijn 14 campagneborden aangeschaft. De campagneborden worden geplaatst langs gemeentelijke en provinciale wegen in de gemeente Voorst. Het gaat om een bedrag van € 14.000 (eenmalig).
- Als gevolg van een toenemende vraag naar de inzet van snelheidsdisplays op gemeentelijke wegen zijn 4 extra snelheidsdisplays aangeschaft. Daarmee zijn in totaal 8 snelheidsdisplays beschikbaar als communicatiemiddel voor het snelheidsgedrag van automobilisten. Het gaat om een bedrag van € 18.000 (eenmalig).

Henkenburgweg Klarenbeek

De Henkenburgweg in Klarenbeek is verontreinigd met asbest. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om een sanering uit te voeren. Vooruitlopend op de sanering is de weg tijdelijk afgesloten voor verkeer, uitgezonderd bestemmingsverkeer. Deze sanering was niet voorzien.

Het gaat om een totaalbedrag van € 230.000 (eenmalig).

2.3 Bedrijvig Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieprogramma 2022-2026)

Er is een bijzondere balans in de gemeente Voorst: de beroepsbevolking is ongeveer even groot als het aantal banen. Dit zorgt voor een sterke economie met veel werkgelegenheid. Voorst heeft grote én kleine bedrijven, boerenbedrijven en een sterke recreatiesector. Luchthaven Teuge, recreatiegebied Bussloo, de uiterwaarden van de IJssel en het prachtige buitengebied bieden afwisselende mogelijkheden voor dagjes uit of een kort verblijf in de natuur.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedrijven zijn belangrijk voor de levendigheid in alle dorpen. Voorst kent veel innovatieve familiebedrijven met een sterke lokale binding. We willen de bedrijven in Voorst graag behouden en het werkklimaat versterken. Dit doen we door vitale en aantrekkelijke bedrijventerreinen te creëren. Daarbij onderzoeken we de toekomstbestendigheid van bestaande bedrijventerreinen. We kijken voor de toekomst naar ruimte voor nieuwe bedrijvigheid, om startende en bestaande ondernemers de ruimte te bieden.

Economische promotie

Voorst is een prachtige plek om te recreëren. Een groeiend aantal bedrijven richt zich op recreatie en verblijf. Plekken voor toerisme en verblijfsrecreatie zorgen voor levendigheid en vertier en zijn belangrijk. Qua uitstraling moeten de locaties passen bij het landschap en de schaal van Voorst, met een balans tussen recreatie en het landschap. We ondersteunen initiatieven op het gebied van kleinschalige (boeren)campings en camperplekken om ons mooie landschap en streekproducten op de kaart te zetten.

Vliegveld Teuge

De impact van vliegveld Teuge hangt nauw samen met de ontwikkelingen in Lelystad. De coalitie volgt de ontwikkelingen op Rijksniveau, regionaal en provinciaal niveau nauwgezet. Ook voor vliegveld Teuge geldt dat er balans moet zijn tussen het economische en recreatieve belang, en het effect van het vliegveld op omwonenden. Wij zorgen voor een optimale informatie over de actuele ontwikkelingen en stemmen af met inwoners over onze opstelling en inzet richting provinciale en landelijke spelers.

Landbouw

We zijn trots op onze boerenbedrijven en de mooie streekproducten van Voorst. We willen boeren de kans geven om een goed inkomen te verdienen met hun bedrijf, met oog voor de omgeving, diversiteit van het landschap, energie, brandveiligheid en dierenwelzijn. We bevorderen de dialoog over ruimtegebruik in het buitengebied, en over het spanningsveld tussen wonen, werken en recreëren.

Activiteiten

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Vitale en aantrekkelijke bedrijventerreinen	
Inhoud	In 2023 werken we samen met het bedrijfsleven de acties verder uit. Voor de bedrijventerreinen Nijverheid en 't Belt onderzoeken we de mogelijkheden en effecten van revitalisering voor een toekomstig vitaal ondernemerschap en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Op bedrijventerrein Engelenburg krijgt de samenwerking tussen bedrijven organisatorisch en juridisch vorm en wordt gestart met een aantal concrete projecten. Met de dorpen en solitair gelegen bedrijven blijven we in gesprek over toekomstige behoeften en ontwikkelingen. Het Regionaal programma Werklocaties wordt geactualiseerd en zal inzicht geven in de actuele vraag naar bedrijventerreinareaal in onze gemeente en de buurgemeenten. De uitkomst van de acties, lokale en regionale ontwikkelingen en het overleg met het bedrijfsleven, buurgemeente(n) en provincie vormen de basis voor de verkenning naar de omvang en mogelijke locaties voor nieuw bedrijventerrein.
Beoogd effect	Toekomstbestendige, vitale bedrijventerreinen met een aantrekkelijk vestigingsklimaat en voldoende bedrijventerreinareaal voor de toekomst in de gemeente Voorst creëren.
Verantwoording Berap 2023	We werken verder aan de projecten om onze huidige bedrijvenlocaties toekomstbestendig te maken en een aantrekkelijk vestigingsklimaat te kunnen blijven bieden. We doen dit samen met de ondernemers en de Werkgeverskring Voorst. Op bedrijventerrein Nijverheid en 't Belt heeft het college kennis gemaakt met ondernemers, pand- en perceeleigenaren. Samen met de hen werken we verder aan een visie voor een toekomstbestendig terrein Nijverheid & 't Belt. Op Engelenburg werkt de inmiddels opgericht Vereniging Parkmanagement Bedrijven Voorst in samenwerking met diverse partijen, waaronder de gemeente Voorst, aan verschillende projecten voor het bedrijventerrein. De voorbereidingen voor de verkenning naar mogelijke locaties voor de uitbreiding van bedrijventerreinareaal (waavor in de prioriteitennota budget beschikbaar is gesteld) zijn gestart. Dit zal uiteindelijk tot een locatievoorstel leiden. Tot slot werken we in het gebied rondom De Kar aan een gebiedsvisie, waarbij een eerste landschappelijke analyse is gemaakt van het gebied met betrokkenheid van de gemeente Apeldoorn, het waterschap Vallei en Veluwe en de provincie Gelderland. Na de zomer betrekken wij de omgeving bij het proces om tot een visie voor het gebied te komen, als vertrekpunt en kader voor toekomstige ontwikkelingen.

Ontwikkelplan Luchthaven Teuge	
Inhoud	Het Ontwikkelplan luchthaven Teuge is er op gericht om het verouderde bedrijventerrein Teuge West te upgraden en om naast de huidige inkomstenbronnen ook nieuwe inkomsten te genereren. Het Ontwikkelplan uit 2019 is niet bestuurlijk vastgesteld, niet financieel sluitend en inmiddels op punten achterhaald. Daarom is het van belang dat de stedenbouwkundige keuzes van toen worden herijkt zodanig dat hier een sluitende exploitatie onder ligt. Nieuwe gronduitgifte voor luchtvaartgebonden bedrijvigheid aan de westkant van de luchthaven biedt de mogelijkheid om de huidige financiële positie van de luchthaven te verbeteren. Uit een marktverkenning dient wel eerst de behoefte naar dergelijke bouwgrond te worden aangetoond. Vanuit de aandeelhoudende gemeentes is ambtelijke ondersteuning beschikbaar gesteld om de luchthaven te ondersteunen bij de totstandkoming van het Ontwikkelplan.
Beoogd effect	Totstandkoming van het ontwikkelplan door een intensieve samenwerking tussen de aandeelhoudende gemeentes en de luchthaven.
Verantwoording Berap 2023	De aandeelhoudende gemeentes hebben de publieke waarde van de luchthaven in beeld laten brengen, waarbij o.a. wordt geconcludeerd dat de belangrijkste potentie van de luchthaven in de uitbreiding van het bedrijventerrein areaal ligt. De luchthaven werkt verder aan het Ontwikkelplan dat de basis vormt voor een nieuw bestemmingsplan/omgevingsplan voor het middengebied en de grond aan de westkant van de luchthaven.

Recreatie en toerisme

Evaluatie recreatie en toerisme	
Inhoud	In 2022 wordt de evaluatie recreatie en toerisme afgerond. De aanbevelingen uit deze evaluatie worden in 2023 verwerkt in ons beleid. Zo is een van de aanbevelingen om het beleid voor recreatieobjecten te optimaliseren om in te kunnen spelen op trends en ontwikkelingen in de dynamische toeristische sector. Daarnaast zullen wij continueren met de promotionele activiteiten om de gemeente Voorst op de kaart te zetten. De toeristische profilering van de gemeente Voorst als IJsselvallei wordt voortgezet via online en offline campagnes van Bezoek Voorst. Hierbij werken we samen met regionale partners. We faciliteren toeristische ondernemers via ondernemersbijeenkomsten in het onderling samenwerken en het ontwikkelen van arrangementen om de toerist langer te laten verblijven. Ook bieden de ondernemersbijeenkomsten een platform voor kennisoverdracht en het netwerken. Naast lokale samenwerkingen investeren we ook in regionale samenwerkingen. In het samenwerkingsverband met de Veluwe werken we gezamenlijk aan de VeluweAgenda en in de brede samenwerking binnen de IJsselvallei zal er een start gemaakt worden aan de uitvoeringsfase van het Masterplan IJsselvallei. Beide agenda's hebben als doel de Veluwe en de IJsselvallei landschappelijk en toeristisch te versterken.
Beoogd effect	De gemeente Voorst verder ontwikkelen en positioneren als toeristisch recreatieve bestemming ter versterking van de economie en leefbaarheid van de gemeente.
Verantwoording Berap 2023	<p>De uitvoering van de projecten in de uitvoeringsagenda Recreatie & Toerisme liggen op schema. Zo werken we samen met lokale en regionale partners aan de positionering van Voorst als de IJsselvallei door, nieuw aanbod te ontwikkelen, initiatieven te stimuleren en bij te dragen aan de IJsselbiennale.</p> <p>Om het gastheerschap van de gemeente te versterken is er in samenwerking met de gemeente Brummen een online training ontwikkeld met informatie over het landschap en de toeristische activiteiten van de gemeente Voorst en Brummen. Deze training is gericht op front-office medewerkers en ondernemers om hun gasten te voorzien van informatie. Om ook de Duitstalige gasten te voorzien van inspiratie en informatie, wordt er gewerkt aan een Duitse bezoekerswebsite. De ontwikkeling van de Duitstalige website heeft enige vertraging opgelopen, maar er wordt nu ingezet op livegang ruim voor het volgende seizoen.</p> <p>Begin april 2023 is het toeristisch seizoen afgetrapt tijdens een ondernemersbijeenkomst. Er is informatie over het nieuwe seizoen gedeeld en er is ruimte geweest om elkaar te ontmoeten en ideeën uit te wisselen. In het najaar zullen er nog een aantal ondernemersbijeenkomsten volgen om terug te kijken op het seizoen en om het nieuwe toeristisch seizoen weer voor te bereiden.</p>

Begeleide participatie

Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	
Inhoud	Vanaf 1 januari 2020 voeren wij de Wsw zelf uit. Het aantal Wsw-medewerkers neemt jaarlijks af door natuurlijk verloop. Medio 2022 zijn er 64 Wsw-ers in vaste dienst en daarnaast 8 Begeleid werkers. Deze Bw-ers zijn in dienst bij een regionale werkgever, die daar subsidie voor ontvangt. De Wsw-consulenten en jobcoach werken nauw samen met P&O en Financiën. Optimale bedrijfsvoering, duidelijke werkafspraken en het goed kennen van de medewerkers zorgen voor continuïteit richting zowel de Wsw-medewerkers als betrokken werkgevers.
Beoogd effect	Alle Wsw-medewerkers hebben een passende werkplek bij een werkgever die rekening houdt met de begeleidingsbehoefte.
Verantwoording Berap 2023	<p>In juni van dit jaar hadden we 62 Wsw-medewerkers in dienst en waren er 8 begeleid werkers (BW-ers). Wij zorgen voor ondersteuning en begeleiding van deze medewerkers.</p> <p>Op dit moment zijn we bezig met een pilot voortraject beschut werk voor de jongeren die op de Beele wonen en bij de Bolster op school zitten. De jongeren die het uitstroomprofiel arbeid hebben werden voorheen direct toegeleid naar een indicatie beschut werk. In veel gevallen bleek dit achteraf niet passend te zijn omdat deze jongeren veel problemen hebben en veelal uitvallen en/of binnen een jaar na afronden van school verhuizen. Omdat het heel belangrijk is dat deze jongeren niet 'op de bank' belanden hebben we gezamenlijk een plan van aanpak gemaakt en delen we gezamenlijk de kosten voor het voortraject beschut werk.</p>

Arbeidsparticipatie

Weer aan het werk / inwoners participeren maximaal	
Inhoud	Er is sprake van een krappe arbeidsmarkt met veel openstaande vacatures. Dit gegeven en de huidige Participatiewet zorgen niet automatisch voor verhoging van de baankansen voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. We zetten in op maatwerktrajecten en begeleiding in de vorm van jobcoaching om werkgevers te ondersteunen. We onderzoeken hoe we aan kunnen sluiten bij bestaand aanbod in onze arbeidsmarktregio. Inwoners voor wie een betaalde baan niet haalbaar is, zijn op een andere manier actief in de samenleving. Zij worden onder andere door integrale samenwerking in het Sociaal Domein gestimuleerd en gefaciliteerd om stapjes te zetten op de participatieladder.
Beoogd effect	Voor meer Voorster inwoners is er een plek die bij hen past. Participatie heeft een gunstig effect op het welzijn van mensen en voorkomt problemen op andere levensdomeinen.
Verantwoording Berap 2023	<p>In juni van dit jaar hadden 260 inwoners of gezinnen een uitkering voor inkomensvoorziening. Dit zijn er 15 meer dan eind 2022. De stijging is te verklaren door de verhoogde taakstelling voor de huisvesting van statushouders. De inwoners die werkfit zijn, zijn veelal parttime aan het werk en waar mogelijk al uitgestroomd.</p> <p>Na de intake en toekenning van de uitkering delen we de mensen in op de meest passende trede van de participatieladder. De participatieladder is een set vragen waarmee de economische participatie en het groeipotentieel van een burger op zes 'trede' kan worden vastgesteld. Op dit moment staat de grootste groep (74 inwoners) op trede 2 van deze ladder. Deze groep inwoners is nog niet in staat om deel te nemen aan georganiseerde activiteiten zoals dagbesteding of sociale activering in de vorm van een traject. Ze komen enkel buiten de deur voor een bezoekje of om boodschappen te doen. We proberen mensen te stimuleren om meer activiteiten te ondernemen zodat er mogelijk een stapje gemaakt kan worden naar een hogere trede.</p>

Weer aan het werk / inwoners participeren maximaal	
Inhoud	We zorgen dat werk loont. Er zijn verschillende opties die aan deze ambitie kunnen bijdragen. We onderzoeken de haalbaarheid hiervan, met name voor de groep inwoners voor wie parttime werk het maximaal haalbare blijft. Landelijk is veel aandacht voor dit thema, er worden voorstellen voor wetswijzigingen verwacht. Inwoners moeten daarnaast goed geïnformeerd zijn over de financiële mogelijkheden en gevolgen van het aanvaarden van werk. We ontwikkelen een complete aanpak rondom betaald werk om inwoners maximaal te ondersteunen.
Beoogd effect	Werk moet lonen. Het is financieel aantrekkelijk om te gaan werken, zowel voor inwoners die fulltime aan de slag gaan als voor inwoners die parttime werken en aanvulling vanuit de bijstand houden.
Verantwoording Berap 2023	<p>We hebben in juni 2023 een werkgroep gevormd die het onderdeel 'werk moet lonen' verder gaan oppakken en concretiseren. In deze werkgroep zijn meerdere expertises vertegenwoordigd. De Participatiewet biedt een aantal instrumenten om de arbeidsinschakeling te bevorderen. Een van de instrumenten is het (tijdelijk) vrijlaten van inkomsten. Hierbij mag iemand die naast de bijstandsuitkering gaat werken een bepaald percentage van het inkomen houden.</p> <p>Wij volgen actief de vorderingen rondom het beleidsplan participatiewet in balans. Hierbij wil het kabinet concrete stappen zetten om niet de regels, maar de mens centraal te zetten en daarmee ervaren hardheden weg te nemen. Ondertussen hebben we al een aantal stappen gezet. Alle inwoners met een uitkering die weer parttime betaald werk gaan doen, worden eerst voor een brede voorzieningencheck door de sociaal raadsvrouw van Mens en Welzijn gesproken. In dit gesprek wordt berekend wat dit financieel precies betekent voor de desbetreffende inwoner en zijn gezin.</p>

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Bedrijvig Voorst

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Landbouwtransitie: Bedrijfscontactfunctionaris agrarische sector	-22.500	-90.000	-90.000	-90.000
	Werk- en onderzoeksbudget	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
6-4 Begeleide participatie	Participatie (IU)	-145.943	0	0	0
	Totaal programma Bedrijvig Voorst	-208.443	-130.000	-130.000	-130.000

+ = voordeel / - = nadeel

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Landbouwtransitie; bedrijfscontact agrarische sector

Om uitvoering te kunnen geven aan de aanbevelingen uit de keukentafelgesprekken is formatie en onderzoeks- en werkbudget nodig. Zie hiervoor het raadsvoorstel dat gelijktijdig met de bestuursrapportage op de agenda staat.

- bedrijfscontactfunctionaris agrarische sector: € 90.000
- werk- en onderzoeksbudget: € 40.000

6-4 Begeleide participatie

Participatie (IU)

De omvang van de integratie-uitkering Participatie ten behoeve van de uitvoering van o.a. de Wsw en activiteiten op het gebied van beschut werken en begeleide participatie, wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2023 van € 145.943. Dit wordt ingezet ter dekking van eventueel stijgende lasten.

2.4 Gezond Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieprogramma 2022-2026)

Binnen het Voorster verenigingsleven nemen sport, muziek en cultuur een belangrijke plaats in. Zij bieden meer dan alleen plezier en ontspanning. Sport en cultuur gaan overgewicht en sociaal isolement tegen, muziek stimuleert het leervermogen. De coalitie zet zich in voor de dingen die Voorst 'eigen' maken. De school vormt voor ieder kind een belangrijke basis. Het is daarom van groot belang dat scholen een veilige omgeving zijn, waar kinderen tot bloei kunnen komen. Voorst heeft een rijk aanbod aan basisonderwijs. Sommige scholen zitten krap in hun jasje, terwijl andere hun best moeten doen om voldoende leerlingen aan te trekken om te kunnen blijven bestaan. Voor beide ontwikkelingen hebben wij oog. Het is belangrijk om realistische prognoses te maken, om tijdig te anticiperen en met het onderwijs te overleggen over een goede verdeling en de juiste huisvesting.

Samenkracht en burgerparticipatie

Het verenigingsleven staat onder druk. Vrijwilligers worden steeds ouder en nieuwe vrijwilligers zijn moeilijk te vinden. Wij zetten ons in voor toekomstbestendige verenigingen. Met bestuurders overleggen wij waar knelpunten ontstaan en hoe deze kunnen worden opgelost. We maken gebruik van de (financiële) mogelijkheden vanuit het Rijk en de provincie door verenigingen op de mogelijkheden van tegemoetkomingen, fondsen en subsidies te wijzen.

Vluchtelingenwerk en -opvang

We voeren de jaarlijks opgelegde taakstelling voor de huisvesting van statushouders uit. Ook pakken we onze verantwoordelijkheid om invulling te geven aan opvang van extra nieuwkomers als daar door hogere overheden een beroep op wordt gedaan. Nieuwkomers worden ondersteund richting werk, behuizing en een verplicht inburgeringstraject. We spannen ons in om de woningen die naar de statushouders gaan vanuit de sociale woningbouw te compenseren met nieuwe woningen om de doorstroming in de woningmarkt te behouden.

Sportbeleid en activering

Veel inwoners van Voorst sporten en beleven daar veel plezier aan. Er zijn ook inwoners die daarbij een duwtje in de rug nodig hebben. Sportstimulering moet vooral gericht zijn op groepen die nu niet of nauwelijks bewegen en sporten. We willen openbare sportfaciliteiten om het bewegen en sporten zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk te maken. We willen dat geld dat bestemd is voor het activeren van groepen die niet of nauwelijks bewegen of sporten daar effectief terecht komen. Het jeugdsport- en cultuurfonds willen we verder promoten en ondersteunen. Het sport- en beweegakkoord versterken we graag en breiden we waar mogelijk uit.

Het is belangrijk dat dorpen beschikken over voldoende speel- en ontmoetingsplekken voor kinderen. Het is mooi om te zien dat maatschappelijke partners en ondernemers de krachten nu al bundelen, samen optrekken en mooie projecten realiseren. We leren graag van de kennis en ervaringen van deze groepen en stemmen vervolgens het beleid erop af.

Cultuur

Het rijke en gevarieerde cultuuraanbod is waardevol en willen wij graag behouden. Net als bij de sportverenigingen willen wij naast cultuurverenigingen gaan staan om samen te komen tot toekomstbestendigheid.

Dorpsfeesten, markten en evenementen brengen inwoners samen. Wij stimuleren dit en staan open voor nieuwe initiatieven. In het bijzonder willen wij de komende periode aandacht hebben voor de volkscultuur en de taal. Wij zetten ons ervoor in om het Nedersaksisch levend te houden, en gaan daarover in gesprek met het onderwijs. Organisatoren van evenementen vragen we om oog te hebben voor bijdragen in het dialect.

Maatwerkdienstverlening 18-

In Voorst houden we de lijnen tussen inwoners en professionals in zorg en welzijn graag kort. Zo krijgen inwoners snel de juiste hulp. Zorg bieden we met zo min mogelijk papierwerk en grote zorgvuldigheid. We streven naar één regisseur en één plan per gezin. Bij het uitvoeren van wet- en regelgeving redeneren wij vanuit het belang van de inwoners. Wij doen ons uiterste best om in contact te komen met moeilijk bereikbare doelgroepen.

Werken aan meer preventie en toegankelijke zorg is een doorlopend proces. Tegelijkertijd is er voor de gemeente beperkte keuzevrijheid. Wet- en regelgeving beperkt de beleidsvrijheid van de gemeente Voorst. Wij vinden dat maatwerkvoorzieningen uit de terecht moeten komen bij diegenen die dat het hardst nodig hebben en gaan graag in gesprek over de best passende oplossing bij een probleem. Als landelijke of regionale regelgeving botst met lokaal maatwerk, zoeken wij ruimte. We blijven het gesprek aangaan om inwoners de beste zorg te kunnen bieden en nemen de verantwoordelijkheid voor deze werkwijze.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Met het voor- en vroegschoolse aanbod willen wij zoveel mogelijk kinderen bereiken. We willen ieder kind met dezelfde kansen laten beginnen aan hun schooltijd. Wij gaan hierover in gesprek met alle organisaties die uitvoering geven aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Naast leren is spelen en bewegen in en rond school belangrijk voor kinderen. Daarom letten wij ook op (groene) speelruimte rond scholen en overleggen wij over ondersteuning bij sport en spel. De coalitie heeft ook aandacht voor de luchtkwaliteit in klaslokalen.

Volksgezondheid

In gesprek gaan over bewegen, roken, alcohol, drugs, voeding en ontspanning kan gezondheidswinst opleveren. Wij willen samen met inwoners bespreken welke leefstijlelementen van invloed zijn op hun welbevinden en samen bepalen wat nodig is om dit te vergroten. Ook hier zoeken wij naar korte lijnen en een informele sfeer, bijvoorbeeld via de deelnemers van het beweeg- sport en preventieakkoord.

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Onderwijshuisvesting

Integraal huisvestingsplan onderwijs	
Inhoud	Er is een wetsvoorstel over onderwijshuisvesting in voorbereiding. Hiermee worden gemeenten verplicht om een integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) voor een periode van vier jaar vast te stellen. Vooruitlopend op deze wettelijke verplichting - zijn we na het vaststellen van het Voortgangsbericht 2021 - gestart met de ontwikkeling van het IHP. De gemeente Voorst is samen met de Voorster schoolbesturen in november 2021 gestart met dit proces.
Beoogd effect	Het IHP is een strategisch en beleidsrijk plan waarin een gezamenlijke visie wordt vastgesteld. Daarnaast geeft IHP inzicht in de huidige spreiding en staat van de onderwijshuisvesting als ook de verwachte noodzakelijke investeringen voor een toekomstbestend onderwijs (huisvestings) landschap. Over de financiële gevolgen hiervan wordt de gemeenteraad apart geïnformeerd wanneer er meer duidelijk is.
Verantwoording Berap 2023	Het integraal huisvestingsplan onderwijs 2024-2027 is op 19 juni 2023 door de raad vastgesteld. Om dit strategisch plan uit te kunnen voeren zijn er een aantal tactische tussenstappen nodig. In het najaar van 2023 wordt - conform het raadsbesluit - het uitvoeringsprogramma voor de projecten in de eerste termijn en de leerlingenprognoses opgesteld, het streven is deze eind 2023 af te ronden.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Project 'Kansrijke start'	
Inhoud	In de gemeente Voorst staat preventie hoog op de agenda. In het najaar (oktober 2022) starten we met het landelijke project Kansrijke Start. Dit project stimuleert gemeenten om een lokale of regionale coalitie te bouwen, die gezamenlijk ketenafspraken maken over de ondersteuning aan kwetsbare ouders voor en tijdens de zwangerschap en na de geboorte, zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen. Hiervoor is subsidie verkregen vanuit de Salland zorgverzekering en wordt het proces begeleidt door Proscop. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn voor de toekomst van een kind.
Beoogd effect	Kansrijke Start draagt bij aan het wijkgericht en domeinoverstijgend samenwerken, doordat partijen expertise en middelen bundelen om de zorg voor deze (kwetsbare) populatie goed te organiseren. Doel is dat meer kinderen uit kwetsbare gezinnen kans hebben op een goede start.
Verantwoording Berap 2023	Het project Kansrijke start loopt inmiddels. Sinds de start zijn er bijeenkomsten geweest met alle betrokken partijen (lokale coalitie) en is de werkagenda met drie thema's vastgesteld. Deze thema's zijn het invullen van digitale zorgpaden (een zorgpad is een zorgdossier, een checklist en evaluatie-instrument ineen) en daarbij aanstellen van een regiehouder c.q. procesregisseur, het bieden van passende ondersteuning voor moeders en vaders bij opvoedingsvraagstukken en extra ondersteuning of aanbod voor het versterken van de ouder-kind relatie, of ter voorkoming van onderprikkeling in de dreumesperiode (1-2,5 jaar). Er zijn rondom deze thema's werkgroepen gevormd die in juni 2023 van start gaan zijn gegaan.

Nationaal Programma Onderwijs	
Inhoud	Gemeenten hebben in het Nationaal Programma Onderwijs een belangrijke rol gekregen voor het funderend onderwijs. Het budget heeft een looptijd vanaf 2021 tot en met schooljaar 2024-2025, en is bedoeld om samen met scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen verrijkende activiteiten aan te bieden. Op basis van behoeften in het Voorster lokale onderwijs hebben we afspraken gemaakt over de inzet van het gemeentelijke NPO budget. Het budget besteden we vooral aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden en het voorkomen/ tegengaan van bijvoorbeeld faalangst.
Beoogd effect	Vergroten van ontwikkelkansen voor kinderen en het verkleinen van onderwijsachterstanden (als gevolg van de corona-maatregelen). De activiteiten vanuit dit programma worden in nauwe samenwerking met het onderwijsveld vormgegeven.

Verantwoording Berap 2023	<p>Bij de start van het Nationaal Programma Onderwijs, eind 2021, is er vanuit de gemeente Voorst aan alle basis - en voortgezet onderwijs scholen in Voorst een subsidie toegekend voor uitvoering van deze plannen. In de zomer van 2023 hebben de scholen de eindverantwoordingen voor de door hen ingezette activiteiten aangeleverd. Hieruit is gebleken dat het NPO van toegevoegde waarde is geweest en de middelen vooral zijn ingezet voor het bevorderen van het welzijn van de leerlingen en het bieden van extra ondersteuning in de klas.</p> <p>In de zomer van 2023 zijn er sessies georganiseerd met professionals uit zowel het primair als voortgezet onderwijs, specifiek gericht op het welbevinden/welzijn van de leerlingen. De opgehaalde input vormt de basis voor mogelijke aanvullende activiteiten gericht op het welzijn van leerlingen, welke in samenspraak met het onderwijs zullen worden ingezet.</p>
----------------------------------	--

Sportbeleid en activering

Alle buitensport en beweegvoorzieningen openbaar toegankelijk	
Inhoud	<p>Om sport en bewegen binnen handbereik te brengen, maken we in de gemeente Voorst alle buitensport- en beweegvoorzieningen openbaar toegankelijk. Hiermee dragen we bij aan sport en bewegen in de nabijheid van waar men woont, werkt en leeft.</p> <p>Formele (gymzaal, e.a.) en informele (Cruyff Court, e.a.) buitensport- en speellocaties worden gekoppeld aan het aanbod dat inzichtelijk is via de sociale kaart op het digitaal dorpsplein www.kijkindekernen.nl. Aanbieders van sportieve, culturele of maatschappelijke activiteiten worden actief benaderd en geïnformeerd over de mogelijkheid om gebruik te maken van beschikbare accommodaties en voorzieningen. We stimuleren dat locaties ook of tegelijk gebruikt kunnen worden voor ontmoeting. Voorst Actief on Tour promoot formeel en informeel aanbod van sport- en beweegactiviteiten. Met een dagelijks programma in de dorpen en wijken en in en rondom scholen, brengen zij de jeugd aan het bewegen (naschools en vrij toegankelijk).</p>
Beoogd effect	Inwoners die nu niet of nauwelijks bewegen en sporten worden gestimuleerd en hebben de mogelijkheid om deel te nemen aan buitensport- of beweegactiviteiten.
Verantwoording Berap 2023	<p>In 2023 hebben we verdere invulling gegeven aan het herijken van het sportakkoord, onder andere door aanpassingen te doen aan de buitenruimte. Zo zijn schoolpleinen en speelplekken beter toegankelijk gemaakt voor inwoners met een fysieke beperking. Daarnaast proberen we de speelervaring voor kinderen te vernieuwen door nieuw aanbod en het aanbieden van inspirerende activiteiten. Er zijn beweegroutes voor doelgroepen, zoals bijvoorbeeld een Kwiek Route voor ouderen. Daarbij nemen we het ontmoetingsaspect mee door te beginnen of eindigen bij bijvoorbeeld dorps huis, vereniging, of ontmoetingsplek in de buurt.</p> <p>Tot slot onderzoeken we hoe we met begeleiding meer mensen in de openbare ruimte kunnen laten bewegen. Bijvoorbeeld door begeleiding van sportmaatjes (Maatschappelijke Dienst Tijd) en/of het inzetten van de buurtsportcoaches. Maatwerkoplossingen zoals begeleiding is ook een manier om generaties elkaar te laten ontmoeten en zo te bouwen aan sociale cohesie.</p>

Toereikende capaciteit binnensportlocaties	
Inhoud	We streven naar een toereikende capaciteit binnensportaccommodaties. De huidige en toekomstige behoefte (facilitair, grootte, dagen & tijden) van gebruikers (o.a. sporters, scholen) en sportaanbieders ten aanzien van accommodaties en voorzieningen wordt in kaart gebracht voor een betere afstemming tussen vraag en aanbod.
Beoogd effect	Komen tot een goede balans tussen de behoefte aan en de capaciteit van binnensportlocaties.
Verantwoording Berap 2023	In het vervolg op het besluit dat u heeft genomen bij de Prioriteitennota 2024-2027 gaan wij in het najaar van 2023 onderzoeken hoe we de nieuwe binnensportruimte aan de Veilingstraat in Twello vormgeven. Deze binnensportruimte is ter vervanging van de gymzaal aan de Hietweideweg en de gymzaal aan de Wassenaer Obdamstraat in Twello.

Doelgerichte aanpak kwetsbare doelgroepen	
Inhoud	De coronacrisis heeft bepaalde groepen extra hard geraakt. Vooral jongeren, laagopgeleiden en psychisch ongezonde mensen waardoor er de komende jaren extra aandacht voor vitaliteit en veerkracht bij kwetsbare groepen noodzakelijk is. Met de inzet van onze maatschappelijke partners en bijvoorbeeld de buurtsportcoaches, proberen we inwoners in beweging te krijgen die hier extra baat bij hebben. We zetten in op sport en bewegen als middel om inwoners weer onderdeel te laten zijn aan de samenleving en hiermee hun welbevinden verhogen.
Beoogd effect	Kwetsbare inwoners maken actief deel uit van de Voorster samenleving.
Verantwoording Berap 2023	Geen bijzonderheden te melden.

Samenkracht en burgerparticipatie

Voldoende opvangplekken en woonruimte	
Inhoud	Halfjaarlijks wordt de taakstelling voor de huisvesting van statushouders door het Rijk gecommuniceerd. Het uitvoeren en behalen van deze taakstelling doen wij samen met IJsseldal Wonen. Het beschikbaar stellen van woonruimte voor statushouders is vastgelegd in prestatieafspraken. Vanwege de krapte op de woningmarkt zetten wij tijdelijk twee gemeentelijke panden in. We spannen ons in om doorstroom vanuit deze twee panden te realiseren. Naast het huisvesten van statushouders bieden wij op verzoek van hogere overheden tijdelijk onderdak aan (Oekraïense) vluchtelingen.
Beoogd effect	Statushouders en vluchtelingen krijgen passende huisvesting.
Verantwoording Berap 2023	<p>De taakstelling huisvesting statushouders is voor de eerste half jaar van 2023 30 en voor de tweede half jaar 39 (69 in totaal). De stand van zaken in augustus 2023 is dat er 32 statushouders gehuisvest zijn. Er moeten nog 37 statushouders gehuisvest worden. Gezien de krapte op de woningmarkt is het een flinke uitdaging de benodigde taakstelling te realiseren. Daarom zetten we ook in op de aankoop van andere panden. U bent hierover geïnformeerd.</p> <p>Het pand aan de Molenallee 75 in Wilp is aangekocht dit jaar met als doel statushouders te huisvesten. Hierin worden drie appartementen gerealiseerd. Het is mogelijk om een appartement in te zetten voor lokale woningzoekenden.</p> <p>Al in 2022 is de voormalige schoolwoning aan de Kerkstraat 27 in Voorst aangekocht. Met IJsseldal Wonen is afgesproken dat een bedrag uit het dorpsontwikkelingsfonds gebruikt gaat worden voor de transformatie van deze woning die ingezet zal worden voor de huisvesting van een groot gezin statushouders.</p> <p>In de tweede helft van 2023 komt er een extra opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen. Dit bevindt zich aan de Windvang 23 en 25 te Voorst. Deze opvanglocatie biedt capaciteit aan maximaal 40 Oekraïense vluchtelingen.</p> <p>Op het moment van schrijven is de komst van de Spreidingswet onzeker. Gemeenten krijgen hiermee een wettelijke taak om opvang te realiseren voor vluchtelingen. Over het realiseren van voldoende opvangcapaciteit voor asielzoekers, Oekraïners en huisvesting statushouders, worden verdere afspraken gemaakt in provinciaal verband, middels de provinciale regietafel.</p> <p>Vanwege het structurele karakter van de opvangvraagstukken, is het noodzakelijk de functie facilitair coördinator opvanglocaties structureel te verwerken in de begroting. Dekking vindt vooralsnog plaats vanuit de specifieke uitkering. Deze formatie verwerken we onder het kopje "Wat mag het kosten" van dit programma.</p> <p>Zoals vermeld kopen wij panden aan om te voorzien in opvangplekken, echter er zijn weinig panden beschikbaar. Daarom verkennen wij in het verlengde hiervan de mogelijkheden voor 'flexwonen' om de huisvesting van diverse doelgroepen in onze gemeente in te kunnen vullen. Voor de daadwerkelijke uitvoering is extra formatie noodzakelijk, de financiële vertaling hiervan is opgenomen bij Programma Bouwend Voorst, onderdeel 'Wat mag het kosten'.</p>

Regievoering Wet Inburgering	
Inhoud	De eerste inburgeraars die onder de nieuwe Wet inburgering vallen zijn halverwege 2022 in Voorst komen wonen. Dit betekent dat wij vanaf dat moment geleidelijk aan ervaring opdoen en volgens de nieuwe werkprocessen werken. Naast de verplichte inburgeringsactiviteiten gaat het om een doorlopende lijn van activiteiten van huisvesting, maatschappelijke begeleiding, ontzorgen en taalondersteuning, naar school of werk. Het komende jaar zal in het teken staan van finetunen van werkprocessen, monitoring en optimaliseren van ons aanbod.
Beoogd effect	Alle statushouders tellen en doen mee, het liefst via betaald werk.
Verantwoording Berap 2023	<p>Momenteel zijn er 40 inburgeringsplichtigen bij de gemeente Voorst. Hiervan zijn 19 mensen nog bezig met de intakefase en 21 mensen zijn al gestart met hun route. Bij het intakeproces wordt er gekeken welke route van de inburgering het beste past. 6 mensen zijn gestart in de Z-Route en voeren dit uit bij TopTaal of Vluchtelingenwerk. De participatie uren van de Z-route wordt waar mogelijk ingezet bij lokale samenwerkingspartners, inburgeraars volgen dan voor een aantal dagdelen (naast de verplicht taallessen) een traject sociale activering of werkfit uit. 13 mensen volgen momenteel de B1 route bij TopTaal en 2 mensen volgen de onderwijsroute MBO bij Aventus. 2 inburgeraars zijn aangemeld voor de onderwijsroute HBO.</p> <p>Vanwege de grote hoeveelheid en snelheid van de landelijke ontwikkelingen rondom inburgering sluiten we als gemeente aan bij het regionaal overleg inburgering. Samen met andere gemeentes reflecteren we op eerdere besluiten en kijken we naar de wijzigingen die er in de toekomst aankomen. Intern focussen we ons op het optimaliseren van de werkprocessen inburgering.</p>

Cultuur

Vorming nieuwe Voorster culturele visie	
Inhoud	<p>Op dit moment is er geen actief kunst- en cultuurbeleid en er zijn (naast de incidentele coronasteunpakketten) geen middelen beschikbaar voor cultuureducatie en -participatie</p> <p>Eind 2023 wordt, na een verlenging van de pilotperiode, de evaluatie van de inzet van de cultuurcoach in 2022 en 2023 aan u gepresenteerd. Op basis hiervan kunt u een besluit nemen over het blijven inzetten van de cultuurcoach.</p> <p>Het verlengen van de inzet van de cultuurcoach sluit aan bij de noodzaak om te komen tot een Voorster cultureel beleid of visie. Hieronder valt op het gebied van kunst- en cultuureducatie het beschikken over een Voorster Cultuurmenu (de kosten voor realisatie worden onderzocht). Ook het onderdeel uitmaken van een regionaal kunst- en cultuurpact behoort in gemeenteland tot de basis. De kosten hiervoor bedragen (afhankelijk van de keuze van het pact) jaarlijks tussen de € 7.500 tot € 10.000.</p>
Beoogd effect	Voorst beschikt over een degelijke en structurele culturele basis. Met de versterking van het culturele netwerk in Voorst, versterken we ook de lokale kunst- en culturele instellingen.
Verantwoording Berap 2023	<p>In het kader van de 'transitieregeling duurzame culturele infrastructuur' hebben de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Voorst, Lochem en Zutphen, bestempeld als de culturele regio Stedendriehoek, een subsidieaanvraag ingediend bij de Provincie Gelderland voor een bedrag van € 650.000 (2023-2025). Het doel van deze subsidie is de versterking van de culturele infrastructuur in de regio Stedendriehoek. De vijf gemeenten geven met dit samenwerkingsproject 'Versterking van de culturele infrastructuur voor de Gelderse regio Stedendriehoek' vorm aan een samenwerking tussen gemeenten en verscheidene culturele partners, waardoor zichtbaarheid van en deelname aan cultuur bevorderd worden, innovatie in de sector toeneemt en deze versterkt wordt. De subsidiebeschikking wordt nog verwacht.</p> <p>Voorst maakt daarnaast deel uit van het Cultuur- en Erfgoedpact Gelderse Stedendriehoek 2023-2024. Deze provinciale regeling is bedoeld voor een intergemeentelijk programma met activiteiten die zijn gericht op de versterking van bovenlokale cultuur- en erfgoedparticipatie, transformatie naar een bovenlokale duurzame culturele infrastructuur en de versterking van de regionale identiteit. De gemeenten doen een beroep op de culturele instellingen om mee te denken over concrete projectvoorstellen voor de invulling van het cultuur- en erfgoedpact.</p> <p>Voor schooljaar 2022-2023 organiseerde de cultuurcoach een kunsteducatie pilot 'De Proeverij' voor alle leerlingen van groep 5 en 6 in de gemeente Voorst. Dit aanbod betrof een aantal verschillende gratis workshops (beelden, dans, theater, muziek).</p>

Toekomstbestendige verenigingen / VCV	
Inhoud	<p>De verenigingsondersteuning is grotendeels belegd bij de Vrijwilligers Centrale Voorst (VCV) van Mens en Welzijn. Zij bemiddelen tussen vraag en aanbod, ondersteunen vrijwilligers en behartigen de belangen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.</p> <p>De VCV faciliteert het uitwisselen van kennis, kunde en ervaring. Door informatie- en ontmoetingsavonden brengen zij verenigingen met elkaar in contact en worden zij aangemoedigd om gebruik te maken van elkaars mensen, middelen en faciliteiten. De consultants van de VCV helpen organisaties met het opstellen van vrijwilligersbeleid. Met de campagne Mensen maken Voorst (https://mensenmakenvoorst.nl/) wordt vrijwilligerswerk in algemene zin en in het verenigingsleven positief onder de aandacht gebracht bij onze inwoners. Ook stelt de VCV een vrijwilligersvacaturebank open.</p> <p>De VCV is op dit moment al sterk verankerd binnen zorg, welzijn en cultuur. De laatste jaren betrekken zij ook steeds meer ook vrijwilligers(organisaties) in de sport. Hiermee verbeteren we de samenwerking tussen sportaanbieders, voelen vrijwilligers in de sport zich gesteund en maken we ook de sportverenigingen bewust van het werken aan een toekomstbestendige organisatie.</p> <p>De VCV werkt nauw samen met de buurtsportcoaches, de dorpscontactpersonen, de cultuurcoach, de beleidsmedewerker Sport en Cultuur en de coördinator maatschappelijke initiatieven. Samen brengen zij (interne en externe) financiële kansen onder de aandacht bij het Voorster verenigingsleven.</p> <p>Het Voorster verenigingsleven maakt middels het uitvoeringsbudget van het lokale sport- en beweegakkoord en de ondersteuning van de cultuurcoach gebruik van door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.</p>
Beoogd effect	Verenigingen beschikken over voldoende vrijwilligers, voelen zich voldoende ondersteund en zijn toekomstbestendig.
Verantwoording Berap 2023	Geen bijzonderheden te melden.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Integrale toegang tot het Sociaal Domein	
Inhoud	<p>De werkwijze van de toegang is op orde. Er wordt actief gebruikt gemaakt van de sociale kaart bij binnenkomst van een hulpvraag en actief verwezen naar vrij toegankelijke voorzieningen.</p> <p>Er wordt gewerkt aan een agenda voor netwerkbijeenkomsten waarin het integraal werken wordt bevorderd en een impuls zijn tot korte samenwerkingslijnen. Scholing op thema's gericht op de integraliteit zal onderdeel zijn van de agenda. Hiervoor maken we gebruik van de beschikbare kennis van onze samenwerkingspartners en waar nodig kopen we dit extra in.</p> <p>Het goed regelen en faciliteren van de mogelijkheden om gegevens te delen in de onderlinge samenwerking heeft hoge prioriteit. Hierbij zijn de richtlijnen van de AVG leidend. We hebben daarom in de samenwerking onderling en met maatschappelijke partners uitdrukkelijk aandacht voor de privacy en de regelgeving m.b.t. gegevensdeling.</p>
Beoogd effect	<p>Inwoners worden zo optimaal mogelijk geholpen. Er is een groot netwerk wat hierin samenwerkt. Er wordt een beweging gemaakt van individuele probleemgerichte ondersteuning naar collectieve kansgerichte ondersteuning.</p>
Verantwoording Berap 2023	<p>Om de netwerkontwikkeling te versterken hebben we in de eerste helft van 2023 drie netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Deze werden goed bezocht door professionals uit de welzijns-, sport-, onderwijs- en zorgsector.</p> <p>We hebben de samenwerkingsafspraken met de deelnemende organisaties besproken en waar mogelijk verder geoptimaliseerd, het team inwonersondersteuning (de medewerkers van Stimenz, MEE en wijkverpleegkundigen) en de gemeentelijke frontoffice geoptimaliseerd. Hiermee maken we de beweging van individuele probleemgerichte ondersteuning, naar collectieve kansgerichte ondersteuning. Daarmee versterken we de Voorster samenleving.</p> <p>Elke maand maken we een themapagina over het sociaal domein in het Voorster Nieuws. Onderwerpen die de eerste half jaar aan bod kwamen waren het project Kansrijke Start, bewonersparticipatie, de Week van het geld, opvoeden, sociaal-maatschappelijk ondernemen en sporten & bewegen.</p>

Transformatie en Hervormingsagenda Jeugd	
Inhoud	<p>We willen voor onze jeugd die dat nodig heeft, en hun ouders, tijdige en goede zorg en ondersteuning op de juiste plek. We hebben daarbij oog zowel inhoud van de zorg als het kostenaspect.</p> <p>In 2022 werken we vanuit de kadernota Sociaal Domein in onze transformatieagenda en het uitvoeringsprogramma aan de ontwikkeling van preventief aanbod voor jeugd. Hierbij werken we deels aan het omzetten van oude naar nieuwe inzet en deels aan nieuw aanbod. Met dit preventieve aanbod willen we vrij toegankelijke ondersteuning bieden voor onze inwoners waar tijdig en laagdrempelig gebruik van kan worden gemaakt.</p> <p>Daarnaast wordt er landelijk er gewerkt aan de Hervormingsagenda Jeugd waar in het najaar van 2023 meer over bekend wordt. Eind 2023 verwachten we deze ontwikkelingen op elkaar aan te laten sluiten.</p>
Beoogd effect	<p>Met dit preventieve aanbod willen we vrij toegankelijke ondersteuning bieden voor onze inwoners waar tijdig en laagdrempelig gebruik van kan worden gemaakt.</p>
Verantwoording Berap 2023	<p>Het afgelopen half jaar is het voorliggend aanbod uitgebreid met verschillende vormen van ondersteuning. Zo worden er momenteel gezinnen geworven die in de gemeente willen participeren als steungezin. Wordt er gewerkt aan de inzet van een relatiedesk en een scheidingswijzer. Ook worden oude werkwijzen omgezet naar nieuwe werkwijzen, waardoor er ruimte is voor collectief aanbod voor basisschoolkinderen. Er zijn meer uren beschikbaar voor het opvoedsteunpunt en daarnaast zijn we in samenwerking met het onderwijs aan het onderzoeken hoe het schoolmaatschappelijkwerk in de toekomst beter aansluit bij de behoeften van het onderwijs en gezinnen.</p> <p>De hervormingsagenda Jeugd formuleert aan alle gemeenten de opdracht om het preventief veld voor jeugdigen verder vorm te geven. Omdat dit ook raakvlakken heeft met de maatwerkvoorzieningen, wordt hierin ook regionaal afgestemd.</p>

Maatwerkdienstverlening 18-/ Geëscaleerde zorg 18-

Voorster zwemfonds	
Inhoud	Het Voorster zwemfonds maakt onderdeel uit van de lokale invulling van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Gezien de aanwezigheid van (open) water in en rondom de gemeentegrenzen, staat zwemveiligheid hoog in het vaandel. Vanuit het zwemfonds worden voor kinderen tot 19 jaar waarvan de ouders niet over voldoende financiële middelen beschikken, alle zwemlessen voor zwemdiploma A en B vergoed. De aanvraagprocedure verloopt via het Jeugdfonds Sport en Cultuur.
Beoogd effect	Kinderen tot 19 jaar waarvan de ouders over onvoldoende financiële middelen beschikken, krijgen de benodigde zwemlessen voor het behalen van zwemdiploma A en B vergoed.
Verantwoording Berap 2023	Geen bijzonderheden te melden.

Bevorderen Gezonde Leefstijl	
Inhoud	<p>Het veranderen van leefstijl is niet gemakkelijk en vergt een lange adem. We streven namelijk een duurzame gedragsverandering na welke op lange termijn gezondheidswinst oplevert.</p> <p>In Voorst gaan we vanuit het lokale Sport- en beweegakkoord en het preventieakkoord samen met onze maatschappelijke partners en inwoners ingesprek met inwoners over de BRAVO-thema's welke bijdragen aan het welbevinden. Hierbij gaat het om Bewegen, Roken, Alcohol (en ander middelengebruik), Voeding en Ontspanning. Op deze manier beperken we ongezond gedrag (roken, slechte voeding, stress, onvoldoende bewegen en overmatig alcoholgebruik) en stimuleren we bij kinderen, jongeren én hun ouders gezond gedrag (lichaamsbeweging, gezonde voeding, voldoende slaap en ontspanning).</p> <p>Uit verschillende onderzoeken blijkt dat naast de fysieke gezondheid, extra aandacht voor geestelijke gezondheid noodzakelijk is. In samenwerking met bijvoorbeeld onderwijsinstellingen blijven we behoefte en aanbod met elkaar verbinden.</p>
Beoogd effect	Meer inwoners nemen een gezondere leefstijl aan en worden hier voldoende bij ondersteund.
Verantwoording Berap 2023	<p>In 2023 is het thema 'Gezonde Leefstijl' aan het Lokale Sport- en beweegakkoord toegevoegd. Hierbij gaat het naast het terugdringen van genotmiddelengebruik om de thema's mentale gezondheid, het terugdringen van gezondheidsverschillen en de aanpak overgewicht en obesitas. Ook ontvangen we voor de periode van 2023-2026 middelen (€1.503.197) vanuit de Brede SPUK-regeling (specifieke uitkering). Hierover bent u in het Voortgangsbericht 2023 geïnformeerd. Deze regeling bundelt geldstromen die zich richten op het stimuleren van gezondheid, sport en bewegen, preventie en het versterken van de sociale basis. Vanuit deze middelen kunnen o.a. de ambities uit de Kadernota Sociaal Domein gerealiseerd worden.</p> <p>Na een succesvol eerste traject van het gecombineerde leefstijlprogramma voor kinderen met overgewicht, Cool 2B Fit, zijn er onvoldoende aanmeldingen voor een vervolg van dit programma. Samen met de kinderen die zich wel hadden aangemeld, wordt gekeken of er andere oplossingen zijn.</p>

Beweegmakelaar	
Inhoud	De Beweegmakelaar (ondergebracht bij stichting Mens & Welzijn Voorst) ondersteunt en begeleidt mensen naar passend sport- en beweegaanbod of sociale activiteit zodat er een positieve gedragsverandering ontstaat richting een actieve(re) en gezonde(re) leefstijl.
Beoogd effect	Inwoners worden goed ondersteund bij het maken van hun sportkeuze.
Verantwoording Berap 2023	Ook in 2023 is de Beweegmakelaar bezig met het verwijzen van inwoners naar een passende partner in het werkveld. Met verschillende sportverenigingen en andere instellingen zijn contacten gelegd om een warme overdracht te creëren en zo de inwoner passend te helpen. Inwoners gaan hierdoor meer sporten en hierdoor ontstaat er een positieve gedragsverandering richting een gezonde leefstijl.

Roken, alcohol- en middelengebruik verminderen	
Inhoud	We stimuleren structureel een gezonde leefstijl en informeren samen met onze partners ouders en kinderen over de negatieve gevolgen van roken, alcohol- en middelengebruik. Middels de lokale variant DAT FIX IK! rollen we de landelijke NIX18 campagne uit. Verder zijn openbare speellocaties en scholen inmiddels rookvrij en werken we aan het rookvrij maken van de gemeentelijke gebouwen en sportlocaties.
Beoogd effect	Inwoners zijn goed geïnformeerd over de negatieve gevolgen van roken, alcohol- en middelengebruik.
Verantwoording Berap 2023	De gemeentelijke communicatiemiddelen worden ingezet om aandacht te vragen voor NIX18. Bovendien ontvangen ouders van kinderen van ongeveer 12 jaar een brief met het Magazine van NIX. Als onderdeel van de Rookvrij Generatie wordt in 2023 rondom alle gemeentelijke gebouwen een zichtbare rookvrije zone aangebracht. Het gaat hierbij om het gemeentehuis, Jachtlust, Kulturhus, sportpark Zuiderlaan en de gemeentelijke gymzalen.

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Gezond Voorst

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
4-2 Onderwijshuisvesting	Uitvoering motie "een nieuwe start voor d'Olde Schole"	-85.000	0	0	0
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Optimaliseren integrale samenwerking Voortijdig SchoolVerlaters (VSV-ers)	-60.000	0	0	0
	Subsidie Ferm: bijdrage aan de gemeente Voorst	60.000	0	0	0
	Leerlingenvervoer - bijgestelde begroting PlusOV	-36.000	0	0	0
5-2 Sportaccommodaties	Kapitaallasten verbeteren en uitbreiden functionaliteit zwembad de Schaeck	0	-1.940	-16.000	-16.000
	Dekking huurverhoging stichting de Schaeck	0	1.940	16.000	16.000
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	Kapitaallasten Kerkstraat 27 Voorst	0	-34.815	-34.781	-34.747
	Subsidiebijdrage dorpsontwikkelfonds	0	8.360	8.360	8.360
	Exploitatielasten Kerkstraat 27 Voorst	-1.700	-20.000	-20.000	-20.000
	Huuropbrengsten Kerkstraat 27 Voorst	800	9.600	9.600	9.600
	Exploitatielasten Molenallee 75 Wilp	0	-20.000	-20.000	-20.000
	Huuropbrengsten Molenallee 75 Wilp	0	28.000	28.000	28.000
	Kapitaallasten Domineestraat 14-16 Twello	0	-2.000	-100.000	-100.000
	Exploitatielasten Domineestraat 14-16 Twello	0	-11.500	-23.000	-23.000
	Huuropbrengsten Domineestraat 14-16 Twello	0	21.000	42.000	38.400
	Inzet coordinator opvanglocaties	-84.715	-84.715	-84.715	-84.715
	Specifieke uitkering	84.715	84.715	84.715	84.715
	Leerlingenvervoer en Taal voor ontheemden uit Oekraïne	-27.326	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding (inburgering)	-7.110	0	0	0	
6-72A Jeugdhulp begeleiding	Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+	-24.005	0	0	0
	Totaal programma Gezond Voorst	-180.341	-21.355	-109.821	-113.387

+ = voordeel / - = nadeel

Investerings

Investerings	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	Aankoop en verbouwing Kerkstraat 27 Voorst	-750.000	0	0	0
	Subsidie toekenning "huisvesting grote gezinnen"	35.000			
	Aankoop en verbouwing Domineestraat Twello	-1.810.000	0	0	0
	Verbeteren en uitbreiden functionaliteit zwembad de Schaeck	-388.000	0	0	0
	Totaal investeringen	-2.913.000	0	0	0

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

4-2 Onderwijshuisvesting

Uitvoering motie "Een nieuwe start voor d'Olde Schole"

Het dorps huis Terwolde vervult een belangrijke sociaal maatschappelijk rol in Terwolde. De multifunctionele huisvesting in d'Olde Schole samen met het Kindcentrum de Bongerd beperkt de bedrijfsvoering van het dorps huis. In aansluiting op de motie van de raad van 19 juni 2023 "een nieuwe start voor d'Olde Schole" wordt onderzocht welke oplossingsmogelijkheden hiervoor zijn.

Hiervoor is binnen de bestaande organisatie geen capaciteit en zal expertise ingehuurd worden in aanvulling op interne inzet. Bij de onderzoeken worden alle in de motie genoemde belanghebbenden betrokken. Daarnaast is er ook oog voor de naaste buurt wanneer er een mogelijke oplossing gevonden wordt in het uitvoeren van bouwkundige aanpassingen of uitbreidingen. Er zijn lijntjes uitgezet bij de provincie Gelderland om te verkennen of er een mogelijke subsidie beschikbaar is, uitslag hiervan wordt bij de onderzoeken meegenomen. Het gaat om een bedrag van € 85.000 voor 2023.

4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Optimaliseren integrale samenwerking Voortijdig SchoolVerlaters (VSV-ers)

Wij ontvangen een subsidie van € 60.000 van Ferm, een regio-organisatie die zich inzet op het voorkomen en begeleiden van voortijdig schoolverlaters (VSV-ers), om de integrale samenwerking op dit gebied te optimaliseren. De subsidie wordt grotendeels ingezet om een jongerencontactpersoon te werven voor de periode september 2023 tot en met medio 2025. Hij/zij werkt nauw samen met onder andere de doorstroomcoach en klantmanagers om het aantal voortijdig schoolverlaters verder te beperken, wat uiteindelijk ook een positieve invloed heeft op het terugdringen van jeugdwerkeloosheid.

Leerlingenvervoer - bijgestelde begroting 2023 van PlusOV

De gemeenschappelijke regeling die het routegebonden en het vraagafhankelijk vervoer voor ons regelt, PlusOV, heeft hun begroting voor 2023 bijgesteld. Dit geldt voor alle onderdelen, dus het leerlingenvervoer, het jeugdwetvervoer (beide programma Gezond Voorst), Wmo-dagbestedingsvervoer en regiotaxivervoer (beide programma Sociaal Voorst). Voornaamste oorzaken zijn gemiddeld langere ritten voor leerlingenvervoer en een aanpassing van de NEA-index voor de brandstofkosten. Per saldo gaat het om een extra last voor onze gemeente van € 36.000 voor 2023. Conform de gebruikelijke systematiek merken we dit aan als incidenteel, PlusOV neemt de meerjarige gevolgen mee in hun begroting voor volgend jaar.

5.2 Sportaccommodaties

Verbeteren en uitbreiden functionaliteit zwembad de Schaeck

Zwembad de Schaeck heeft de mogelijkheid om meer bezoekers te faciliteren als de toegankelijkheid van het zwembad verbeterd wordt. Dit geldt voor recreatieve bezoekers maar nog meer voor doelgroepen, zoals zwemlessen waarvoor nu wachtlijsten zijn. Ook de toegankelijkheid voor minder validen wordt hiermee verbeterd. Hiervoor zijn extra kleedruimten en passende sanitaire voorzieningen noodzakelijk met een extra toegang dichtbij het doelgroepenbad.

Omdat de gemeente Voorst eigenaar is van het pand, heeft stichting de Schaeck gevraagd hierin mee te denken. Het voorstel is de investering te doen van € 388.000 voor deze aanpassingen en deze met een jaarlijkse huurverhoging terug te vorderen. De huurprijsverhoging die stichting de Schaeck aan de gemeente betaald, staat gelijk aan de kapitaallasten die jaarlijks ontstaan door deze investering. Met deze constructie

worden de lasten in onze exploitatie niet verhoogd en heeft zwembad de Schaeck de investering na de afschrijvingstermijn volledig terugbetaald.

In het raadsvoorstel "Verbeteren en uitbreiden functionaliteit zwembad de Schaeck" bent u gevraagd de hierboven genoemde middelen beschikbaar te stellen.

Energiekosten stichting de Koepel

De gestegen energiekosten raken ook de sportlocaties die onder het beheer vallen van stichting de Koepel. Dit betreffen onder andere sporthal de Jachtlust en de gymlokalen. Er zijn diverse subsidieregelingen in het leven geroepen waar buitensportverenigingen en zwembaden gebruik van maken. Dit geldt niet voor stichting de Koepel. Zij beheren alleen binnensportlocaties en hebben geen eigen energiecontract waardoor zij buiten de boot vallen met alle subsidieregelingen. Voor 2023 hebben we de doorbelaste bedragen voor de energiekosten gelijk gehouden (exclusief 3% indexering) met het voorgaande jaar 2022, dit omdat de ontwikkelingen onzeker waren en stichting de Koepel en extreme lastverhoging niet kan dragen.

In de loop van 2023 zien we een verschil ontstaan tussen de werkelijk betaalde voorschotbedragen en de doorbelaste bedragen aan stichting de Koepel. Ook voor 2024 is op dit moment onzeker wat de energiekosten gaan doen. De aanbesteding voor een nieuw energiecontract is afgerond, maar de nieuwe tarieven voor 2024 weten we op moment van schrijven nog niet. Wij houden voor 2024 de lijn aan van dit jaar en zullen in het nieuwe jaar de stand van zaken opmaken en eventueel met een voorstel komen. Op dit moment kunnen we nog niets zeggen over het bedrag onder aan de streep, dit weten we pas in 2024. Ook de nieuwe tarieven zijn in oktober pas bekend.

6-1 Samenkracht en burgerparticipatie

Aankoop Kerkstraat 27 Voorst, Molenallee 75 Wilp

Onlangs heeft de gemeente Voorst een tweetal panden aangekocht in de gemeente Voorst voor de opvang van vluchtelingen, namelijk de Kerkstraat 27 in Voorst en de Molenallee 75 in Wilp. Beide panden zijn voormalige bedrijfswoningen en worden momenteel (of wordt binnenkort gestart) verbouwd tot volwaardige woningen en appartementen. De aankoop van de Molenallee 75 in Wilp is u in een apart raadsvoorstel aangeboden, in de bestuursrapportage nemen wij de exploitatielasten op voor deze woning vanaf 2024.

Aankoop Domineestraat 14-16 Twello

De gemeente Voorst heeft een forse taakstelling om vluchtelingen te huisvesten. Om hier invulling aan te geven, onderzoeken wij te koop staande panden op geschiktheid voor huisvesting. De kantoorlocatie Domineestraat 14-16 in Twello is hiervoor geschikt. Daarom zijn wij van plan om over te gaan tot de aankoop en verbouwing van het pand. Het Rijksmonument kan verbouwd worden tot 4 volwaardige appartementen. Het gaat om een investeringskrediet van € 1.810.000 euro en structurele kapitaal- en exploitatielasten van € 123.000 vanaf 2025. hier staan huuropbrengsten tegenover van € 38.400.

In het raadsvoorstel "Kredietaanvraag aankoop Domineestraat 14-16 Twello" stellen wij u voor de hierboven genoemde middelen beschikbaar te stellen.

Inzet coordinator opvanglocaties

Vanwege het structurele karakter van de opvangvraagstukken, is het noodzakelijk de functie facilitair coördinator opvanglocaties structureel te verwerken in de begroting. Dekking vindt voorsnog plaats vanuit de specifieke uitkering. Het gaat om een bedrag van € 84.715.

Leerlingenvervoer en Taal voor ontheemden uit Oekraïne

Voor mogelijke kosten die gemeenten hebben gemaakt of maken voor het vervoer van gevluchte kinderen uit Oekraïne naar school zijn bij de meicirculaire 2023 gemeentefonds middelen beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn ook middelen beschikbaar gesteld voor het leren van de Nederlandse taal om arbeidsparticipatie te stimuleren en om deel te kunnen nemen aan de Nederlandse maatschappij. Voor leerlingenvervoer voor ontheemden uit Oekraïne is er € 15.409 beschikbaar. Voor het leren van de Nederlandse taal is € 11.917 beschikbaar. Totaal € 27.326. Deze middelen worden ingezet om een taalgroep op te zetten en om extra aanbod te creëren op het gebied van taalonderwijs.

Maatschappelijke begeleiding (inburgering)

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorzien we in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Bij de meicirculaire 2023 zijn hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld. Dit hangt samen met de taakstelling die we op dit gebied hebben. Het gaat om een extra bedrag van € 7.110.

6-72A Jeugdhulp begeleiding

Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij/18+

De compensatieregeling Voogdij/18+ bevat vanwege de toegepaste 't-2 systematiek' nog middelen die nog niet overgeheveld zijn naar de algemene uitkering. Die overheveling is een voortvloeisel uit het wijzigen van het woonplaatsbeginsel in de jeugdwet in 2022.

Voor dit onderdeel is nog één keer een loon- en prijsbijstelling toegekend bij de meicirculaire 2023, dit wordt ingezet ter dekking van de lasten voor maatwerkvoorzieningen binnen de jeugdhulp, ter hoogte van € 24.005.

2.5 Sociaal Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieprogramma 2022-2026)

Wij vinden het belangrijk dat inwoners gelukkig en gezond kunnen wonen en leven in Voorst en dat iedereen mee kan doen aan de samenleving. Toch is meedoen niet voor iedereen vanzelfsprekend. Er zijn mensen in Voorst die financieel moeilijk rondkomen, leven met een beperking of moeite hebben met ouder worden. Anderen voelen zich eenzaam of ervaren druk omdat zij als mantelzorger voor een ander zorgen. Ook voor nieuwkomers is het soms moeilijk om te aarden in Voorst.

Wij zetten ons er voor in dat iedereen mee kan doen en vinden dat het beschikbare geld terecht moet komen bij de inwoners die dat het hardst nodig hebben. We bespreken met inwoners, hun netwerk en professionals welke acties het meest bijdragen aan geluk en gezondheid. Het model van positieve gezondheid vormt bij deze gesprekken het uitgangspunt.

Maatwerkdienstverlening 18+

Voorkomen is beter dan genezen. Investeren in gezondheid kan op termijn dure zorg voorkomen. Preventie begint bij het terugdringen van de kansenongelijkheid en zorgen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.

De bestaande netwerken in Voorst zijn belangrijk voor het welzijn van onze inwoners. Verenigingen, belangenorganisaties van de dorpen, kerken en vele andere maatschappelijke organisaties zorgen ervoor dat inwoners zich thuis voelen in hun buurt. De mensen uit deze netwerken zien vaak ook al snel wanneer het niet goed gaat met iemand. Wij willen ervoor zorgen dat deze sociale structuren intact blijven en waar nodig worden ondersteund. We helpen vrijwilligers hierbij met kennis en kunde.

In Voorst houden we de lijnen tussen inwoners en professionals in zorg en welzijn graag kort. Zo krijgen inwoners snel de juiste hulp. Zorg bieden we met zo min mogelijk papierwerk en grote zorgvuldigheid. We streven naar één regisseur en één plan per gezin. Bij het uitvoeren van wet- en regelgeving (Wmo, Participatiewet) redeneren wij vanuit het belang van de inwoners. Wij doen ons uiterste best om in contact te komen met moeilijk bereikbare doelgroepen.

Werken aan meer preventie en toegankelijke zorg is een doorlopend proces. Tegelijkertijd is er voor de gemeente beperkte keuzevrijheid. Wet- en regelgeving beperkt de beleidsvrijheid van de gemeente Voorst. Wij vinden dat maatwerkvoorzieningen uit de Wmo terecht moeten komen bij diegenen die dat het hardst nodig hebben en gaan graag in gesprek over de best passende oplossing bij een probleem. Als landelijke of regionale regelgeving botst met lokaal maatwerk, zoeken wij ruimte. We blijven het gesprek aangaan om inwoners de beste zorg te kunnen bieden en nemen de verantwoordelijkheid voor deze werkwijze.

Inkomensregelingen

Inwoners met problematische schulden lopen een grotere kans op gezondheidsrisico's. Financiële problemen belemmeren de aandacht voor andere zaken, zoals gezondheid en zorg. Wij vinden het belangrijk om schulden snel te signaleren en werken aan een optimale uitvoering van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Samenkracht en burgerparticipatie

Doorontwikkelen sociale kaart	
Inhoud	In 2022 zijn we gestart met de actualisatie van de sociale kaart. We hebben professionals getraind in het werken met de sociale kaart. In 2023 blijven we aandacht voor het werken met de sociale kaart vragen in netwerkbijeenkomsten met professionals. Ook voegen we signaleringskaarten toe aan de sociale kaart, zodat inwoners weten hoe ze vroegtijdig maatschappelijke issues als dementie en eenzaamheid kunnen herkennen bij buurtbewoners en het gesprek hierover kunnen aangaan. We trainen (zorg)vrijwilligers.
Beoogd effect	De zelf- en samenredzaamheid van inwoners is versterkt. Inwoners ontvangen passende ondersteuning die bijdraagt aan participatie en zelfredzaamheid.
Verantwoording Berap 2023	Geen bijzonderheden te melden.

Vrijwillige inzet	
Inhoud	Naast het werken met een geactualiseerde sociale kaart vragen we van onze maatschappelijke partners niet meer de regie te voeren op individuele casussen, maar zich vooral te wijden aan het inzetten van preventieve (collectieve) oplossingen en activiteiten. Hierdoor zou het eenvoudiger moeten worden voor inwoners en consulenten om passende, preventieve ondersteuning in het voorliggend veld te vinden met als gevolg dat er minder vaak of minder lang een beroep zal worden gedaan op maatwerkvoorzieningen. Daarnaast worden netwerkbijeenkomsten door en voor professionals georganiseerd om kennis en ervaring te delen en samenwerking te versterken. Deze professionals krijgen trainingen om de netwerken van inwoners te kunnen versterken.
Beoogd effect	Versterken van de preventieve aanpak en de integrale samenwerking om de zelfredzaamheid en participatie van inwoners te vergroten.
Verantwoording Berap 2023	Inwoners worden bij een eerste contact met de frontoffice verwezen naar het team inwonersondersteuning en Mens en Welzijn. Vanuit brede kennismaking en vraagverheldering wordt de ondersteuningsvraag onderzocht en waar mogelijk worden eerste stappen gezet met de inwoner en diens netwerk. In 2023 zijn er afspraken gemaakt over toeleiding, werkprocessen, samenwerking en visievorming. Verder zijn er 8 netwerkbijeenkomsten gepland voor en door de netwerkpartners in het sociaal domein. Alle betrokken professionals zijn getraind via de training Brede kennismakingsgesprek.

Voorkomen van eenzaamheid	
Inhoud	In 2023 wordt het Plan van Aanpak Eenzaamheid verder uitgevoerd; er is een gemeentelijke Meldpunt Eenzaamheid gerealiseerd en er is een Brede Coalitie van betrokkenen actief. De bewustwording over en aanpak van eenzaamheid wordt planmatig aangepakt. Bestaande ondersteuning wordt beter gevonden en benut.
Beoogd effect	Het doorbreken van het taboe op eenzaamheid, waardoor eenzaamheid beter kan worden aangepakt.
Verantwoording Berap 2023	Een gemeentelijk Meldpunt Eenzaamheid blijkt in de praktijk niet te bieden wat we ervan verwachtten. De kosten wegen niet op tegen de baten. Het signaleren en verwijzen op het thema eenzaamheid borgen we daarom in onze bestaande werkprocessen. We bouwen aan een bewustwordingscampagne waarbij we ons laten adviseren door specialisten op dit gebied. Naast bestaande activiteiten worden ook nieuwe activiteiten ontwikkeld om inwoners te activeren wanneer zij betekenis vol contact met anderen missen. De uitvoering van het plan van aanpak valt onder coördinatie van Mens en Welzijn. Extra inzet kunnen wij doen vanuit de Brede Spuk-middelen.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Doorontwikkeling integrale toegang	
Inhoud	De werkwijze van de toegang is op orde. Er wordt actief gebruikt gemaakt van de sociale kaart bij binnenkomst van een hulpvraag en actief verwezen naar vrij toegankelijke voorzieningen. Er wordt gewerkt aan een agenda voor netwerkbijeenkomsten waarin het integraal werken wordt bevorderd en een impuls zijn tot korte samenwerkingslijnen. Scholing op thema's gericht op de integraliteit zal onderdeel zijn van de agenda. Hiervoor maken we gebruik van de beschikbare kennis van onze samenwerkingspartners en waar nodig kopen we dit extra in. Het goed regelen en faciliteren van de mogelijkheden om gegevens te delen in de onderlinge samenwerking heeft hoge prioriteit. Hierbij zijn de richtlijnen van de AVG leidend. We hebben daarom in de samenwerking onderling en met maatschappelijke partners uitdrukkelijk aandacht voor de privacy en de regelgeving m.b.t. gegevensdeling.

Doorontwikkeling integrale toegang (vervolg)	
Beoogd effect	Integraal werken van aanmelding tot nazorg met oog voor de privacyregels in de AVG.
Verantwoording Berap 2023	<p>Om de netwerkontwikkeling te versterken hebben we in de eerste helft van 2023 drie netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Deze werden goed bezocht door professionals uit de welzijns-, sport-, onderwijs- en zorgsector.</p> <p>We hebben de samenwerkingsafspraken met de deelnemende organisaties besproken en waar mogelijk verder geoptimaliseerd, het team inwonersondersteuning (de medewerkers van Stimenz, MEE en wijkverpleegkundigen) en de gemeentelijke frontoffice geoptimaliseerd. Hiermee maken we de beweging van individuele probleemgerichte ondersteuning, naar collectieve kansgerichte ondersteuning. Daarmee versterken we de Voorster samenleving.</p> <p>Elke maand maken we een themapagina over het sociaal domein in het Voorster Nieuws. Onderwerpen die de eerste half jaar aan bod kwamen waren het project Kansrijke Start, bewonersparticipatie, de Week van het geld, opvoeden, sociaal-maatschappelijk ondernemen en sporten & bewegen.</p>

Inkomensregelingen

Evaluatie kadernota schuldhulpverlening	
Inhoud	De Kadernota schuldhulpverlening 2020-2023 heeft een vervolg nodig. Voordat nieuw beleid voor schuldhulpverlening voor 2024 en verder wordt opgesteld, dient er een evaluatie te komen. Zijn de doelen van de nota bereikt? Deze evaluatie wordt in 2023 opgesteld en is een van de uitgangspunten voor het nieuwe beleid.
Beoogd effect	Beoordelen of doelen van Kadernota schuldhulpverlening 2020-2023 zijn bereikt. Overzicht van onderdelen die eventueel extra aandacht nodig hebben om de schuldhulpverlening in de gemeente Voorst zo goed mogelijk te krijgen en inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium te helpen.
Verantwoording Berap 2023	De Kadernota schuldhulpverlening 2020-2023 wordt eind 2023 geëvalueerd.

Inzetten op vroegsignalering	
Inhoud	Dankzij vroege opsporing van betalingsachterstanden kan de gemeente met de inwoner kijken of er (tijdelijk) ondersteuning nodig is om de financiële situatie op orde te houden. Hierdoor komen inwoners eerder in beeld, niet pas wanneer er schulden zijn ontstaan. Gemeenten zijn sinds januari 2021 verantwoordelijk voor vroegsignalering. Signaalpartners (zorgverzekeraar, energieleverancier, woningcorporaties, drinkwater-leveranciers) zijn verplicht om de gegevens van klanten die niet tijdig betalen te delen met gemeenten. Ze delen dit nadat ze zelf hebben geprobeerd het geld te incasseren. De gemeenten zijn verplicht om opvolging te geven aan deze signalen. Er komen hierdoor meer signalen waarover met de inwoners contact wordt opgenomen en waarna ondersteuning geboden kan worden. De gemeente heeft daarnaast de wens om toegangspoort te worden voor aanvraag bewindvoering. Hierdoor krijgt de gemeente meer grip op aanvragen voor bewindvoering.
Beoogd effect	Tijdig in contact komen met de inwoner, informeren of er hulp nodig is en daar waar nodig samen kijken wat nodig is om (grotere) financiële problemen te voorkomen.
Verantwoording Berap 2023	Inwoners die mogelijk financiële problemen hebben, worden benaderd door de hulpverleners van Stichting Stimenz die zich bezighouden met budgetcoaching en preventie schuldhulpverlening. De aantallen vroegsignalen lopen op, doordat in 2023 er meer organisaties aangesloten zijn. Op dit moment verwachten we dit nog binnen de bestaande afspraken met Stimenz te kunnen opvangen.

Energietoeslag 2023	
Inhoud	Ook in 2023 ontstaan problemen bij inwoners met een laag inkomen (tot 125% van het wettelijk minimum), vanwege stijgende energiekosten, de daarmee samenhangende hogere inflatie en de dalende koopkracht. Wij hebben in 2022 aan veel inwoners met een minimum inkomen een energietoeslag kunnen verlenen. Aanvragen voor 2022 die eind 2022 ingediend worden, worden begin 2023 afgehandeld. Er is kans dat de Rijksoverheid ook in 2023 met een regeling komt om lage inkomens te ondersteunen, die mogelijk door gemeenten dient te worden uitgevoerd.
Beoogd effect	De aanvragen die eind 2022 worden gedaan, begin 2023 binnen de afhandelingstermijn behandelen. Een eventuele regeling van de Rijksoverheid, voor inwoners met een laag inkomen, uitvoeren, indien de gemeenten als uitvoerende organisatie worden aangewezen.
Verantwoording Berap 2023	Omdat er in 2023 geen sprake meer is van een noodsituatie moet eerst de wet gewijzigd worden, voordat de energietoeslag 2023 verleend kan worden. Pas na vaststelling van de wet door de Tweede Kamer en de Eerste Kamer, kunnen we aan de slag met de uitvoering. De vaststelling van de wet is enkele keren uitgesteld, op het moment van schrijven is de verwachting dat met de uitvoering in september of oktober 2023 kan worden gestart. In het Voortgangsbericht 2023 hebben we u geïnformeerd over de wijze waarop we uitvoering willen geven aan het verstrekken van de energietoeslag.

Jeugdfonds Sport en Cultuur	
Inhoud	Het ontbreken van financiële middelen mag voor kinderen deelname aan sport en cultuur niet in de weg staan. De gemeente Voorst maakt daarom vanaf 2014 deel uit van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Zonder inkomingsstoetsing wordt er op basis van het verhaal van de aanvrager door de intermediairs maximaal € 225 per kind per jaar toegekend. Dit bedrag wordt door het Jeugdfonds rechtstreeks aan de aanbieder overgemaakt waardoor dit systeem fraudeonvoelig is. Ook de komende jaren wordt de bekendheid en het netwerk van het Jeugdfonds in Voorst versterkt.
Beoogd effect	Alle Voorster kinderen tot 19 jaar kunnen lid worden van een vereniging.
Verantwoording Berap 2023	Het Jeugdfonds Sport en Cultuur heeft begin juli 2023 voor elf kinderen een bijdrage gegeven voor sport. Voor twaalf kinderen is een bijdrage gegeven voor schoolzwemmen. In september zijn er weer nieuwe aanvragen ontvangen, aantallen hiervan zijn op het moment van schrijven nog niet bekend. De bijdragen voor cultuur lopen via Stichting Leergeld.

Maatwerkdienstverlening 18+

Optimaliseren regionale raamovereenkomsten	
Inhoud	<p>In regionaal verband werken we aan de transformatie van de raamovereenkomsten voor jeugdhulp en Wmo. Aanleiding zijn de oplopende kosten in het sociaal domein. Ook willen we dat de maatwerkproducten beter aansluiten bij de zelfredzaamheid van inwoners. We kijken hierbij naar de uitvoeringsvorm, de bekostigingsmethodiek, het bieden van reële tarieven aan zorgaanbieders en de administratieve lasten.</p> <p>In samenhang hiermee ontwikkelen we lokale algemene voorzieningen die een passend alternatief kunnen zijn voor begeleiding groep en begeleiding individueel verder door. In 2023 evalueren we de pilot 'ontmoetingsplekken' die Mens en Welzijn organiseert als voorliggende voorziening voor geïndiceerde dagbesteding. Ook starten we in 2023 met een pilot logeerbed om de respijtzorg te verbeteren. Hierbij wordt ook de inhoud van de maatwerkvoorzieningen in de raamovereenkomst opnieuw beoordeeld.</p>
Beoogd effect	We bieden reële tarieven passend bij de kwaliteit en vorm van zorg die we inkopen. Administratieve lasten zijn zoveel mogelijk beperkt. We hebben grip op de uitgaven en beheersen de kosten waar mogelijk.
Verantwoording Berap 2023	Een continu proces dat loopt volgens planning. Omdat we een raamovereenkomst hebben waarin zowel Jeugdhulp als Wmo-voorzieningen in zijn ondergebracht, kunnen de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd ook hier een rol gaan spelen. Dit wordt in regionaal verband onderzocht.

Geëscaleerde zorg 18+

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen	
Inhoud	Eind 2022 heeft het college het convenant regionale samenwerking maatschappelijke opvang en beschermd wonen Oost-Veluwe vastgesteld. In het convenant is de regionale samenwerking tussen de deelnemende gemeenten beschreven, met als uitgangspunt financiële solidariteit. Hierin is rekening gehouden met het nieuwe verdeelmodel dat vanaf 2024 ingaat en ertoe leidt dat minder middelen beschikbaar zullen zijn voor beschermd wonen. Lokaal zullen we, samen met lokale en regionale partijen, een jaarplan opstellen waardoor met minder budget, meer mensen thuis kunnen wonen. In het jaarplan is aandacht voor de zorginfrastructuur in de wijk, woonomgeving, wonen, werk en dagbesteding.
Beoogd effect	Continuering van het beleid voor beschermd thuis tegen een achtergrond van dalende budgetten.
Verantwoording Berap 2023	<p>Het nieuwe verdeelmodel voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen is uitgesteld naar 2025. De nieuwe inkoop van maatwerkvoorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen zal in 2024 worden afgerond.</p> <p>Het jaarplan voor de gemeente Voorst is begin 2023 gerealiseerd en heeft een looptijd tot en met 2024.</p>

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Sociaal Voorst

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
6-3 Inkomensregelingen	Bijstelling voorlopige gebundelde uitkering	-115.235	0	0	0
	Flankerend beleid energiearmoede	-37.959	0	0	0
	Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	-30.367	0	0	0
	Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie	-5.088	0	0	0
6-81A Beschermd Wonen (Wmo)	Maatschappelijke opvang beschermd wonen (MOBW)	679.063	0	0	0
	Totaal programma Sociaal Voorst	490.414	0	0	0

+ = voordeel / - = nadeel

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

6-3 Inkomensregelingen

Bijstelling voorlopige gebundelde uitkering

Er is een nieuwe voorlopige beschikking ontvangen van het ministerie voor de gebundelde uitkering, bestemd voor de kosten van de algemene bijstand, voor 2023. Deze is € 115.235 lager dan de vorige beschikking, waardoor de raming van de baten moet worden bijgesteld.

De raming van de uitgaven wordt hierdoor niet beïnvloed, deze worden bepaald door het aantal mensen die in aanmerking komen voor een bijstandsuitkering en de wettelijke bijstandsnormen.

Flankerend beleid energiearmoede

Het kabinet stelt in totaal incidenteel € 200 miljoen beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag is bij de meicirculaire 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. In een latere circulaire wordt ingegaan op de middelen voor 2024 en de verdeling daarvan. Voor ons betekent dit een bedrag van € 37.959.

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Voor de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet in 2023 in totaal € 118 miljoen beschikbaar gesteld. Van deze middelen is € 40 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld als investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Wij ontvangen voor dit jaar een bedrag van € 30.367.

Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhulpverlening en het tegengaan van kinderarmoede.

Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie

Binnen het onderdeel participatie in de meicirculaire 2023 staan middelen die nog niet overgeheveld zijn naar de algemene uitkering. Voor dit onderdeel wordt nog één keer een loon- en prijsbijstelling toegekend. Het gaat om € 5.088.

6-81A Beschermd wonen

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MO/BW)

Vanuit het regionale budget voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen krijgen we over het jaar 2022 een bedrag van € 679.063 terug. Als gevolg van een gunstiger verdeelsleutel en de overgang van een deel van de doelgroep naar de Wet langdurige zorg (Wlz) valt dit bedrag hoger uit dan in voorgaande jaren. Het nieuwe verdeelmodel gaat in 2025 in.

2.6 Veilig Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieprogramma 2022-2026)

Voorst wil een gemeente zijn waar inwoners en ondernemers zich veilig voelen. We zetten in op het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast. Daarnaast is er aandacht voor een veilige leefomgeving op het gebied van bouwen, milieu, evenementen en infrastructuur, én voor sociale veiligheid.

Openbare orde en veiligheid

Zorgen voor een veilig Voorst kunnen we niet alleen. Daarom werken we intensief samen met inwoners, organisaties en partners. In de rampenbestrijding doen we dat met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, waarin we samenwerken met 21 andere gemeenten.

Criminelen komen steeds vaker binnen via internet, en steeds minder vaak via de achterdeur. Samen met de politie werken we daarom aan de aanpak en bewustwording rondom digitale veiligheid.

Ondermijning

Een belangrijk thema rondom veiligheid is ondermijning in het landelijk gebied. We willen voorkomen dat agrariërs of bewoners van het buitengebied betrokken raken bij criminele activiteiten. Goede contacten, sociale veiligheid én bewustwording zijn hierbij essentieel. Een belangrijk speerpunt is zicht krijgen op de georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Voorst. Dat doen we samen met politie en andere partners, zoals het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC).

De gemeente Voorst gebruikt het Bibob-beleid bij vastgoedtransacties, omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen. Dit om te voorkomen dat geld besteed wordt in Voorst, waarvan de herkomst niet te herleiden is.

Zorg en veiligheid

Een veilige omgeving begint bij goede contacten met de samenleving en tijdige zorg voor mensen die dat nodig hebben. Daarom is er goede afstemming tussen de beleidsterreinen zorg en veiligheid. Bijvoorbeeld om personen met verward gedrag de juiste hulp te bieden en daarmee overlast te voorkomen. We hebben korte lijnen met het wijk- en welzijnswerk, het jongerenwerk, gezondheidszorg, boa's en wijkagenten. We betrekken scholen, verenigingen en kerken bij een adequate aanpak. Samen met onze inwoners en veiligheidspartners zijn wij verantwoordelijk voor het veilig houden van Voorst.

Activiteiten

Openbare orde en veiligheid

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland	
Inhoud	In 2023 werkt de VNOG verder aan de Toekomstvisie en bijbehorende opdrachten die in 2020 zijn vastgesteld en in 2026 moeten zijn uitgevoerd en geborgd. Het beleidsplan en het regionaal risicoprofiel voor de huidige beleidsperiode (2021-2024), sluiten één op één aan op de Toekomstvisie en opdrachten. Op basis van het risicoprofiel zijn de incidenttypen bepaald die we in deze beleidsperiode uitwerken. Een aantal belangrijke thema's voor 2023 zijn: de verdere doorontwikkeling van de crisisorganisatie n.a.v. evaluaties (bijvoorbeeld omtrent de coronacrisis), de verdere uitrol van het programma Zelfredzaam & Risicobewust, de taakoverdracht van de huisvestingstaken in de kazernes conform de demarcatie-afspraken (mits hiertoe in 2022 besloten) en het goed afronden van de vorming van de nieuwe meldkamer.
Beoogd effect	Door middel van een goed risicoprofiel, samen met een beleids- en dekkingsplan dat aansluit op de Toekomstvisie en opdrachten, wordt de VNOG een flexibele en slagvaardige organisatie. Dit zorgt er voor dat er in onze regio veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden en we goed voorbereid zijn op incidenten met een grote waarschijnlijkheid en/of een grote impact.
Verantwoording Berap 2023	De verwachting is nog steeds dat alle opdrachten (behorende bij de Toekomstvisie) volgens planning in 2026 zijn afgerond. Er is 2023 nagedacht over concrete maatregelen om de crisisorganisatie verder door te ontwikkelen tot een flexibelere crisisorganisatie met een betere informatiepositie. Voor de daadwerkelijke doorvoering van maatregelen komt er budget vanuit het Rijk beschikbaar (ophoging Brede Doeluitkering Rampenbestrijding). Hierover bent u in 2023 geïnformeerd middels een raadsmededeling. Verder is de demarcatieregeling door alle 22 colleges ondertekend en is in 2023 de nieuwe werkwijze gestart. Ook is in maart 2023 de nieuwe meldkamer in gebruik genomen.

Ondermijning	
Inhoud	Ook in 2023 voeren we acties uit in lijn met ons plan van aanpak ondermijning. Uitbereiding van de huidige beleidsregels, staat als actiepoint in het plan van aanpak ondermijning benoemd. Eind 2022 willen we de bestaande BIBOB beleidslijn (gericht op horeca- en seksinrichtingen) uitbreiden, zodat we ook een Bibob-toets kunnen uitvoeren bij vastgoedtransacties, omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen. Deze Bibob-toets houdt in, dat aan de hand van het ingevulde Bibob vragenformulier beoordeeld wordt, of er redenen zijn om bijvoorbeeld een aanvraag te weigeren of om eerst een advies aan het Landelijk Bureau Bibob te vragen. Wanneer het college nieuwe Bibob-beleidsregels heeft vastgesteld, wordt de raad hiervan in kennis gesteld. In 2023 starten we met de implementatie van het nieuwe Bibob beleid. Daarnaast maken we in 2023 een start met de aanbevelingen uit de weerbaarheidsscan. Ook daarmee geven we verdere uitvoering aan het plan van aanpak ondermijning, waarin het versterken van bestuurlijke en ambtelijke integriteit een van de sporen is. Ook gaan we in 2023 door met de integrale controles en preventieve acties.
Beoogd effect	Aanpakken, terugdringen en voorkomen van ondermijning / ondermijnende criminaliteit in de gemeente Voorst.
Verantwoording Berap 2023	Het college heeft aan het begin van 2023 nieuwe Bibob-beleidsregels vastgesteld, waardoor we ook een Bibob-toets kunnen uitvoeren bij vastgoedtransacties, omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen. U bent hierover geïnformeerd met een raadsmededeling. We hebben ook een start gemaakt met de implementatie van het nieuwe Bibob-beleid. Daarnaast zijn er in 2023 acties uitgevoerd die voortkomen uit het plan van aanpak ondermijning. Zo hebben er integrale controles plaatsgevonden en zijn de eerste aanbevelingen uit de weerbaarheidsscan opgevolgd. In de aanpak van ondermijning werken we steeds meer regionaal samen met de gemeenten Zutphen, Brummen en Lochem. We leren van elkaars ervaringen en trekken samen op waar mogelijk. Dit zullen we de komende periode verder voortzetten.

Zorg en Veiligheid	
Inhoud	<p>We constateren de afgelopen jaren een toenemende verbinding tussen de beleidsvelden Zorg en Veiligheid, dit zetten we ook in 2023 voort. Ook regionaal worden de beleidsterreinen steeds meer met elkaar verbonden. Zo wordt er twee keer per jaar een zogenaamde Vierhoek gehouden met de burgemeesters van de IJsselstreekgemeenten, politie, het OM en de grootstelokale instellingen geestelijke gezondheidszorg. Ook is er een regionale bestuurlijke stamtafel zorg-veiligheid gestart. We hebben korte lijnen met wijk- en welzijnswerk, het jongerenwerk, gezondheidszorg, boa's en wijkagenten en betrekken scholen bij de preventie aanpak. Scholen en vereniging weten dat ze met signalen bij ons terecht kunnen. Verder maken we gebruik van voorlichtingsmomenten aan eerstelijns hulpverleners (zoals huishoudelijke ondersteuning, kinderopvang, POH en huisartsen) om ook met hen de verbinding te leggen en onderhouden. Er is ook regelmatig overleg met de woningbouw vereniging en bemoeizorg (GGZ).</p> <p>Op het terrein van zorg en veiligheid wordt goed samengewerkt met zowel het Veiligheidshuis als Veilig Thuis. Regionaal is beleid ontwikkeld op het terrein van huiselijk geweld en kindermishandeling, dat nu verder lokaal wordt uitgevoerd. Ook op het terrein van maatschappelijke opvang en beschermd wonen hebben we in 2021 regionaal beleid vastgesteld dat in 2022 op gemeenteniveau verder wordt uitgewerkt.</p> <p>Veel pakken we in regionaal verband op, omdat de betrokken zorgpartners ook vaak in regioverband opereren. In het uitvoeringsplan 2023, dat we samen met gemeente Zutphen, Lochem en Brummen opstellen, wordt een aantal concrete acties op het vlak van zorg en veiligheid genoemd die we in 2023 uitvoeren. Dit jaarlijkse uitvoeringsplan (dat hoort bij het Integraal Veiligheidsplan) wordt ter kennisgeving aan de raad aangeboden.</p>
Beoogd effect	Door bevordering van de samenwerking tussen zorg en veiligheid, komen we tot een betere integrale aanpak van vraagstukken die zich op het snijvlak van zorg en veiligheid bevinden.
Verantwoording Berap 2023	De regionale bestuurlijke stamtafel zorg-veiligheid is in 2023 doorgezet en krijgt steeds meer vorm. Ook wat betreft de andere concrete acties uit het uitvoeringsplan 2023 (behorende bij het Integraal veiligheidsplan 2020-2024) lopen we op schema. Verder heeft het college op het terrein van maatschappelijke opvang en beschermd wonen in 2023 een jaarwerkplan vastgesteld en aan de gemeenteraad aangeboden. De samenwerking tussen zorg en veiligheid loopt (zowel lokaal als regionaal) goed en blijft in ontwikkeling.

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Veilig Voorst

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	Brandweerkazerne Twello (kapitaallasten)	-80	-10.725	-10.710	-10.700
	Vermindering stelpost kapitaallasten	80	10.725	10.710	10.700
1-2 Openbare orde en veiligheid	Suppletie-uitkering bommenregeling	-76.168	0	0	0
	Totaal programma Veilig Voorst	-76.168	0	0	0

+ = voordeel / - = nadeel

Investerings	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	Brandweerkazerne Twello (verhoging krediet)	-323.000	0	0	0
	Totaal programma Veilig Voorst	-323.000	0	0	0

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

1-1 Crisisbeheersing en brandweer

Brandweerkazerne Twello

Voor de aanbesteding van de brandweerkazerne Twello is, in de prijs- en contractvormingsfase, een aanbestedingsprocedure doorlopen. Afgelopen jaren – en op dit moment - is er sprake van een onstabiele markt in de bouw; personeel en materialen zijn schaars. De uit de aanbesteding komende kosten zijn, inclusief indexering bouw, meer-/minderwerk en niet verrekenbare BTW, € 323.000 hoger dan het in 2018 geraamd budget. De in de begroting 2023-2026 aanwezige (oorspronkelijke) stelpost is toereikend voor de kapitaallasten van zowel het begroot als het extra benodigd krediet.

De realisatie van de brandweerkazerne aan de Zuiderlaan in Twello bevindt zich in de realisatiefase en de opdracht is voor een deel gegund aan de aannemer. Om de opdracht volledig af te ronden is het extra krediet noodzakelijk.

1-2 Openbare orde en veiligheid

Suppletie-uitkering bommenregeling

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Hiervoor is door de gemeente Voorst een aanvraag gedaan. Een bedrag van € 76.168 is bij de meicirculaire 2023 toegekend.

2.7 Dienstverlenend Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieprogramma 2022-2026)

De dorpen en buurtschappen vormen samen de gemeente Voorst. Wij hechten waarde aan een goede relatie met de dorpen. Dit betekent dat het bestuur zichtbaar en met regelmaat aanwezig wil zijn in iedere dorp. De gemeentelijke coördinator maatschappelijke initiatieven is een belangrijke schakel tussen inwoners en de gemeente. Iedere wethouder is ook dorpswethouder om de lijn tussen het college en de dorpen ook op bestuurlijk niveau zo kort mogelijk te houden.

De kracht van de samenleving is ons uitgangspunt. De gemeente is een wendbare organisatie die verankerd is in de lokale gemeenschap en die maatwerk kan leveren in dorpen en naar doelgroepen. De gemeente stelt zich meedenkend op. Als initiatieven vanuit de samenleving niet gerealiseerd kunnen worden, onderbouwen we waarom dit zo is, en geven we aan wat wél kan.

Samenkracht en burgerparticipatie

In tien van de twaalf dorpen zijn plaatselijke belangenverenigingen, die de belangen van hun inwoners behartigen. In Steenenkamer doet de actieve buurtvereniging dit. In Twello is geen belangenvereniging. Aan de hand van een Leefbaarheidsonderzoek maken wij aansluitend graag afspraken over de gewenste samenwerking. De rol van de dorpscontactpersonen is van groot belang. We continueren deze rol en gaan in gesprek over de invulling van deze functie en eventuele doorontwikkeling.

In een dorpsvisie staat hoe het dorp zich wil ontwikkelen. Een dorpsvisie gaat over voorzieningen, projecten en kansen en is van belang voor alle inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden uit het dorp. Het initiatief om te starten met een dorpsvisie kan zowel vanuit de gemeente als vanuit de dorpen zelf komen. We willen zoveel mogelijk een gezamenlijk proces doorlopen en ondersteunen waar mogelijk.

Bestuur

Aan de balies van het nieuwe gemeentehuis worden inwoners snel en goed geholpen als zij een nieuw rijbewijs of een reisdocument nodig hebben. De gemeente maakt interactief beleid samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere gemeenten en organisaties. De vorm en invulling van participatie verschilt per project. Wij vinden verwachtingenmanagement daarbij belangrijk, zodat inwoners vooraf weten wat de kaders zijn. Wij handelen met verantwoordelijkheid voor de volgende generaties. De jeugd heeft de toekomst en kan de gemeente ook nu al veel bieden. We zetten daarom specifiek in op het betrekken en enthousiasmeren van de jeugd bij de lokale politiek en democratie, onder meer door het instellen van een jongerenraad.

Regionale samenwerking

Wij hechten een groot belang aan samenwerking. In de regio, maar ook met netwerkpartners als buurgemeenten, andere overheden, waterschappen en veertien verbonden partijen. We zetten graag op een rij wat de mogelijkheden zijn om elkaar verder te helpen en samen het beste te doen voor onze inwoners.

Voor alle samenwerkingsverbanden geldt dat we actief samenwerken voor het beste resultaat. Voorst werkt met 7 andere gemeenten aan een regionale agenda. De thema's hierbij zijn duurzaam wonen en werken in een goed bereikbare regio, met versterking van ons gevarieerde landschap. Voorst is een relatief kleine gemeente tussen grotere steden. Waar mogelijk trekken we samen op om meer te bereiken. Dat doen we bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, waar we samenwerken met de politie en andere partners, zoals het Regionale Informatie- en Expertise Centrum.

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland is een belangrijke partner als het gaat om risico- en crisisbeheersing, GGD Noord- en Oost-Gelderland als het gaat om gezondheid.

Kansen voor bedrijven

Voorst is onderdeel van de kennis- en netwerkorganisatie die werkt aan het versterken van de duurzame, economische ontwikkeling van de regio; de Cleantech Regio. De organisatie verbindt initiatieven uit onderwijs, ondernemers en overheid. Voorst levert hieraan een actieve bijdrage. De samenwerking biedt kansen voor bedrijven in onze gemeente, maar ook om de doelstellingen op het gebied van energie en duurzaamheid dichterbij te halen.

Klarenbeek is deels onderdeel van de gemeente Voorst, maar ook deels onderdeel van de gemeente Apeldoorn. Dit vraagt vanuit de gemeente Voorst om een goede afstemming met Apeldoorn over onderwerpen die spelen in het dorp, zoals ouderenzorg, woningbouw, de energietransitie, kinderopvang en een vitaal multifunctioneel centrum.

Bestuurlijk kompas

Een bestuurlijk kompas is opgesteld met daarin afspraken over de samenwerking met de inwoners van Voorst, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Dit bestuurlijk kompas laat zien hoe gehandeld wordt om Voorst betrouwbaar en betrokken te besturen.

In het bestuurlijk kompas komen de volgende thema's aan bod:

- In gesprek met de samenleving
- De gemeenteraad in positie
- Samenwerking ambtenaren en bestuur

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Bestuur

Verkiezingen Provinciale Staten en Waterschappen	
Inhoud	In 2023 vonden de verkiezingen voor de Provinciale staten en Waterschappen plaats op 15 maart 2023. De laatste verkiezingen voor de Provinciale staten werden op 20 maart 2019 gehouden.
Beoogd effect	De verkiezingen voorspoedig laten verlopen. Onze inwoners faciliteren we goed, zodat zij hun stem eenvoudig kunnen uitbrengen. Zorgdragen voor een correcte vaststelling van de uitslagen.
Verantwoording Berap 2023	De verkiezingen voor Provinciale Staten en Waterschappen hebben impact gehad op de ambtelijke organisatie. De hoge opkomst voor dubbele verkiezingen heeft ook veel gevraagd van de stembureau-leden. De extra controle-protocollen en maatregelen vanuit de Kiesraad zorgden voor een langdurig tel- en invoerproces, langer dan gemiddeld. Door de gekozen werkprocessen heeft de gemeente Voorst de uitslagen tijdig en correct kunnen vaststellen. De extra kosten worden verantwoord bij "Wat mag het kosten" van dit programma.

Landelijke verkiezingen Tweede Kamer	
Inhoud	Op 8 juli 2023 is het kabinet gevallen en dit resulteert in nieuwe verkiezingen voor de Tweede Kamer. Deze tussentijdse verkiezingen vinden plaats op 22 november 2023.
Beoogd effect	We zorgen voor een voorspoedig verloop van de verkiezingen. In de gemeente zijn de partijen op verkiezingsborden goed zichtbaar. Onze inwoners worden gefaciliteerd om op correcte wijze hun stem uit te brengen. We hanteren processen voor het juiste verloop van het vaststellen van de verkiezingsuitslag.
Verantwoording Berap 2023	Voor deze verkiezingen verwachten we opnieuw een hoge opkomst. We bestellen voor een aantal stembureaus extra stemhokjes om wachttijden te voorkomen. Ook willen we het aantal stembureauleden vergroten - om zo de belasting voor de stembureau-leden te verlichten.

Samenkracht en burgerparticipatie

Participatie	
Inhoud	<p>De samenwerking met en tussen de dorpen krijgt al jaren veel aandacht binnen de gemeente. In zowel de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst als de Kadernota Sociaal Domein 2020-2024 staat beschreven dat we samenwerken aan de leefbaarheid van de dorpen en dat wij initiatieven uit de kernen zoveel en zo goed mogelijk ondersteunen. Dit beleid om de dorpen ruimte te geven en op te zoeken heeft al verschillende dorpsvisies opgeleverd (o.a. Teuge, Nijbroek, Voorst en Posterenk). Ook zijn enkele dorpen hier op dit moment mee bezig (o.a. Wilp, Bussloo). De geactualiseerde beleidsregels subsidie Leefbaarheid Kleine Kernen 2021 maken mogelijk dat de dorpen hun eigen slagkracht kunnen vergroten. We faciliteren ontmoetingen tussen de dorpen, zodat zij van elkaar kunnen leren. Ook is het de wens om met iedere dorpsbelangenorganisatie elk jaar 1 op 1 in gesprek te gaan over de uitdagingen die er liggen.</p> <p>Eind 2022 wordt naar verwachting het participatiebeleid binnen de omgevingswet vastgesteld. In 2023 gaan we hier onze eerste ervaringen mee op doen. Begin 2023 wordt in samenwerking met de griffie een symposium georganiseerd dat gaat over de lokale democratie. Lokale organisaties waarmee we samenwerken op het gebied van leefbaarheid worden uitgenodigd om hieraan deel te nemen.</p>
Beoogd effect	Het onderhouden van contacten met maatschappelijke organisaties op het gebied van leefbaarheid. We stimuleren ontmoetingen om van elkaar te leren.

Participatie (vervolg)	
Verantwoording Berap 2023	<p>Sinds 2022 heeft iedere wethouder ook enkele dorpen in haar/zijn portefeuille. In overleg met de dorpsbelangenorganisatie wordt hier per dorp vorm aan gegeven. Deze contacten brengen de dorpen en het gemeentebestuur dichter tot elkaar.</p> <p>In mei vond in het Dorpshuis Voorst de eerste Dorpenplatform-bijeenkomst van dit jaar plaats, voor het eerst georganiseerd door een aantal dorpsbelangenorganisaties zelf. Ook de raadsleden waren hiervoor uitgenodigd. Het was een geslaagde bijeenkomst over de taak en rol van de dorpsbelangenorganisaties bij het thema participatie. De dorpsbelangenorganisaties zoeken elkaar dit najaar opnieuw op om verdere samenwerking te bespreken. In november 2023 volgt ook een tweede Dorpenplatform-bijeenkomst.</p> <p>Het participatiebeleid binnen de Omgevingswet is in de raadsvergadering van 3 juli vastgesteld. Het symposium over de lokale democratie heeft nog niet plaatsgevonden. Het initiatief hiervoor ligt bij de gemeenteraad.</p> <p>Het dorpsontwikkelingsplan van het dorp Wilp krijgt concretere vormen. De gemeente heeft deelgenomen aan een klankbordbijeenkomst voor stakeholders. Het concept wordt dit najaar gepresenteerd.</p> <p>Dit voorjaar zijn de nieuwe beleidsregels subsidie Leefbaarheid Kleine Kernen 2023 vastgesteld (en middels voorhangprocedure voorgelegd aan de raad). Dit betekent dat de dorpen vanaf 2024 nog meer mogelijkheden hebben om maatschappelijke initiatieven te steunen en dorpsondersteuners opdracht te geven.</p> <p>Op dit moment hebben wij 1 coordinator maatschappelijke initiatieven. Het werken met dorpswethouders, het intensiveren van de samenwerking in de dorpen en het verder invullen van het participatiebeleid, heeft consequenties voor de werkzaamheden binnen dit taakveld. Het college wil gehoor geven aan de signalen vanuit de samenleving, hiervoor is extra formatie nodig.</p>

Aanjagen van bewonersinitiatieven in Twello	
Inhoud	<p>Samen met actieve inwoners uit Twello gaan we de resultaten van het Leefbaarheidsonderzoek Twello (juli 2022) vertalen in een gebiedsgerichte (wijk)aanpak die passend is bij ons grootste dorp. Dit vindt plaats in het najaar van 2022. Er zijn zo'n 30 geïnteresseerde inwoners van Twello die hierbij hun bijdrage leveren.</p> <p>Concreet bepalen we eind 2022 wie welke rol kan nemen richting een initiatiefrijk en verbonden Twello. Is een samenwerking met (vrijwillige) 'kartrekkers' of ondersteuners in de Twellose wijken kansrijk? Welke taken kunnen zij op zich nemen en hoe staan zij in contact met de gemeente? Waarmee kunnen wij hen 'uitrusten' om goed de wijk in te gaan? Deze vragen krijgen plek in een gebiedsgerichte (wijk)aanpak. Het is mogelijk dat voor de uitvoering hiervan extra middelen nodig zijn. Wij informeren de raad hier separaat over.</p> <p>Tot slot kan ook een dorpshuisfunctie van meerwaarde zijn voor de samenhang in Twello. In het onderzoek naar een nieuwe functie voor het Kulturhus wordt de mogelijkheid van de dorpshuisfunctie concreet meegenomen.</p>
Beoogd effect	Het verbeteren van de leefbaarheid en de saamhorigheid in de wijken van Twello.
Verantwoording Berap 2023	<p>Twello vraagt als grootste dorp binnen de gemeente Voorst onze aandacht. Dit voorjaar werd vorm gegeven aan een nieuwe toekomst voor het Kulturhus. Deze locatie vervult steeds meer een dorpshuisfunctie voor Twello. De plek wordt hier komende jaren nog beter voor ingericht. Ook is Stichting Lawa Mena bezig om hun gebouw aan het Mr. Dr. Chris Soumokilplein meer als buurthuis te exploiteren.</p> <p>Onder de noemer Initiatiefrijk Twello ondersteunen we samen met partners bewonersinitiatieven in Twello. Zoals de wens voor het omvormen van een speelplek in de wijk Demmerskamp naar een ontmoetingsplek voor alle wijkbewoners.</p> <p>Een gebiedsgerichte (wijk)aanpak voor Twello heeft nog geen concrete vorm gekregen. We trekken samen met Mens en Welzijn Voorst en IJsseldal Wonen op in het project Sterke Buurtverbinders om de antwoorden te vinden op bovengenoemde vragen. Het gaat hierbij om een 2-jarig project (van september 2023 tot september 2025) dat financieel en met kennis wordt ondersteund door het Oranje Fonds. Doelen van het project zijn onder andere om actief gelegenheid te bieden aan inwoners om elkaar te leren kennen en erachter te komen wat ze voor elkaar kunnen doen. En om in de dorpen – in het bijzonder in Twello – de kracht, kwaliteiten en ideeën van inwoners beter te benutten en de samenleving te versterken.</p>

Regionale samenwerking	
Inhoud	<p>De regionale samenwerking met o.a. de verschillende verbonden partijen, buurgemeenten en gemeenschappelijke regelingen is van groot belang.</p> <p>In de samenwerking binnen de CleanTechRegio is in 2022 gestart met de voorbereidingen voor de regionale uitvoeringsagenda. Naar verwachting wordt deze in 2023 opgeleverd. De kansen voor bedrijven kunnen zich voordoen in het Regionaal Programma Werken, dit is bestaand beleid dat periodiek wordt herijkt. Daarnaast is er binnen de samenwerking in de regio oog voor de afstemming van de opgaven op het gebied van wonen, werken en bereikbaarheid in het afstemmingsberaad.</p> <p>De provincies hebben opdracht gekregen van het Rijk om voor 1 juli 2023 de ruimtelijke opgaven voor wonen, natuur, energie, landbouw en economie in samenhang in kaart brengen. Met het water- en bodemsysteem als leidend principe. De provincie Gelderland wil dit op regionale schaal uitwerken en werkt samen met partners aan het Ruimtelijk Perspectief. Sommige opgaven kunnen worden gekoppeld, maar soms zullen opgaven botsen en is een ruimtelijke afweging nodig. De provincies moeten hiervoor voor 1 juli hiervoor een bod neerleggen bij het Rijk. Om dit op een goede manier te kunnen doen, wil het Rijk voor 1 oktober 2022 al duidelijkheid geven over een aantal nationale vraagstukken die er liggen via de nationale programma's. De provincie Gelderland wil dit in regioverband oppakken en gaat werken met regioteams om dit te realiseren. Dit wordt in het najaar van 2022 opgestart .</p> <p>Over het dorp Klarenbeek vindt per kwartaal overleg plaats met de gemeente Apeldoorn. Deze afstemming wordt voortgezet, waarbij de komende jaren een vitaliteitsagenda wordt opgesteld. Dit wordt vanuit de gemeente Apeldoorn geïnitieerd en naar verwachting in 2023 opgestart. Wij werken hierbij actief samen.</p>
Beoogd effect	Actief samenwerken voor een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners.
Verantwoording Berap 2023	<p>In 2023 is de regionale samenwerking van naam gewijzigd; van CleanTechRegio naar Regio Stedendriehoek. Daarnaast zijn de gemeenten in 2023 gestart met het afwegen van de nieuwe mogelijkheden die de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen biedt. Aan de nieuwe gemeenschappelijke regeling (GR) wordt in 2023 verder gewerkt, uiteindelijk moet deze GR voor 1 juli 2024 zijn vastgesteld.</p> <p>We constateren dat vanuit hogere overheden de regie voor grote ruimtelijke opgaven bij de regio wordt neergelegd en niet meer bij de afzonderlijke gemeenten. Daarmee wordt samenwerking binnen de regio voor de gemeente Voorst nóg belangrijker om ons lokale geluid te laten horen en mee te nemen bij de formulering van regionale standpunten op de grote ruimtelijke opgaven.</p> <p>Binnen de samenwerking in de regio is oog voor de afstemming van de opgaven op het gebied van wonen, werken en bereikbaarheid in het afstemmingsberaad.</p> <p>De afgelopen periode is de regionale uitvoeringsagenda vastgesteld en werken wij aan de nieuwe aanvraag voor de regiodeal, de wijzigingen in de GR-regeling en de regionale opgaven (zoals regio-arrangement en ruimtelijk regioverhaal). Deze trajecten liggen op schema.</p>

Wat mag het kosten

Exploitatie Programma Dienstverlenend Voorst

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0-1 Bestuur	Communicatie en representatie	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
0-2 Burgerzaken	Tweede Kamer verkiezingen najaar 2023	-40.000	0	0	0
	Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	-5.484	-5.617	-5.724	-5.424
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	Coördinator maatschappelijke initiatieven	-21.175	-84.700	-84.700	-84.700
	Totaal programma Dienstverlenend Voorst	-136.659	-160.317	-160.424	-160.124

+ = voordeel / - = nadeel

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

0-1 Bestuur

Communicatie en representatie

Door de jaren heen zijn de diverse manieren van communicatie een steeds belangrijker rol gaan spelen in het contact tussen de gemeente en het college van B&W met haar inwoners. Er wordt meer gecommuniceerd én er wordt op andere manieren gecommuniceerd. Dit is uitgewerkt in de Communicatievisie 2022-2026. In het huidige coalitieakkoord 'Samen Beter – 2022-2026' is de inzet op communicatie als speerpunt benoemd. Dit alles zorgt ervoor dat het huidige budget voor communicatie en representatie al jaren structureel wordt overschreden. Het gevraagd aanvullende budget van € 70.000 is gelijk aan het tekort van de daadwerkelijk kosten van de afgelopen jaren en volstaat om communicatieve en representatieve ambities waar te maken.

0-2 Burgerzaken

Tweede Kamer verkiezingen najaar 2023

De afgelopen Provinciale Staten en Waterschapsverkiezingen zijn geëvalueerd. Hieruit is een aantal verbeterpunten naar voren gekomen, die we bij de organisatie van de nieuwe verkiezingen willen uitvoeren. Ook voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer verwachten we een grote opkomst. In de begroting nemen we standaard kosten op, zoals de kosten van drukwerk (stempassen en kandidatenlijsten) en de kosten voor het huren, inrichten en bemensen van de stemlokalen. Daarnaast nemen we een aantal extra kosten op in de raming:

- extra stembokjes om de wachttijd te beperken bij een hoge opkomst
- werven van extra stembureauleden
- beter begeleiden van stembureauleden en voorzitters in een bijeenkomst waarin we uitleg geven over het juist invullen van alle stembescheiden. Daarnaast nemen we een extra post op om stembureauleden na afloop van de verkiezingen te bedanken door middel van een attentie.

Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag

Op 1 januari 2023 is de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen in werking getreden. Vanaf dit uitkeringsjaar is er structureel jaarlijks € 3,3 miljoen beschikbaar voor de financiële gevolgen die de uitvoering van deze wet met zich meebrengt voor gemeenten. Voor Voorst een bijdrage van gemiddeld € 5.500 per jaar.

6-1 Samenkracht en burgerparticipatie

Coördinator maatschappelijke initiatieven

Op dit moment hebben wij 1 coördinator maatschappelijke initiatieven. Het werken met dorpswethouders, het intensiveren van de samenwerking in de dorpen en het verder invullen van het participatiebeleid, heeft consequenties voor de werkzaamheden binnen dit taakveld. Het college wil gehoor geven aan de signalen vanuit de samenleving, hiervoor is extra formatie nodig. De loonkosten die hieruit voortvloeien bedragen € 84.700 per jaar.

2.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen (gewijzigd)

Exploitatie Algemene Dekkingsmiddelen

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0-61 OZB woningen	WOZ-bezwaren bij Tribuut	*-65.081	0	0	0
0-7 Algemene uitkering gemeentefonds	Meicirculaire 2023 algemene uitkering gemeentefonds	-70.963	0	0	0
* gewijzigd	Totaal Algemene dekkingsmiddelen en financieringen	-136.044	0	0	0

+ = voordeel / - = nadeel

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

0-61 OZB woningen

WOZ-bezwaren bij Tribuut

In 2023 is het aantal WOZ-bezwaren bij Tribuut toegenomen van 3.400 in 2022 naar 13.944 in 2023. Door deze explosieve stijging was het noodzakelijk bestaande inhuurcontracten te verlengen en te investeren in automatisering en robotisering. Ook zal de proceskostenvergoeding eveneens toenemen in 2023. Omdat Tribuut de extra kosten niet zelf kan dragen, resulteert dit in een tweede begrotingswijziging van Tribuut voor 2023.

* Het bestuur van Tribuut heeft op 7 september 2023 een formeel besluit over deze begrotingswijziging genomen, waarbij het extra bedrag voor Voorst naar beneden is bijgesteld op € 65.081. Dit besluit wordt met een raadsmededeling aan de gemeenteraad voorgelegd, die de mogelijkheid heeft om eventueel een zienswijze in te dienen. Het bedrag is wel alvast meegenomen in deze bestuursrapportage omdat de begrotingswijziging onvermijdelijk is voor Tribuut.

* *tekst en bedrag gewijzigd*

0-7 Algemene uitkering gemeentefonds

Meicirculaire 2023 algemene uitkering gemeentefonds

Met een raadsmededeling van 9 juni 2023 is de gemeenteraad geïnformeerd over de financiële uitkomsten van de meicirculaire 2023 Algemene uitkering gemeentefonds en het effect op de meerjarenbegroting 2023-2026. In deze bestuursrapportage 2023 worden de uitkomsten verwerkt in de lopende begroting 2023-2026 voor de jaarschijf 2023 voor -€ 70.963. De financiële gevolgen voor de jaren 2024-2027 zijn primitief geraamd in de nieuwe meerjarenprogrammabegroting 2024-2027.

2.9 Overhead

Exploitatie Programma Overhead

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0-4 Overhead	Energiekosten				
	Totaal programma overhead	0	0	0	0

+ = voordeel / - = nadeel

Investerings Programma Overhead

Nadere toelichting op bovenstaande cijfers:

Taakveld 0-4 Overhead

Energiekosten gemeentelijke gebouwen en scholen (in combinatie met stichtingen)

In het Voortgangsbericht 2023 hebben wij de energielasten voor 2023 naar beneden bijgesteld omdat de werkelijke energielasten minder hard zijn gestegen dan in eerste instantie verwacht. Wij hebben u ook aangegeven in de Bestuursrapportage 2023 hierop terug te komen en u een update te geven van de stand van zaken. Inmiddels is de aanbesteding voor een nieuw energiecontract afgerond en is er een nieuwe partij uitgekomen.

De tarieven voor zowel gas als elektriciteit worden bepaald door een gemiddelde dagprijs over een periode van 10 augustus 2023 tot en met 30 november 2023. De nieuwe tarieven zijn bekend na 30 november 2023 en daarom sturen wij financieel niet bij in de Bestuursrapportage 2023.

Hoofdstuk 3

Verantwoording paragrafen

3.1 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Na het afsluiten van de complexen in Nijbroek, De Vecht en de Schaker (bij de jaarrekening 2022) zijn er nog drie actieve grondcomplexen. Daarnaast werken we aan nieuwe woningbouwplannen voor de kernen Wilp-Achterhoek (als onderdeel van het Gebiedsproces A1 Zone Wilp-Achterhoek), Voorst (Winkler Prins in samenwerking met IJsseldal Wonen), Twello (voormalig Veluws College, brandweer en gemeentewerf). Voor deze projecten worden nieuwe grondcomplexen geopend nadat hiervoor het bestemmingsplan is vastgesteld.

Hieronder wordt voor de drie actieve grondcomplexen de actuele stand van zaken weergegeven.

Complex 14 Uitbreidingsplan Teuge

Alle bouw kavels in dit project zijn verkocht en de laatste woningen zijn in 2022 gerealiseerd. We werken op dit moment aan het woonrijp maken van het projectgebied en verwachten dit in 2023 op te kunnen leveren. Het verwachte positieve eindresultaat bedraagt € 86.000.

Complex 21 Uitbreidingsplan Terwolde

De eerste fase in project Dorpszicht is gerealiseerd en het openbaar gebied is ingericht. In het projectgebied hebben we voor fase 2 ruimte gereserveerd voor een complex van maximaal negen appartementen, die in de tweede helft van 2023 wordt uitgegeven. Deze exploitatie heeft een looptijd tot eind 2024 en een verwacht positief eindresultaat van € 63.000.

Complex 24 Nieuw Basselt en Fliertlanden

Tegen het bestemmingsplan (vastgesteld op 7 februari 2022) is beroep aangetekend. Omdat de Raad van State de bodemprocedure nog niet heeft behandeld, kunnen we momenteel niet verder met de uitvoering van dit project.

Op circa 5 hectare van het plangebied was sprake van reguliere pacht. Dit jaar hebben we afspraken met de pachter kunnen maken om de reguliere pacht om te zetten naar geliberaliseerde pacht, waardoor de grond voor ons beschikbaar is op het moment dat het binnen de planfasering nodig is. Ook is verder gewerkt aan de voorbereidingen voor het benodigde archeologisch onderzoek van de te ontwikkelen percelen.

Hoofdstuk 4

Totaaloverzicht financiële gevolgen

4.1 Resultaat

Programma	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Bouwend Voorst	-101.180	-315.184	-315.184	-315.184
Wet Goed Verhuurderschap	-22.384	-	-	-
Planontwikkelaars	-53.548	-214.192	-214.192	-214.192
Beleidsadviseur ruimtelijke ontwikkeling	-25.248	-100.992	-100.992	-100.992
Programma Mooi Voorst	-231.610	-7.485	-7.475	-7.470
Campagneborden en snelheidsdisplays	-1.610	-7.485	-7.475	-7.470
Sanering Henkenburgweg	-230.000	-	-	-
Programma Bedrijvig Voorst	-208.443	-130.000	-130.000	-130.000
Bedrijfscontactfunctionaris agrarische sector	-22.500	-90.000	-90.000	-90.000
Werk- en onderzoeksbudget	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Participatie (IU)	-145.943	-	-	-
Programma Gezond Voorst	-180.341	-21.355	-109.821	-113.387
Uitvoering motie "een nieuwe start voor de d'Olde Schole	-85.000	-	-	-
Optimaliseren integrale samenwerking Voortijdig ScoolVerlaters (VSV-ers)	-60.000	-	-	-
Subsidie Ferm: bijdrage aan de gemeente Voorst	60.000	-	-	-
Leerlingenvervoer - bijstelling begroting 2023 PlusOV	-36.000	-	-	-
Kapitaallasten verbeteren en uitbreiden functionaliteit zwembad de Schaeck	-	-1.940	-16.000	-16.000
Huurverhoging zwembad De Schaeck	-	1.940	16.000	16.000
Kapitaallasten Kerkstraat 27 Voorst	-	-34.815	-34.781	-34.747
Subsidiebijdrage dorpsontwikkelfonds	-	8.360	8.360	8.360
Exploitatielasten Kerkstraat 27 Voorst	-1.700	-20.000	-20.000	-20.000
Huuropbrengsten Kerkstraat 27 Voorst	800	9.600	9.600	9.600
Exploitatielasten Molenallee 75 Wilp	-	-20.000	-20.000	-20.000
Huuropbrengsten Molenallee 75 Wilp	-	28.000	28.000	28.000
Kapitaallasten Domineestraat 14-16 Twello	-	-2.000	-100.000	-100.000
Exploitatielasten Domineestraat 14-16 Twello	-	-11.500	-23.000	-23.000
Huuropbrengsten Domineestraat 14-16 Twello	-	21.000	42.000	38.400
Inzet coördinator opvanglocaties	-84.715	-84.715	-84.715	-84.715
Specifieke uitkering	84.715	84.715	84.715	84.715
Leerlingenvervoer en Taal voor ontheemden uit Oekraïne	-27.326	-	-	-
Maatschappelijke begeleiding (inburgering)	-7.110	-	-	-
Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+	-24.005	-	-	-
Programma Sociaal Voorst	490.414	-	-	-
Bijstelling voorlopige gebundelde uitkering	-115.235	-	-	-
Flankerend beleid energiearmoede	-37.959	-	-	-
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	-30.367	-	-	-
Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie	-5.088	-	-	-
Maatschappelijke opvang beschermd wonen	679.063	-	-	-
Programma Veilig Voorst	-76.168	-	-	-
Brandweerkazerne Twello (kapitaallasten)	-80	-10.725	-10.710	-10.700
Vermindering stelpost kapitaallasten	80	10.725	10.710	10.700
Suppletie-uitkering Bommenregeling	-76.168	-	-	-
Programma Dienstverlenend Voorst	-136.659	-160.317	-160.424	-160.124
Communicatie en representatie	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Tweede Kamer verkiezingen najaar 2023	-40.000	-	-	-
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	-5.484	-5.617	-5.724	-5.424
Coördinator maatschappelijke initiatieven	-21.175	-84.700	-84.700	-84.700
Algemene dekkingsmiddelen en financieringen	-136.044	-	-	-
WOZ-bezwaren bij Tribuut	-65.081	-	-	-
Meicirculaire 2023 algemene uitkering gemeentefonds	-70.963	-	-	-

Programma	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal Bestuursrapportage 2023 Exploitatie	-580.031	-634.341	-722.904	-726.165
Saldo Meerjarenbegroting 2023-2026 schijf 2023 na verwerking Voortgangsbericht 2023	533.656			
Saldo Meerjarenbegroting 2023-2026 schijf 2023 na verwerking Bestuursrapportage 2023	-46.375			

Programma	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Investeringsen				
Programma mooi Voorst	-32.000	-	-	-
Campagneborden en snelheidsdisplays	-32.000	-	-	-
Programma gezond Voorst	-2.913.000	-	-	-
Aankoop en verbouwing Kerkstraat 27 Voorst	-750.000	-	-	-
Subsidie toekenning "huisvesting grote gezinnen" Kerkstraat 27	35.000	-	-	-
Aankoop en verbouwing Domineestraat 14-16 Twello	-1.810.000	-	-	-
Verbeteren en uitbreiden functionaliteit zwembad de Schaeck	-388.000	-	-	-
Programma Veilig Voorst	-323.000	-	-	-
Verhoging investeringskrediet brandweerkazerne Twello	-323.000	-	-	-
Totaal investeringen	-3.268.000	-	-	-

Hoofdstuk 5

Bijlagen tussentijdse rapportages

5.1 Check op lijst geheime stukken

In 2023 zijn er geen stukken waarvan de geheimhouding is opgeheven.

5.2 Afdoening acties rapporten RKC

'Een volwassen jeugdbeleid'

Op 12 april 2023 heeft de Rekenkamercommissie het rapport 'Een volwassen jeugdbeleid' aan u gepresenteerd. U heeft op 16 mei 2023 via een raadsmededeling een inhoudelijke reactie op dit rapport van ons ontvangen.

Wij geven uitvoering aan de Jeugdwet en hebben daarvoor de Kadernota Sociaal Domein vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma sociaal domein is beschreven hoe de Jeugdwet er op verschillende onderdelen uitziet. De Jeugdwet is kaderstellend voor onze Verordening Jeugdhulp gemeente Voorst 2019. Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Voorst is een netwerkstructuur waar verschillende partijen onderdeel van uitmaken. Onder deze naam werken verschillende organisaties met elkaar samen. Het CJG Voorst is geen zelfstandig orgaan en kent geen juridische of financieel-administratieve status.

De Hervormingsagenda Jeugd is inmiddels landelijk is vastgesteld, wordt uitgewerkt in wetswijzigingen en de regionale en lokale gevolgen die dit akkoord heeft. Als dit gereed is, passen wij onze verordening waar nodig aan.

Wij onderschrijven dat het huidige jeugd- en jongerenwerk wordt ingezet voor een specifieke doelgroep. Hierdoor wordt een groep jongeren, waar het algemeen jeugd- en jongerenwerk voor kan dienen, niet bereikt. Wij komen daarom midden 2024 met een plan over de inrichting van het algemeen jeugd- en jongerenwerk.

Om inzicht te krijgen in de mate waarin doelen wel of niet worden behaald, worden regelmatig tussentijdse evaluatiegesprekken gevoerd met gesubsidieerde partijen in het voorliggend veld. De kosten die wij als gemeente maken voor alle preventieve of voorliggende voorzieningen en activiteiten, waaronder ook het jeugd- en jongerenwerk, zijn opgenomen in onze planning & control-cyclus. De indeling hiervan is wettelijk voorgeschreven.

5.3 Koerswijziging St. Mens en Welzijn

In het Voortgangsbericht 2023 is opgenomen dat er in 2024 een evaluatie volgt. Hiermee is dit onderwerp ondertussen onderdeel geworden van het reguliere beleid op het gebied van preventie en voorliggende voorzieningen Wmo, en zal niet meer als aparte bijlage worden opgenomen.

5.4 Voortgang addendum duurzaamheid 2022

Voortgang addendum duurzaamheid 2022

Woningen

Doel 2030: 40% besparing op CO₂, 20% energiebesparing, 35% besparing op gas, 10% extra zonne-energie.

7 enthousiaste vrijwillige energiecoaches hebben **83 gesprekken** gevoerd.

6.500 bezoekers aan regionaalenergieloket.nl/voorst.

160 deelnemers aan webinars over o.a. de Transitievisie Warmte, energie besparen bij huurders en de collectieve acties.

Er zijn **300 digitale huisscans** uitgevoerd.
50 deelnemers bij de collectieve glas- en isolatieactie.
210 deelnemers bij de collectieve inkoop zonnepanelen.

450 woningeigenaren en huurders hebben kleine energiebesparende maatregelen gekocht via de **cadeaubonnenactie**.

De **energieadviseur** heeft **80 adviesgesprekken** gevoerd.

De **duurzaamheidslening** heeft voor **56 woningen** isolatie en zonnepanelen mogelijk gemaakt.

Bedrijven

Doel 2030: 40% besparing op CO₂, 35% energiebesparing, 35% besparing gas, 2000 MWh extra zonnestroom.

37 bedrijven hebben meegedaan aan het energiebesparingsproject van de Werkgeverskring Voorst en Burgers met Energie.

Er zijn **4 aanvragen** geweest voor de **SDE++ subsidie** voor ongeveer 2,7 hectare aan zonne-energie.

30 controles bij bedrijven voor energiebesparing.

124 van de 150 voldoen aan de informatieplicht.

Eigen vastgoed

Doel 2030: 60% besparing op CO₂, 20% energiebesparing, 35% besparing op gas.

Vorbereidingen voor **volledig elektrisch** maken van gymzaal **Teuge**

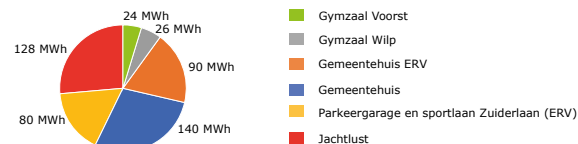

Jachtlust **volledig geïsoleerd**. Sporthal is **volledig elektrisch**. **360 zonnepanelen** met een totaal vermogen van **142.200 Wp**.

Energieneutraal en gasloos gemeentehuis. In totaal ligt er **230 MW** aan **zonne-energie**. 90 MW is een postcoderoos project van ERV. Deze panelen gaan in 2025 over naar de gemeente.

In totaal 442 MW zonnepanelen op gemeentelijke daken

Social return en biomassa

De gemeente Voorst zet zich extra in om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt van zinvol - aangepast - werk te voorzien. Binnen de domeinen afval, groen en beheer worden mogelijkheden gezien, gezocht en gecreëerd.

- Er is 1.400 m³ **snoeiafval versnipperd** in plaats van verstoekt (0,7 TJ).
- Ecologisch **beheer van groenstroken**
- Projecten voor **zwerfafval**
- Gratis **bloemenzaad** voor het buitengebied

Duurzame mobiliteit

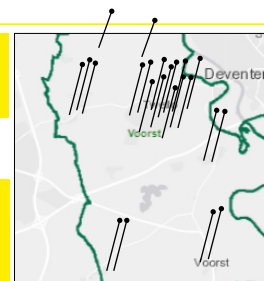
Doel 2030: 25% elektrisch vervoer en 50% minder CO₂ uitstoot.

23 openbare laadpalen.

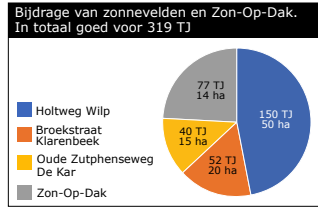
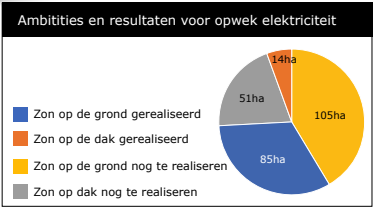
Eigen wagenpark bestaat uit **2 elektrische auto's**
1 elektrische fiets
1 fiets

Opwek duurzame energie

Geïnstalleerd vermogen zonnepanelen (in kWp) in gemeente Voorst

Beleid

- Er zijn **3 beleidsstukken** vastgesteld
- Programma Milieu, Afval en Duurzaamheid 2021 t/m 2025
  - Transitievisie Warmte met als doel aardgasvrij in 2050
  - Regionale Energie Strategie Cleantech Regio en Voorster Energie Strategie

Financieel

Totaal begroot	€ 365.000
Totaal besteed	€ 325.000
Totaal	€ 40.000

Lopende subsidies

Controles Energiemaatregelen '21-'24 Provincie Gelderland	€ 36.000
Energieloketten '21-'24 Provincie Gelderland	€ 49.104
Aanpak Energiearmoede Ministerie BZK	€ 580.690

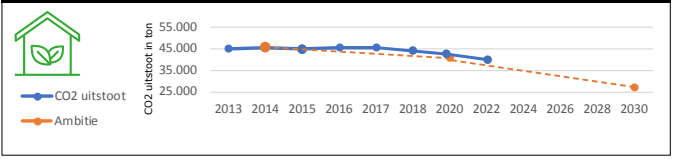
Dit is de voortgang van het Programma Duurzaamheid (vastgesteld 2021). De resultaten gaan over het jaar 2022.

Voor vragen en meer informatie kunt u contact opnemen met j.bosma@voorst.nl.

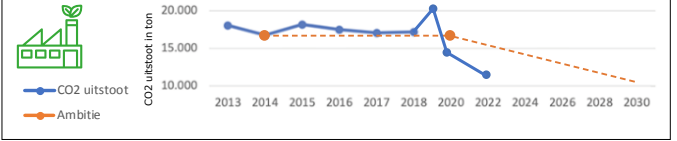
CO₂ besparing

De doelstelling van gemeente Voorst is om als gemeente energieneutraal te worden. Naar verwachting kan dat door 40% energiebesparing en 60% door (grootschalige) lokale energieopwekking. Uiteindelijk gaat het om de transitie van fossiele energie naar duurzame energie waardoor de CO₂ uitstoot sterk verminderd wordt.

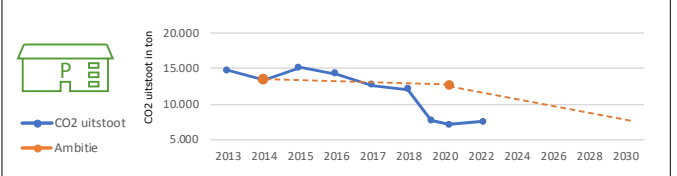
Huishoudens - Ambitie 2030: -40% (t.o.v. 2014)*

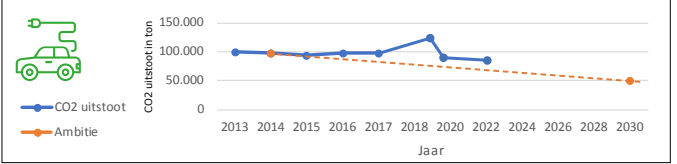
Bedrijven - Ambitie 2030: -40% (t.o.v. 2014)*

Publieke dienstverlening - Ambitie 2030: -40% (t.o.v. 2014)*

Verkeer en vervoer - Ambitie 2030: -50% (t.o.v. 2014)*

*bron: Klimaatmonitor

5.5 Transitievisie Warmte

Binnen de programmaverantwoording (Programma Mooi Voorst: activiteit Transitievisie Warmte) is reeds een overzicht gegeven van activiteiten en ontwikkelingen binnen dit onderwerp. Dit onderdeel zal niet meer als aparte bijlage worden opgenomen.

